A. Fabian – L. Lešková – M. Sedláková – P. Židó – M. Šuľová
G. Gáborová – K. Chovancová – L. Urbanová – A. Stopková

PLÁNOVANIE
MANŽELSTVA A RODIČOVSTVA V POSTOJOCH VYSOKOŠKOLÁKOV

Výsledky prieskumu KEGA 022KU-4/2013.

Prešov 2016

Publikácia je výstupom riešenia projektu KEGA 022KU-4/2013: Postoje k manželstvu a rodičovstvu. Sociologický prieskum ako východisková báza na vytvorenie komplexných multimediálnych učebných materiálov k predmetom Sociálna práca – Manželské a rodinné poradenstvo.

PLÁNOVANIE MANŽELSTVA A RODIČOVSTVA V POSTOJOCH VYSOKOŠKOLÁKOV

A. Fabian – L. Lešková – M. Sedláková – P. Židó – M. Šuľová
G. Gáborová – K. Chovancová – L. Urbanová – A. Stopková

Recenzenti: prof. PhDr. František Hanobik, PhD.
doc. PhDr. Lenka Haburajová – Ilavská, PhD.

Vedecká rada monografie: prof. ThDr. JCDr. Anton Fabian, PhD.
prof. MUDr. PhDr. Peter Kalanin, PhD.
doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD.

Editori: prof. ThDr. JCDr. Anton Fabian, PhD.
Mgr. Peter Židó

Pre Katolícku univerzitu v Ružomberku, Teologickú fakultu Košice vydalo
© Michal Vaško – Vydavateľstvo, Prešov 2016
Vydanie prvé

Publikácia neprešla odbornou jazykovou redakciou.
Za obsah a formálnu úpravu jednotlivých príspevkov zodpovedajú autori.

ISBN 978-80-7165-988-4

OBSAH

Úvod **5**

1 Základné informácie o projekte (Anton Fabian) **6**
1.1 Cieľ projektu 6
1.2 Charakteristika prieskumnej vzorky 7
1.3 Znenie dotazníka 8
1.4 Výsledky prieskumu – rozdelenie respondentov 11
1.5 Metóda prieskumu 14

2 Plánovaný spôsob spolužitia
(Lýdia Lešková – Katarína Chovancová) **15**
2.1. Plánovanie spolužitia u mužov a žien 15
2.2. Forma spolužitia z hľadiska rodiny pôvodu 18
2.3 Spolužitie z hľadiska náboženstva 20
2.4 Študijný odbor pri rozhodovaní o spolužití 22
2.5 Spolubývanie až po sobáši 24
2.6 Spolužitie bez sobáša 27

3 Plánovaný vek, motivácia a forma uzatvárania manželstva
(Anton Fabian – Peter Židó) **30**
3.1 Respondenti mladší (do 27 roku) a starší (nad 27 rokov) 30
3.2 Motivácia pre manželstvo z hľadiska veku 34
3.3 Pohlavie, vzdelanie, náboženstvo pri motivácii pre manželstvo 36
3.4 Forma uzatvárania manželstva 40

4 Ochota prijať a vychovať deti (Gréta Gáborová) **44**
4.1 Zámer prijať a vychovať deti z aspektu veku respondentov 44
4.2 Plán mať deti z aspektu pohlavia a študijného odboru 46
4.3 Plánovanie rodičovstva – pôvod respondentov a praktizovanie náboženstva 48
4.4 Od čoho závisí počet detí 52
4.5 Plánovanie počtu detí z aspektu pohlavia a študijného odboru 54
4.6 Rodina respondentov a náboženstvo pri zvažovaní počtu budúcich detí 57

5 Prečo prijať deti? (Mária Sedláková) **.....62**
5.1 Prečo mať deti? 62
5.2 Muži a ženy pri rozhodovaní o prijatí detí..... 65
5.3 Prečo deti – z aspektu študijného zamerania 67
5.4 Postoje k prijatiu detí z hľadiska pôvodnej rodiny respondentov..... 69
5.5 Vplyv náboženstva na prijatie detí..... 71
5.6 Neochota prijať deti 74
5.7 Obavy pred deťmi z aspektu štúdia, pôvodnej rodiny a náboženstva..... 79
5.8 Umelý potrat (Michaela Šuľová)..... 86

6 Problém rozvodu (Alena Stopková – Lenka Urbanová)**.....94**
6.1 Postoje k rozvodu z hľadiska veku a pohlavia..... 94
6.2 Postoj k rozvodu z aspektu predchádzajúceho štúdia..... 97
6.3 Pôvod respondentov a náboženstvo – názory na rozvod..... 99
6.4 Prevencia rozvodu..... 102
6.5 Faktory prevencie rozvodu 108

Záver 116

Zoznam použitej literatúry 119

Prílohy 122

Kontakt na autorov.....136

Úvod

Na otázku: od čoho ľudia očakávajú najviac šťastia a zmysel života? – by odpoveď vyznela v prospech tvrdenia: od lásky a spoločného manželského partnerstva. S touto túžbou človeka ostro kontrastuje skutočnosť rozvodovosti v našej dobe na európskom kontinente. Preto sme sa na Katolíckej univerzite, Teologickej fakulte, na katedre spoločenských vied rozhodli v roku 2013 podať žiadosť o grant na projekt s názvom: Postoje k manželstvu a rodičovstvu. Sociologický prieskum ako východisková báza na vytvorenie komplexných multimediálnych učebných materiálov k predmetom Sociálna práca – Manželské a rodinné poradenstvo. Projekt bol schválený pod číslom KEGA 022KU-4/2013.

V tejto publikácii prinášame štatistické výsledky nášho merania a zisťovania. Zaujímali nás štyri piliere kresťanského manželstva: láska, deti, vernosť, nerozlučiteľnosť. Svoj postoj k týmto skutočnostiam vyjadrilo 1361 respondentov – vysokoškolákov na Slovensku. Informácie o autoroch projektu, cieľoch, metódach, dotazníku i vzorke respondentov sa dajú nájsť na ďalších stránkach tejto publikácie.

Rozvoj poznania o manželstve a rodičovstve je naším spoločným želaním. Na tento jav sa možno dívať naturálne, ako na samozrejmosť prirodzenosti muža a ženy (a potom počítať aj s dôsledkom výmeny osôb pri rozvode – ako veci na trhu), alebo ako na znak Božej lásky vyplývajúci z daru pre človeka. Iba očami viery je možné čítať postavu muža a ženy ako dar pre vzájomné obohacovanie sa. Rozhodujúce je, či uznáme inštitúciu manželstva z biblických aspektov ako ustanovizeň Božiu, s platnými právami a povinnosťami, alebo či budeme racionalisticky tvrdiť, že manželstvo je iba ustanovizeň ľudská, a preto svojvoľne meniteľná. Minulé storočie je dôkazom ideového zápasu medzi týmito dvoma postojmi.

Naša publikácia chce byť príspevkom k objektívnemu skúmaniu pravdy o živote, ľudskom šťastí, hlade po láske a spravodlivosti.

Košice, december 2015
Anton Fabian

1 Základné informácie o projekte

Anton Fabian

Na Katolíckej univerzite, Teologickej fakulte, na katedre spoločenských vied bol v roku 2013 podaný projekt s názvom: Postoje k manželstvu a rodičovstvu. Sociologický prieskum ako východisková báza na vytvorenie komplexných multimediálnych učebných materiálov k predmetom Sociálna práca – Manželské a rodinné poradenstvo. Projekt má číslo KEGA 022KU-4/2013.

Vedúcim projektu bol prof. Anton Fabian, spoluriešiteľmi doc. Lýdia Lešková, dr. Mária Sedláková, doktorandi Mgr. Peter Žido, Mgr. Lenka Urbanová, ktorí sa aktívne zapojili do zberu údajov. Ďalšími participujúci boli Mgr. Gréta Gáborová, PhDr. Michaela Šuľová, PhD.

1.1 Cieľ projektu

Keďže výskum bol zameraný na rodinné, reprodukčné správanie a vzťah mladých ľudí k manželstvu a rodičovstvu, jeho ciele možno opísať takto:

1. Identifikácia základných vybraných charakteristík rodinného a reprodukčného správania mladých ľudí;
2. Poukázanie na zmeny v postojoch a hodnotovej orientácii cieľovej skupiny týkajúce sa manželstva a rodičovstva;
3. Identifikácia postojov ku alternatívnym formám partnerského správania a otázke rozvodov;
4. Skúmanie existencie rozdielov v názoroch a postojoch k manželstvu a rodičovstvu, konfrontovanie hodnotovej orientácie, názorov a postojov, týkajúcich sa manželstva a rodičovstva u mužov a žien našej prieskumnej vzorky;
5. Skúmanie rozdielov v postojoch k manželstvu a rodičovstvu medzi praktizujúcimi veriacimi, nepraktizujúcimi veriacimi a osobami bez vierovyznania;
6. Konfrontácia zistení s demografickými štatistikami, ktoré zachytávajú reálne rodinné a reprodukčné správanie populácie;
7. Porovnávanie výsledkov prieskumu s údajmi získanými predchádzajúcimi výskumami iných autorov;

8. Vypracovanie inovačných modelov s viacerými variantmi, ktoré napomôžu k lepšej orientácii cieľovej populácie v riešenej oblasti

1.2 Charakteristika prieskumnej vzorky

Prieskumu sa zúčastnilo 1361 respondentov – študentov vysokých škôl v akademickom roku 2014/15. Išlo o fakulty:

Pedagogická fakulta KU Ružomberok,
Teologická fakulta KU Košice,
Teologický inštitút Spišské Podhradie,
Lekárska fakulta UPJŠ Košice,
Technická univerzita Košice,
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava,
Ekonomická univerzita Bratislava,
Chemicko-technologická fakulta UK Bratislava,
Prírodovedecká fakulta UK Bratislava,
Fakulta humanitných a prírodných vied v Prešove,
Grécko-katolícka teologická fakulta v Prešove,
Pedagogická fakulta v Prešove,
Právnická fakulta UK Bratislava,

Zámerom prieskumu bolo zistiť, ako vysokoškoláci vnímajú hodnoty vzťahujúce sa k reprodukčnému a rodinnému správaniu. Formulácia otázok bola ovplyvnená i prieskumnými dotazníkmi, ktoré poskytli poznatky v roku 1997 a v roku 2004[1] a taktiež prieskumom

1 Prieskum v roku 1997 uskutočnil kolektív autorov Ústavu sociálneho lekárstva LF UK v Bratislave a Katedry sociológie FF UK v Bratislave, skúmal vybrané charakteristiky demografického správania vysokoškolákov Slovenska. Ich súbor tvorilo 493 študentov z 22 fakúlt slovenských vysokých škôl. Prieskum v roku 2004 uskutočnil kolektív autorov Katedry humánnej geografie a demografie, Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Celková početnosť respondentov ankety bola 547, početnosť odpovedí na jednotlivé otázky mala určitú variabilitu (nekompletné, odmietnuté, nesprávne odpovede). Rozsah odpovedí zodpovedal rozsahu ankety z roku 1997. Anketa sa aplikovala prevažne na pedagogických, filozofických a prírodovedeckých fakultách. Porov. MARENČÁKOVÁ, J. – ŠIROČKOVÁ. J. – MLÁDEK, J. *Vybrané charakteristiky demografického správania vysokoškolákov Slovenska.* In: Naša demografia – súčasnosť a perspektívy. Smolenice 04.– 06.05.2005. Bratislava: SŠDS, 2005, s. 146.

realizovaným na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku v roku 2009 a v akademickom roku 2012-2013.[2]

1.3 Znenie dotazníka

Vôľa zosobášiť sa

1. Pri plánovaní svojho budúceho života v prípade, že by ste ho spojili s druhou osobou, uvažujete o:

a) manželstve bez predchádzajúceho spolubývania (až po svadbe)
b) spolužitie bez manželstva (konkubinát)
c) manželstve až po určitom čase spolužitia (po skúške)
d) neuvažujem o živote vo dvojici (single)

2. Ak ste pri otázke č. 6 zvolili a), je to z dôvodu (môžete označiť aj viac odpovedí):

a) bol(a) som tak vychovaný(á)
b) som veriaci(a) a chcem žiť poľa svojej viery
c) v manželstve by som cítil(a) väčšiu istotu vzťahu
d) nútili by ma k tomu rodičia pod hrozbou prerušenia kontaktov so mnou
e) každý iný spôsob spolužitia považujem za vypočítavý
f) kvôli usporiadanému domovu pre budúce deti
g) iný dôvod, uveďte, aký:.....

3. Ak ste pri otázke č. 6 zvolili b), je to z dôvodu (môžete označiť aj viac odpovedí):

a) manželstvo považujem za prežitok a formalizmus
b) ľahšieho ukončenia vzťahu v prípade rozchodu
c) dôležitá je láska a nie sobášny list
d) poznám v okolí voľne žijúce páry v peknom vzťahu
e) iný dôvod, uveďte, aký:.....

4. Manželstvo plánujem uzavrieť keď dovŕšim ..... rokov

2 Porov. LEŠKOVÁ, L. Vzťah vysokoškolákov k manželstvu a rodičovstvu (vybrané charakteristiky rodinného a reprodukčného správania). In Žilová, A. *Manželstvo dnes.* Ružomberok : VERBUM, 2010, s. 52-58.

5. Čo ovplyvňuje rozhodnutie uzavrieť manželstvo (načasovanie)
a) vzájomná láska
b) dĺžka trvania známosti
c) vek partnerov
d) túžba osamostatniť sa od rodičov
e) očakávanie alebo narodenie dieťaťa
f) zvyky, tradície

6. Sobáš plánujem uzavrieť
v kostole (cirkevný)
pred orgánom štátu (civilný)

Ochota prijať a vychovávať deti

7. Koľko detí ste ochotní prijať a vychovávať ?
a) žiadne
b) jedno
c) dve
d) tri
e) štyri a viac

8. Počet detí závisí od: (môžete označiť aj viac odpovedí)
a) finančnej situácie
b) bytovej situácie
c) zdravotného stavu
d) pomoci starých rodičov
e) od iného, napíšte, od čoho:.....

9. Prečo chcete mať deti ? (môžete uviesť aj viac odpovedí):
a) je to prirodzené
b) deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším
c) chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel
d) mal(a) som krásne detstvo
e) som veriaci(a) a nemôžem konať inak
f) moje zabezpečenie v starobe
g) ešte iný dôvod, uveďte, aký:.....

10. Ak nechcete mať deti, uveďte prečo? (môžete uviesť aj viac odpovedí):

a) chcem si užívať život bez záväzkov
b) deti sú finančne náročné
c) obávam sa problémov a starostí
d) v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie
e) mal(a) som nepekné detstvo
f) znečistené životné prostredie
g) iný dôvod, uveďte, aký:.....

11. Ak ide o umelý potrat

a) za žiadnych okolností s tým nesúhlasím
b) zo zdravotných dôvodov súhlasím
c) tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia
d) tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy
e) akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)

Tolerancia k rozvodu

12. Aký je Váš postoj k rozvodu?

a) nikdy by som sa nerozviedol(a) (uveď prečo) .....
b) rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti
c) rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí
d) rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)
e) rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmu, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)
f) mám iný postoj, uveďte, aký: .....

13. Myslíte si, že rozvodom sa dá predchádzať?

a) áno
b) nie
c) iná odpoveď:.....

14. Ktoré z nasledujúcich možností považujete za dostatočne preventívne? (môžete uviesť aj viac odpovedí)

a) dostatočne dlhá známosť pred manželstvom
b) rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách
c) odborná (katechetická) príprava na manželstvo
d) iné, uveďte:.....

15. Vek ..... rokov

16. Pohlavie muž žena

17. Zameranie VŠ štúdia
a) humanitné a spoločensko-vedné
b) technické a prírodovedné

18. Pôvodná rodina
a) úplná
b) rozvedená
c) singl rodič

19. Náboženstvo
a) som praktizujúci veriaci (pravidelné nedeľné bohoslužby)
b) som príležitostný veriaci (občas v kostole)
c) som hľadajúci
d) neveriaci

1.4 Výsledky prieskumu – rozdelenie respondentov

Graf 1 Rozdelenie respondentov podľa študijného odboru

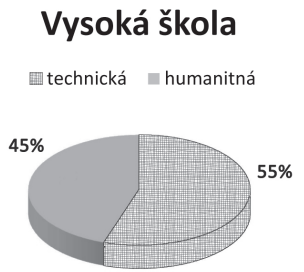

Študentov technického zamerania bolo 750 (55,11%) a z humanitných vied 611 (44,89%).

Graf 2 Rozdelenie respondentov podľa pohlavia

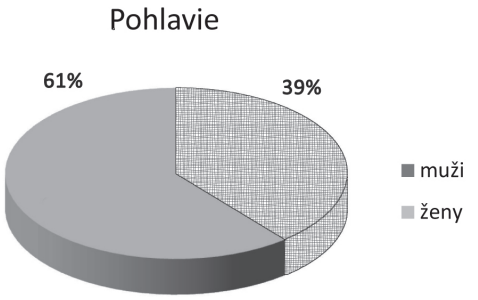

Z hľadiska pohlavia mužov bolo 530 (39%) a žien 829 (61%).

Graf 3 Rozdelenie respondentov podľa vierovyznania

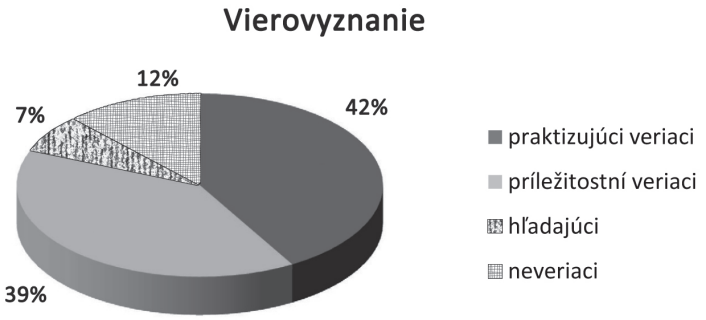

Zúčastnených podľa vierovyznania možno rozdeliť nasledovne: praktizujúcich veriacich, ktorí sa pravidelne zúčastňujú nedeľných bohoslužieb bolo 561 (41,59%). Tých, ktorí sa považujú za veriacich a občas prídu do kostola bolo 534 (39,58%). K hľadajúcim sa vo viere sa hlásilo 92 študentov (6,82%). Za neveriacich sa považovalo 162 (12,01).

Graf 4 Rozdelenie podľa rodiny pôvodu

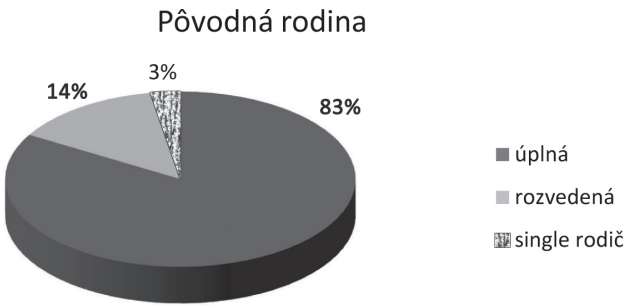

Dôležitým kritériom pri našom prieskume bola aj pôvodná rodina, čiže kde človek rástol. 1128 (83%) pochádza z úplnej rodiny. Z rozvedenej rodiny pochádza 187 (14%) respondentov a singel 37 (3%).

Graf 5 Rozdelenie respondentov podľa veku

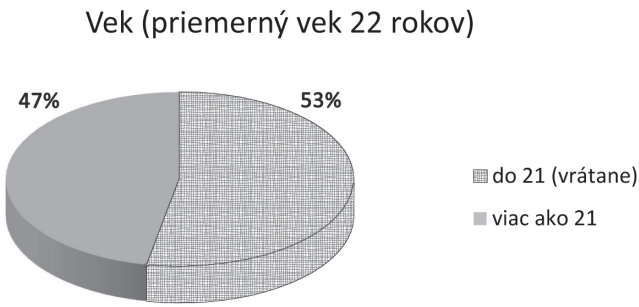

Z hľadiska veku : priemerný vek bol 22 rokov. Najmladší respondent mal 18 rokov, najstarší 28 rokov. Respondentov do 21 vrátane bolo 53%. Viac ako 21 rokov bolo 47%.

Takže prieskum ukazuje názory a postoje väčšinou veriacich mladých ľudí k manželstvu a rodičovstvu pochádzajúcich z úplných rodín.

1.5 Metóda prieskumu

Hlavnou použitou metódou v prieskume bolo mapovanie. Nástrojom na získanie informácií bol dotazník s 19 otázkami (uzavreté i otvorené). Autormi dotazníka je riešiteľský kolektív projektu. Osnovu dotazníka tvorili štyri piliere manželstva: láska, deti, vernosť, nerozlučiteľnosť. Otázky smerovali k zisteniu postojov k týmto štyrom pilierom.

V závere dotazníka bolo 5 otázok, ktoré sa týkali identifikačných údajov. Na zabezpečenie vysokej návratnosti dotazníka sa terénny zber dát robil osobne. Dotazníky sa zozbierali okamžite po ich vyplnení. Pri spracovaní a vyhodnocovaní výskumu, dotazníkových položiek, sa použili matematicko-štatistické metódy.

2 Plánovaný spôsob spolužitia

Lýdia Lešková – Katarína Chovancová

Výrazné zmeny v rodinnom a reprodukčnom správaní možno pozorovať na Slovensku od 90-tych rokov 20. storočia. Trend posledných rokov sa prejavuje v preferovaní kohabitácií a iných foriem spolunažívania, ako je manželstvo (neformálne zväzky). Napriek týmto tendenciám prieskum ISSP (*International Social Survey Programme*),[3] zisťujúci postoje k manželstvu na medzinárodnej a národnej úrovni, naznačuje, že Slovensko sa radí medzi krajiny s klasickým postojom k manželstvu.

2.1. Plánovanie spolužitia u mužov a žien

Medzi mužmi a ženami na Slovensku nebol rozdiel v postoji k manželstvu, avšak v medzinárodnom meradle boli muži viac konzervatívni ako ženy. Celkovo boli zaznamenané mierne zmeny, čo sa týka trendov, ktoré smerujú k liberálnejšiemu postoju k manželstvu. Tieto trendy sme overovali na skúmanej výberovej vzorke vysokoškolákov otázkou č. 1.[4]

3 Porov. VÝROST, J. *Rodina a zmena rodových rolí v optike údajov medzinárodného projektu ISSP (International Social Survey Programme)*. Košice : Spoločenskovedný ústav SAV, s. 139-140.

4 Pri komparácii získaných výsledkov alternatív jednotlivých závislých premenných s alternatívami nezávislých premenných je nevyhnutné brať do úvahy tie skutočnosti, ktoré poukazujú na výrazný nepomer vybraných možných alternatív u nezávislých premenných respondentmi výberového súboru, (čo môže následne skresliť interpretácie výsledkov), a to u nasledovných dát: pri pohlaví respondentov (otázka č. 16) bol pomer mužov ku ženám 39 % : 61 %; pri zameraní vysokej školy (otázka č. 17) bol pomer škôl technického smeru k humanitnému smeru 55,11 % : 44,89 %; pri pôvodnej rodine respondentov (otázka č. 18) bol pomer úplnej, rozvedenej a single rodiny 83,43 % : 13,83 % : 2,74 %. Všetky interpretácie výsledkov je teda potrebné vnímať s ohľadom na odpovede respondentov na otázky č. 15-19 (vek respondentov, pohlavie, VŠ – univerzita, pôvodná rodina, náboženstvo).

Otázka č. 1: Pri plánovaní svojho budúceho života v prípade, že by ste ho spojili s druhou osobou, uvažujete o ...

Respondenti mali možnosť výberu zo štyroch alternatív, pričom si mohli vybrať len jednu z možností. Postoj respondentov k plánovaniu budúceho života vyjadruje Tabuľka 1.

Tabuľka 1 Plánovanie budúceho života – spojenie s druhou osobou

ALTERNATÍVA	Respondenti spolu		Rozdelenie podľa pohlavia					
			Muži		*Ženy*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania (teda až po svadbe)	391	28,73	117	29,9	274	70,1	391	100
Spolužitie bez manželstva (konkubinát)	59	4,34	29	49,2	29	49,2	58 [5]	98,3
Manželstvo až po určitom čase spolužitia (po skúške)	895	65,76	373	41,7	521	58,2	894 [6]	99,9
Neuvažujem o živote vo dvojici	16	1,18	11	68,8	5	31,3	16	100
SPOLU	**1361**	**100**	**530**	**-**	**829**	**-**	**1359**	**99,85**

Respondenti výberového súboru si najčastejšie vybrali alternatívu pri plánovaní budúceho života „*Manželstvo až po určitom čase spolužitia,*“ to znamená po „skúške“ (895 respondentov – ďalej len „R“ / 65,76 %), pričom pri jej preferovaní prevažovali ženy (521 R – 58,2 %).

Podľa výsledkov výskumu Mládeka, Marenčákovej a Širočkovej,[7] ktorí skúmali demografické správanie vysokoškolákov Slovenska, 56,5 % opýtaných študentov považuje *spolužitie bez sobáša* za vhodnú skúšku pred manželstvom. Až 16,8 % respondentov dokonca po-

5 Z celkového počtu respondentov, ktorí si vybrali alternatívu *spolužitie bez manželstva*, jeden respondent nevy-značil svoje pohlavie (neodpovedal na otázku č. 16).

6 Z celkového počtu respondentov, ktorí si vybrali alternatívu *manželstvo až po určitom čase spolužitia*, jeden respondent nevyznačil svoje pohlavie (neodpovedal na otázku č. 16).

7 MLÁDEK, J. – MARENČÁKOVÁ, J. – ŠIROČKOVÁ, J. Demografické správanie vysokoškolákov Slovenska. 2. časť – rodinné správanie. In *Slovenská štatistika a demografia.* 2006, roč. 16, č. 2, s. 75.

važuje kohabitáciu za lepšie partnerské spolužitie, ako je formálne manželstvo.

Voľby plánovania svojho budúceho života v závislosti na pohlaví respondentov bližšie znázorňuje Graf 6. V legende grafov budeme manželstvo označovať skratkou „M“.

Graf 6 Plánovanie svojho budúceho života a pohlavie respondentov (v %)

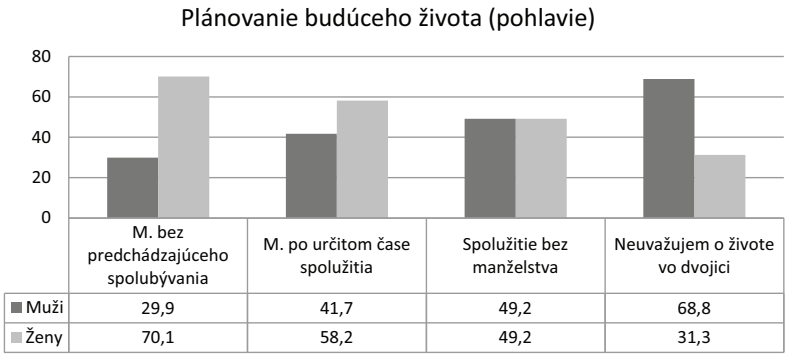

	M. bez predchádzajúceho spolubývania	M. po určitom čase spolužitia	Spolužitie bez manželstva	Neuvažujem o živote vo dvojici
Muži	29,9	41,7	49,2	68,8
Ženy	70,1	58,2	49,2	31,3

Pri plánovaní svojho budúceho života výsledky výskumu poukázali, že pohlavie respondentov bolo rozhodujúce a prejavili sa podstatné rozdiely pri výbere alternatívy „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania*“, (čiže spolubývanie až po sobáši) kde si túto alternatívu vybralo 117 mužov (29,9 %), ale až 274 žien (70,1 %). Oproti tomu pri alternatíve „*Neuvažujem o živote vo dvojici*“ boli preferencie z pohľadu pohlavia opačné (muži – 68,8 %; ženy – 31,3 %).

V súvislosti s výsledkami uvedenými v Grafe 6 môžeme uviesť, že výsledky kanadskej štúdie naznačujú pozitívny postoj žien k predmanželskej kohabitácii, ale zároveň je manželstvo pre ne dôležitým bodom v ich živote, a teda majú plány vziať sa. Kohabitácia je u nich vnímaná skôr ako predmanželská skúška, než ako alternatíva, resp. náhrada za manželstvo.[8]

8 Porov. WU, Z. *Cohabitaton. An Alternative Form of Family Living*. Toronto : Oxford University Press, 2000.

V alternatíve „Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania“ (bývanie až po sobáši), ktorá bola druhou najčastejšie vybratou alternatívou (391 R – 28,73 %), prejavili svoj konzervatívnejší postoj ženy (274 R – 70,1 %). S uvedeným korešpondujú zistenia, ku ktorým dospela Fialová et al.,[9] podľa ktorej nemanželské spolužitie – ako spolužitie na skúšku, pred manželstvom preferuje 68 % respondentov. Autorka zároveň podotýka, že mladí ľudia si vytvorili nový ideál partnerského vzťahu: najprv spolu žijú a manželstvo uzatvoria neskôr. Z výskumu taktiež vyplýva, že 90 % mladých slobodných ľudí chce do manželstva vstúpiť, aj keď väčšina až potom, čo si život s partnerom vyskúša.

2.2. Forma spolužitia z hľadiska rodiny pôvodu

Vek v našom výskume nebol rozhodujúcou skutočnosťou pri výbere alternatívy „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania*“ (čiže bývanie až po sobáši), na rozdiel od premenných „*Pôvodná rodina*“ (Tab. 2) a „*Náboženstvo*“ (Tab. 3), ktoré vykazovali podstatné rozdiely.

Tabuľka 2 Plánovanie budúceho života a pôvodná rodina respondentov

ALTERNATÍVA	Rozdelenie podľa pôvodnej rodiny							
	Úplná		*Rozvedená*		*Single rodič*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Manželstvo bez predch. spolubývania	351	89,8	29	7,4	9	2,3	389 [10]	99,5
Spolužitie bez manželstva	38	64,4	17	28,8	3	5,1	58 [11]	98,3
Manželstvo až po určitom čase spolužitia	727	81,2	137	15,3	25	2,8	889 [12]	99,4
Neuvažujem o živote vo dvojici	12	75,0	4	25,0	0	0,0	16	100
SPOLU	**1128**	**83,43**	**187**	**13,83**	**37**	**2,74**	**1352**	**99,34**

9 Porov. FIALOVÁ, L., et al. *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Praha: Slon, 2000, s. 68.

10 Dvaja respondenti na otázku č. 18 pri výbere alternatívy – *manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania* neodpovedali.

11 Jeden respondent na otázku č. 18 pri výbere alternatívy – *spolužitie bez manželstva* neodpovedal.

Prevažná väčšina respondentov, ktorí si pri plánovaní budúceho života s druhou osobou vybrali aternatívu „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania",*(čiže spolubývanie až po sobáši) pochádzala z úplnej rodiny (351 R – 89,8 %). Podstatne nižšie zastúpenie pôvodnej rodiny bolo v alternatíve rozvedená pôvodá rodina (29 R – 7,4 %) a len 9 respondenti pochádzali z rodín, kde rodič bol *single*.

Zaujímavé sú ale dve zistené skutočnosti, a to, že: i keď z malého počtu respondentov, ktorí neuvažujú o živote vo dvojici, ani jeden nepochádzal zo „*single*" rodiny a prevažujú pri tejto alternatíve muži (11R – 68,8 %). Napriek týmto skutočnostiam nemôžeme brať tieto údaje za významné, z hľadiska nízkej početnosti celkového výberu tejto alternatívy.

Ak by sme v rámci tejto otázky porovnávali *pôvodné rodiny* respondentov s voľbou alternatívy plánovania budúceho života, percento *úplných rodín* respondentov sa znižuje od preferovania klasického – formálneho zväzku manželstva bez predchádzajúceho spolubývania (89,8 %), cez manželstvo po určitom čase spolužitia (81,2 %) až k spolužitiu bez manželstva (64,4 %). Opačné poradie respondenti uviedli, ak sme ako nezávislú premennú zvolili alternatívu single rodič. Uvedené skutočnosti sú uvedené v Grafe 7.

Graf 7 Plánovanie svojho budúceho života a pôvodná rodina (v %)

	M. bez predchádzajúceho spolubývania	M. až po určitom čase spolužitia	Spolužitie bez manželstva
Úplná rodina	89,8	81,2	64,4
Single rodič	2,3	2,8	5,1

2.3 Spolužitie z hľadiska náboženstva

Pri sledovaní náboženstva respondentov výberového súboru v súvislosti s vybranými alternatívami pri plánovaní budúceho života s inou osobou, v Tab. 3 môžeme vidieť, že najvyššie zastúpenie respondentov – praktizujúcich veriacich bolo v alternatíve „Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania“ (teda bývanie po sobáši), a to 312 R (79,8 % z respondentov alternatívy).

Tabuľka 3 Plánovanie budúceho života a náboženstvo respondentov

ALTERNATÍVA	Rozdelenie podľa náboženstva									
	Praktiz. veriaci		*Príležit. veriaci*		*Hľadajúci*		*Neveriaci*		*Spolu*	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
M. bez predch. spolubývania	312	79,8	62	15,9	5	1,3	11	2,8	390	99,7
Spolužitie bez manželstva	7	11,9	24	40,7	11	18,6	17	28,8	59	100
M. až po určitom čase spolužitia	237	26,5	444	49,6	72	8,0	132	14,7	885	98,9
Neuvažujem o živote vo dvojici	5	31,3	4	25,0	4	25,0	2	12,5	15	93,7
SPOLU	**561**	**41,59**	**534**	**39,58**	**92**	**6,82**	**162**	**12,01**	**1349**	**99,12**

Pri porovnaní plánovania svojho budúceho života a náboženstva respondentov výskumom bolo zistené, že manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania preferuje viac praktizujúcich veriacich a príležitostných veriacich ako hľadajúcich a neveriacich. Pri respondentoch, ktorí plánujú svoj budúci život inými formami spolužitia, resp. vôbec neuvažujú o živote vo dvojici, bol podiel hľadajúcich a neveriacich podstatne vyšší, t. j. boli menej religiózni. Presné rozdelenie bližšie vyjadruje Graf 8.

Graf 8 Plánovanie svojho budúceho života a náboženstvo respondentov (v %)

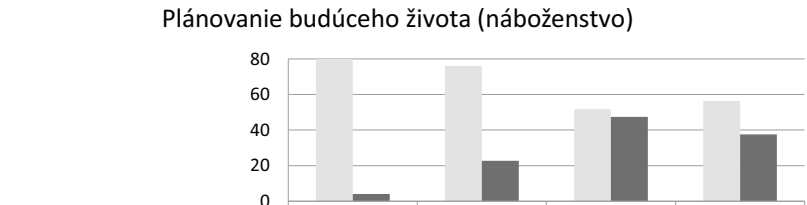

	M. bez predchádzajúceho spolubývania	M. po určitom čase spolužitia	Spolužitie bez manželstva	Neuvažujem o živote vo dvojici
Praktizujúci a príležitostní veriaci	95,7	76,1	51,7	56,3
Hľadajúci a neveriaci	4,1	22,7	47,4	37,5

Podľa zahraničných výskumov kohabitujúci sú zväčša mladší ľudia, menej religiózni. Je predpoklad, že vstúpia do kohabitácie, keď zažili v detstve rozvod manželstva svojich rodičov, alebo sami majú za sebou rozvod vlastného manželstva.[12]

Mládek a Širočková vo svojom výskume prišli k zisteniam, že na Slovensku stále prevažuje určitý tradičný postoj, ktorý je z veľkej časti výsledkom dominantnej kresťanskej hodnotovej orientácie obyvateľov.[13] Aj Možný v súvislosti s mladými a ich životom v manželstve uvádza, že po novembrovej revolúcii 1989 a následnou zmenou politického režimu sobášnosť slobodných prudko klesla, čo vyvoláva dojem, že mladí ľudia sa zrejme snažia nahradiť manželské spolužitie

12 Porov. STANTON, G. T. The Ring Makes All the Difference. The Hidden Consequences of Cohabitation and the Strong Benefits of Marriage. Chicago : Moody Publishers, 2011, pp. 98 99; porov. HOELTER, L. F. – STAUFFER, D. E. What Does It Mean to Be „Just Living Together" in the New Millennium? An Overview. In *Just Living Together. Implications of Cohabitation on Families, Children, and Social Policy.* Mahwah : Lawrence Erblaum Associates, 2002, pp. 255-271; porov. KIERNAN, K. Cohabitation in Western Europe: Trends, issues, and Implications. In Just Living Together. Implications of Cohabitation on Families, Children, and Social Policy. Mahwah : Lawrence Erblaum Associates, 2002, pp. 3-32.

13 Porov. MLÁDEK, J. – ŠIROČKOVÁ, J. Kohabitácie ako jedna z foriem partnerského spolužitia obyvateľstva Slovenska. In *Sociológia – Slovak sociological review.* 2004, ročník 36, číslo 5, s. 423-454.

nezosobášením, ale zároveň upozorňuje na fakt, potvrdený aj výskumami, že väčšina najmladšej generácie považuje život v manželstve za najsprávnejšiu formu rodiny.[14]

Tabuľka 1 nám dáva ale jasnú odpoveď, že respondenti výberového súboru plánujú svoj budúci život v manželstve – t. j. ide o odpovede v alternatívach „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania*" a „M*anželstvo až po určitom čase spolužitia*". Tieto alternatívy si spolu vybralo 1286 respondentov (94,49 %). Aj výsledky výskumov životného štýlu mladých ľudí na Slovensku ukázali, že mladí ľudia za najdôležitejšie hodnoty považujú šťastné manželstvo a deti, zamestnanie, spokojný a harmonický život, ako i priateľstvo a zdravie.[15] Výskum realizovaný v rokoch 2000 – 2009 preukázal, že hodnota šťastného manželstva mala v priebehu rokov stúpajúcu tendenciu, pričom v roku 2009 ju označilo až 63 % respondentov.[16] Oproti týmto výsledkom môžeme uviesť výsledky výskumu Tomanovej, ktorá prišla k záverom, že pre mladých ľudí pri zakladaní rodín sú významné najmä aspekty ako: stabilný príjem, zamestnanie, vlastné bývanie, ale menšiu váhu prikladajú uzavretiu manželstva.[17]

2.4 Študijný odbor pri rozhodovaní o spolužití

V rámci nášho výskumu sme sa zaoberali i tou skutočnosťou, či odbor štúdia má vplyv na plánovanie budúceho života s druhou osobou. Výsledky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

14 MOŽNÝ, I. *Rodina a společnost*. Praha: Slon, 2006, s. 256.

15 Porov. BIELIKOVÁ, M. a kol. *Mládež a životný štýl – trendová analýza na roky 2000 – 2009*: výskumná správa. Bratislava : IUVENTA, 2013, s. 9, s. 38 – 41; porov. MACEK, P. *Adolescence*. Praha : Portál 1999, s. 87 – 99.

16 Porov. BIELIKOVÁ, M. a kol. *Mládež a životný štýl – trendová analýza na roky 2000 – 2009* : výskumná správa. Bratislava : IUVENTA, 2013, s. 14-18.

17 Porov. TOMANOVÁ, A. *Mladí ľudia a rodiny : Potreby mladých ľudí pri zakladaní rodiny a potreby mladých rodín* : výskumná správa, s. 13.

Tabuľka 4 Plánovanie budúceho života a odbor štúdia respondentov

ALTERNATÍVA	*Respondenti spolu*	Rozdelenie podľa odboru štúdia					
		Technický		*Humanitný*		*Spolu*	
	%	N	%	N	%	N	%
Manželstvo bez predch. spolubývania	28,73	162	41,4	229	58,6	391	100
Spolužitie bez manželstva	4,34	38	64,4	21	35,6	59	100
Manželstvo až po určitom čase spolužitia	65,76	544	60,8	351	39,2	895	100
Neuvažujem o živote vo dvojici	1,18	6	37,5	10	62,5	16	100
SPOLU	**100**	**750**	**55,11**	**611**	**44,89**	**1361**	**100**

Pomer respondentov humanitného a technického smeru bol celkovo v našom výskume 611 R : 750 R (44,89 % : 55,11 %). Pri porovnaní alternatív plánovania budúceho života s inou osobou a odboru štúdia respondentov vyskytli sa podstatné rozdiely. V alternatíve „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania"* prevažovali respondenti študujúci na školách humanitného zamerania (229 R – 58,6 %). Respondenti zo škôl technického zamerania mali väčšie zastúpenie pri alternatívach „*Manželstvo až po určitom čase spolužitia"* (544 R – 60,8 %) a „*Spolužitie bez manželstva"* (38 R – 64,4 %). Prekvapujúci výsledok sme zaznamenali pri komparácii zamerania štúdia s alternatívou „*Neuvažujem o živote vo dvojici"*, kde prevažovali respondenti humanitných smerov (10 R – 62,5 %).

Z hľadiska veku respondentov boli podstatnejšie rozdiely len pri výbere alternatívy „*neuvažujem o živote vo dvojici*", kde zo 16 respondentov (1,2 %), ktorí preferovali svoj budúci život single, prevažovala skupina respondentov nad 21 rokov (11R – 68,8 %). Nemcová a kol. v správe z výskumného projektu prišli k záverom, že so stúpajúcim vekom narastá: počet partnerstiev u mladých ľudí, počet mladých, ktorí nežijú v manželstve, ale vo voľnom zväzku.[18] Fialová et al. pri skúmaní preferencie alternatívnych foriem partnerského života v okruhu slobodných ľudí dospeli k zisteniam, že len nepatrný počet respondentov

18 Porov. NEMCOVÁ, L. a kol. *Autonómia mládeže na Slovensku ako multidimenzionálny jav.* Záverečná správa z výskumného projektu, s. 26-28.

(2,2 %) plánuje v budúcnosti individualistickú stratégiu žiť bez stáleho partnera.[19]

2.5 Spolubývanie až po sobáši

Otázka č. 2: Ak ste pri otázke č. 1 zvolili alternatívu 1 (bývanie až po sobáši), je to z dôvodu ...

V otázke č. 2 mohli respondenti zvoliť výber viacerých odpovedí zo siedmich alternatív. Dôvody respondentov k plánovaniu budúceho života formou spolubývania až po sobáši sú vyjadrené v Tabuľke 5.

Tabuľka 5 Dôvody k plánovaniu budúceho života formou: „Spolubývanie až po sobáši“

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pohlavia					
			Muži		*Ženy*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bol/a som tak vychovaný/á	175	35,86	53	30,3	122	69,7	175	100
Som veriaci (a) a chcem žiť podľa svojej viery	169	34,63	44	26,0	125	74,0	169	100
V manželstve by som cítil/a väčšiu istotu vzťahu	59	12,09	21	35,6	38	64,4	59	100
Nútili by ma k tomu rodičia pod hrozbou prerušenia kontaktov	3	0,61	0	0	3	100	3	100
Každý iný spôsob spolužitia považujem za vypočítavý	24	4,92	13	54,2	11	45,8	24	100
Kvôli usporiadanému domovu pre budúce deti	48	9,84	9	18,8	39	81,3	48	100
Iný dôvod	10	2,05	2	20,0	8	80,0	10	100
SPOLU označených alternatív	**488**	**100**	**142**	**-**	**346**	**-**	**488**	**100**
RESPONDENTI	**391**	100						
	367	93,86	Odpovedali na otázku					
	24	6,14	Neodpovedali na otázku					

19 Porov. FIALOVÁ, L., et al. *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Praha: Slon, 2000.

K alternatíve plánovania svojho budúceho života formou manželstva bez predchádzajúceho spolubývania sa zo súboru 1361 respondentov priklonilo 391 respondentov (28,73 %), z nich ale k otázke č. 2 vyjadrilo názor len 367 respondentov (93,86 % z 391 R). Keďže respondentom bol ponúknutý súbežný výber viacerých alternatív, počet odpovedí bolo spolu 488 (odpovedí respondentov – ďalej len „OR“).

Respondenti, ktorí plánujú „*Manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania*“ (teda bývanie až po sobáši) ako dôvody výberu tejto alternatívy najčastejšie zvolili možnosť, ktorá preferovala výchovu z pôvodnej rodiny (bol (a) som tak vychovaný (á) – 175 OR – 35,86 %). Druhým v poradí bol dôvod, že sú veriaci a chcú žiť podľa svojej viery (169 OR – 34,63 %) a ako tretí dôvod, kde bolo, že v manželstve by cítili väčšiu istotu vzťahu (59 OR – 12,09 %).

K stabilite a istote vzťahu v manželskom zväzku sa vyjadruje i Pastor, ktorý uvádza, že podľa publikovaných výskumov je kohabitácia v porovnaní s manželským zväzkom oveľa nestabilnejšia. Prekvapujúcim zistením je, že manželstvo, ktorému nepredchádzala kohabitácia, je asi dvakrát stabilnejšie, ako je manželstvo „už odskúšané“ v kohabitácii. Predpokladá sa, že tí, ktorí sa rozhodli počkať, majú väčšiu sebadisciplínu a rešpekt pred manželstvom.[20]

Voľby výberu najčastejšie zvolených alternatív v závislosti od pohlavia respondentov bližšie znázorňuje Graf 9.

20 Porov. PASTOR, K. Manželstvo – základ rodiny. In *Viera a život. Časopis pre kresťanskú orientáciu. 2004, roč.* 14, číslo 4, s. 365.

Graf 9 Plánovanie M bez predchádzajúceho spolubývania a pohlavie respondentov (v %)

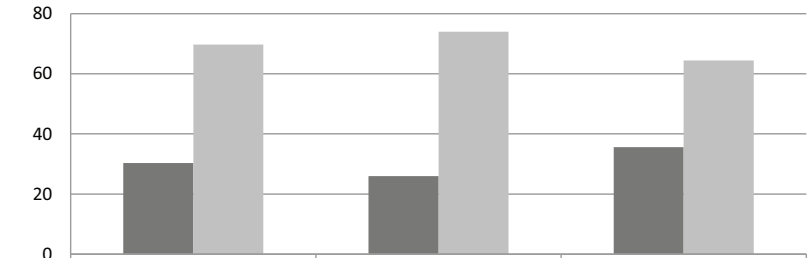

	Bol (a) som tak vychovaný (á)	Som veriaci (a) a chcem žiť podľa svojej viery	V manželstve by som cítil (a) väčšiu istotu vzťahu
Muži	30,3	26	35,6
Ženy	69,7	74	64,4

Z Tabuľky 5 a Grafu 9 je zrejmé, že celkovo si alternatívy plánovania manželstva bez predchádzajúceho spolubývania vybralo viacej žien ako mužov. Pomer odpovedí respondentov z pohľadu pohlaví bol 142 OR mužov a 346 OR žien. Dôležitosť *výchovy* pri plánovaní manželstva bez predchádzajúceho spolubývania bolo výrazne častejšie preferované v skupine žien (122 OR – 69,7 %) ako v skupine mužov (53 OR – 30,3 %). Taktiež z Grafu 9 je vidieť, že manželstvo z dôvodu potreby žiť podľa svojej viery si vybralo 74 % respondentiek. Veľmi úzke prepojenie môžeme badať aj medzi preferovanými alternatívami a pôvodnou rodinou. Na túto skutočnosť poukazuje Graf 10.

Najmenej vyberanou alternatívou, ktorá by mohla byť dôvodom pre plánovanie budúceho života formou manželstva bez predchádzajúceho spolubývania, bola „*Nútili by ma k tomu rodičia pod hrozbou prerušenia kontaktov*“.

Graf 10 Plánovanie manželstva bez predchádzajúceho spolubývania a pôvodná rodina (v %)

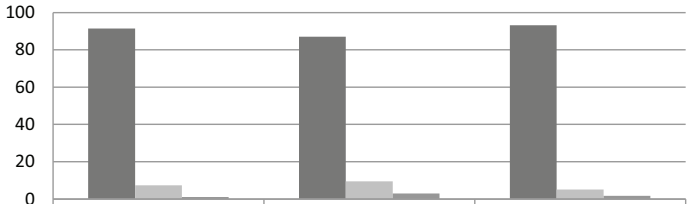

	Bol (a) som tak vychovaný (á)	Som veriaci (a) a chcem žiť podľa svojej viery	V manželstve by som cítil (a) väčšiu istotu vzťahu
Úplná rodina	91,4	87	93,2
Rozvedená rodina	7,4	9,5	5,1
Single rodič	1,1	3	1,7

2.6 Spolužitie bez sobáša

Otázka č. 3: Ak ste pri otázke č. 1 (voľba formy spolužitia) zvolili alternatívu 2 (spolužitie bez manželstva), je to z dôvodu ...

Pri tejto otázke mohli respondenti zvoliť výber viacerých odpovedí z piatich alternatív. Dôvod respondentov k plánovaniu budúceho života formou: „*Spolužitia bez manželstva*“ vyjadruje Tabuľka 6.

Tabuľka 6 Dôvody k plánovaniu budúceho života formou: „Spolužitie bez manželstva“ (Otázka č. 3)

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pohlavia					
			Muži		*Ženy*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Manželstvo považujem za prežitok a formalizmus	15	28,3	7	46,7	8	53,3	15	100
Ľahšie ukončenie vzťahu v prípade rozchodu	10	18,87	6	60,0	4	40	10	100
Dôležitá je láska a nie sobášny list	20	37,74	5	25	14	70	19 [22]	95
Poznám voľne žijúce páry v peknom vzťahu	4	7,55	3	75	1	25	4	100
Iný dôvod	4	7,55	1	25	3	75	4	100

SPOLU označených alternatív	**53**	**100**	**22**	**-**	**30**	**-**	**52**	**98,11**
RESPONDENTI	**59**	100						
	51	86,44	Odpovedali na otázku					
	8	13,56	Neodpovedali na otázku					

K alternatíve plánovania svojho budúceho života bez manželstva sa z výberového súboru 1361 respondentov priklonilo 59 respondentov (4,34 %), z nich ale k otázke č. 3 vyjadrilo názor len 51 respondentov (86,44 % z 59 R).

Respondenti, ktorí plánujú „*Spolužitie bez manželstva*“, ako dôvody výberu tejto alternatívy najčastejšie zvolili možnosť, ktorá preferovala dôležitosť lásky pred sobášnym listom (20 R – 37,74 %). Druhým v poradí bol dôvod, že manželstvo považujú za prežitok a formalizmus (15 R – 28,3 %) a ako tretí dôvod, kde bolo cítiť silný pragmatizmus, bolo ľahšie ukončenie vzťahu v prípade rozchodu (10 R – 18,87 %).

Výraznejší rozdiel z pohľadu pohlavia sa v rámci týchto alternatív vyskytol pri výbere alternatívy „*Dôležitá je láska a nie sobášny list*“, ktorú vyznačili ženské respondentky v 70 %. V súvislosti nami zistenými údajmi je nevyhnutné ale uviesť, že medzinárodný výskumný program European Values Study došiel z odpovedí na otázku *Súhlasíte alebo nesúhlasíte s výrokom, že manželstvo je zastaraná inštitúcia?* k záverom, že kladne odpovedalo v roku 1991 6,4 %, v roku 1999 10,6 % a v roku 2008 až 13,9 % respondentov, čo znamená, že tento názor má v európskom meradle stúpajúcu tendenciu, čo môže postupne ohroziť fungovanie rodiny v spoločnosti aj na Slovensku.[22] Kusá a Zeman uvádzajú, že výskumom európskych hodnôt, ktorý bol realizovaný v roku 2008, sa zistilo, že rodinu ako jednu z najdôležitejších hodnôt označilo viac ako deväťdesiat percent respondentov, pričom

21 Z celkového počtu respondentov, ktorí si vybrali alternatívu „*Dôležitá je láska a nie sobášny list“*, jeden respondent nevyznačil svoje pohlavie (neodpovedal na otázku č. 16).

22 Porov. SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV SAV. *Podklady k tlačovej besede Sociologického ústavu SAV k zisteniam výskumu európskych hodnôt EVS 2008 na Slovensku.* [online].[cit. 2015-10-28]. Dostupné na internete: <http://www.sociologia.sav.sk/podujatia.php?id=1180&r=1>.

manželstvo nevnímajú ako zastaralú inštitúciu, ale skôr ako inštitúciu, ktorá prispieva k šťastiu človeka.[23]

Plánovanie spolužitia bez manželstva podľa dôvodov vybraných alternatív a veku respondentov je znázornené v nasledujúcom grafe.

Graf 11 Plánovanie spolužitia bez manželstva a vek respondentov (v %)

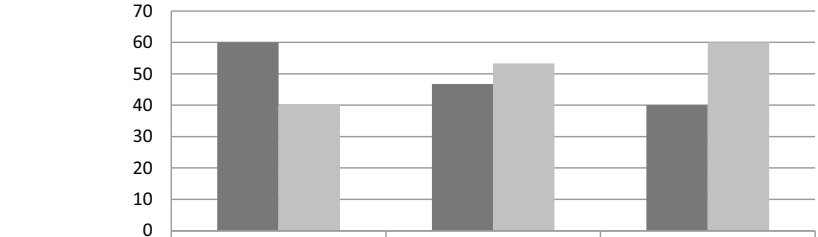

	Dôležitá je láska a nie sobášny list	Manželstvo považujem za prežitok a formalizmus	Ľahšie ukončenie vzťahu v prípade rozchodu
Do 21 rokov	60	46,7	40
Viac ako 21 rokov	40	53,3	60

Dôležitosť lásky a nie sobášneho listu bolo častejšie preferované vo vekovej skupine do 21 rokov (60 %). Opačný pomer (40 %:60 %) bol pri alternatíve „ľahšie ukončenie vzťahu v prípade rozchodu“, kde respondenti nad 21 rokov pri spolužití bez manželstva vidia možnosť jednoduchšieho ukončenie vzťahu (ako by to bolo v prípade manželstva). Pomerne vyrovnané odpovede medzi pohlaviami boli pri alternatíve, kde respondenti vnímajú manželstvo ako prežitok a formalizmus (46,7 %:53,3 %).

Napriek týmto dosiahnutým výsledkom je nevyhnutné uviesť, že ak by sme brali do úvahy skutočnosť, že v otázke č. 3 odpovedalo z 59 respondentov (otázka č. 1 – alternatíva 2) len 51 respondentov, ide o 3,74 % zastúpenie respondentov z celého výberového súboru (z 1361). Táto skutočnosť je rozhodujúca a poukazuje na fakt, že výsledky k zvoleným dôvodom plánovaniu budúceho života formou: „S*polužitia bez manželstva*“ nevykazujú vysokú výpovednú hodnotu a nemožno ich zovšeobecňovať.

23 Porov. KUSÁ, Z. – ZEMAN, M. *Výskum európskych hodnôt 2008*, 13 – 154.

3 Plánovaný vek, motivácia a forma uzatvárania manželstva

Anton Fabian – Peter Židó

Na otázku č.4: *Manželstvo plánujem uzavrieť keď dovŕšim ..... rokov?* odpovedalo 1280 respondentov, čo z celkového počtu 1361 zúčastnených predstavuje 94,05%. Priemerný vek plánovaného vstupu do manželstva bol 27,5 roka a teda pri porovnaní s údajmi štatisticky priemerného veku vstupu do prvého manželstva v SR v roku 2014 (29,7 roka) sme zaznamenali rozdiel väčší ako dva roky.

Pri detailnejšom pohľade na konkrétne vekové hodnoty môžeme hovoriť o dvoch najčastejšie uvádzaných hodnotách, keď až 262 respondentov (20,5%) plánuje uzavrieť manželstvo po dovŕšení 25. roku života, a 247 respondentov (19,3%) až po dovŕšení 30. roku života. Tieto výsledky potvrdzujú názory, že prípadný vstup manželstva si ľudia zvyknú spájať s ďalšími významnými životnými udalosťami. Prípadné ukončenie vysokoškolského štúdia sa spája práve s 25. rokom života a 30. rok života predstavuje okrem významného životného jubilea aj akýsi ideálny čas, kedy by už mal mať človek vybudované profesijné zázemie.

3.1 Respondenti mladší (do 27 roku) a starší (nad 27 rokov)

Na základne výsledného priemerného veku (27,5 rokov) sme si našich respondentov rozdelili do dvoch skupín konkrétne na študentov, ktorí plánujú uzavrieť manželstvo:

- do 27 roku života (vrátane) – 725 respondentov (56,6%)
- po 27 roku života – 555 respondentov (43,4%)

Graf 12 Vek plánovaného vstupu do manželstva

Z hľadiska veku zaujímavo pôsobí najmä skutočnosť, že až 60% z respondentov, ktorí plánujú uzavrieť manželstvo do 27 roku života má menej ako 21 rokov. V druhej skupine, do ktorej sme zaradili respondentov plánujúcich uzavrieť manželstvo po 27. roku života bola väčšina (54%) staršia ako 21 rokov.

Tabuľka 7 Plánovaný vek pre vstup do manželstva

do 27 rokov (vrátane)	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	436	60,1%
	viac ako 21	289	39,9%
	spolu	725	100,0%
viac ako 27 rokov	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	255	45,9%
	viac ako 21	300	54,1%
	spolu	555	100,0%

Pri vyhodnocovaní výsledkov z hľadiska pohlavia sme zaznamenali značné odlišnosti. Pri ženskom pohlaví bol počet žien, ktoré chcú

uzavrieť manželstvo ešte pred 27. rokom života (528 respondentiek – 67,4%) viac ako dvojnásobný oproti ženám, ktoré plánujú sobáš až po 27. roku života (256 respondentiek). Výsledky u mužského pohlavia boli opačného charakteru, keď väčšina (256 respondentov – 60,1%) plánuje vstup do manželstva až po dovŕšení 27. roku života.

Tabuľka 8 Muži a ženy – vek pre vstup do manželstva

	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
do 27 rokov (vrátane)	muži	197	27,2%
	ženy	528	72,8%
	spolu	725	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	2	0,4%
viac ako 27 rokov	muži	297	53,5%
	ženy	256	46,1%
	spolu	555	100,0%

Z hľadiska rozdelenia respondentov, na tých čo študujú technické smery a tých, čo študujú humanitné programy sme pri skupine respondentov plánujúcich vstup do manželstva pred 27. rokom života nezaznamenali výraznejšie rozdiely. Pri druhej skupine plánujúcej neskorší vstup do manželstva bol pomer technicky zameraných študentov (63%) k humanitným (37%) takmer 2:1.

Pri posudzovaní výsledkov z hľadiska pôvodnej rodiny a praktizovania viery respondentov sme nedospeli k žiadnym prekvapivým výsledkom. Nakoľko väčšina z respondentov pochádza z úplných a nábožensky založených rodín, táto skutočnosť sa podpísala aj pod nasledujúce výsledky. Respondenti z úplných rodín mali viac ako 80% zastúpenie v oboch nami posudzovaných vekových kategóriách plánovaného vstupu do manželstva.

Taktiež z hľadiska náboženstva mali praktizujúci a príležitostní veriaci (ako zástupcovia nábožensky založených respondentov)

väčšinové zastúpenie v oboch vekových kategóriách – 86% v prípadne plánovaného uzatvorenia manželstva do 27 rokov (vrátane) a 77% v prípadne plánovaného vstupu do manželstva po 27. roku života.

Tabuľka 9 Vek pre vstup do manželstva z aspektu náboženstvo a rodiny

	18. Pôvodná rodina	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
do 27 rokov (vrátane)	neodpovedali	5	0,7%	neodpovedali	4	0,6%
	úplná	613	84,6%	praktizujúci veriaci	354	48,8%
	rozvedená	85	11,7%	príležitostní veriaci	270	37,2%
	single rodič	22	3,0%	hľadajúci	30	4,1%
				neveriaci	67	9,2%
	spolu	725	100,0%	spolu	725	100,0%
	18. Pôvodná rodina	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
viac ako 27 rokov	neodpovedali	3	0,5%	neodpovedali	5	0,9%
	úplná	453	81,6%	praktizujúci veriaci	178	32,1%
	rozvedená	87	15,7%	príležitostní veriaci	237	42,7%
	single rodič	12	2,2%	hľadajúci	53	9,5%
				neveriaci	82	14,8%
	spolu	555	100,0%	spolu	555	100,0%

V súčasnosti je potenciál sobášaschopného obyvateľstva dosť vysoký. Odklady manželstva do vyššieho veku však spôsobujú zníženú sobášnosť v mladších vekových skupinách obyvateľstva. Napríklad vo veku od 18 do 30 rokov bolo v Slovenskej republike v roku 2014 slobodných ešte 88 % mužov a 78 % žien.

Tento trend sa začal začiatkom 90. rokov. Podľa Štatistického úradu SR v roku 2014 dosiahol priemerný vek mužov pri sobáši 33 rokov (33,2 roka) a u žien prvýkrát presiahol 30 rokov (30,3roka). Medziročný nárast bol 0,3 roka, za ostatných 10 rokov sa zvýšil u oboch pohlaví o takmer 3 roky. Z hľadiska veku sa najviac manželstiev dlhodobo uzatváralo vo vekovej kategórii 20 – 24 rokov. Platilo to u mužov do roku 2000 a do roku 2004 u žien.

Dnes najvyšší počet manželstiev uzatvárajú muži i ženy vo veku 25 – 29 rokov; v roku 2014 podiel zosobášených v tejto vekovej skupine predstavoval 31% všetkých sobášov mužov a 38% žien, nasleduje kategória 30 až 34 ročných. Z hľadiska dlhodobých trendov je znižovanie sobášnosti zrejmé vo vekových kategóriách do 24 rokov. Všetky ostatné vyššie vekové kategórie zaznamenávajú zvyšovanie početnosti sobášov.

3.2 Motivácia pre manželstvo z hľadiska veku

Otázka č. 5: *Čo ovplyvňuje rozhodnutie uzavrieť manželstvo? (motivácia)*, bola zameraná na zisťovanie faktorov, ktoré najviac ovplyvňujú študentov pri ich prípadnom vstupe do manželstva. Na výber mali zo šiestich možností, pričom mohli označiť len jednu, ktorú subjektívne považujú za najdôležitejšiu. Na danú otázku odpovedalo až 1338 respondentov, čo predstavuje viac ako 98% návratnosť. Pri vyhodnocovaní výberov jednotlivých odpovedí sme dostali jednoznačné výsledky, keď až 966 respondentov (72,2%) považuje možnosť číslo 1 – *vzájomnú lásku* za najrozhodujúcejší faktor pre vstup do manželstva.

Druhým najčastejším faktorom bola možnosť číslo 2 – *dĺžka trvania známosti*, ktorú zakrúžkovalo 171 respondentov (12,8%). Možnosť číslo 5 – o*čakávanie alebo narodenie dieťaťa* považovalo za najdôležitejší faktor 81 respondentov (6,1%). *Túžbu osamostatniť sa od rodičov* (možnosť číslo 4) *a vek partnerov* (možnosť číslo 3) by sme mohli v našom pomyselnom rebríčku dôležitosti umiestniť na rovnakú priečku nakoľko ich zakrúžkovalo 50 (3,7%) respektíve 48 (3,6%) respondentov. *Zvyky a tradície* ako možnosť číslo 6 považovalo za najrozhodujúcejší iba 22 respondentov (1,6%).

Graf 13 Faktory pre vstup do manželstva

Pri posudzovaní jednotlivých možností z hľadiska veku sme výraznejší rozdiel zaznamenali iba pri možnosti č. 5 – *Očakávanie alebo narodenie dieťaťa,* kde z celkového počtu 81 respondentov bolo až 70% mladších ako 21 rokov. Pri zvyšných piatich možnostiach nebol ani v jednom prípade rozdiel väčší ako 8% a teda štatisticky sa jedná o zanedbateľné rozdiely.

Tabuľka 10 Motivácia pre vstup do manželstva z hľadiska veku

vzájomná láska	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	506	52,4%
	viac ako 21	460	47,6%
	spolu	966	100,0%
dĺžka trvania známosti	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	91	53,2%
	viac ako 21	80	46,8%
	spolu	171	100,0%

vek partnerov	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	21	43,8%
	viac ako 21	27	56,3%
	spolu	48	100,0%
túžba osamostatniť sa od rodičov	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	28	56,0%
	viac ako 21	22	44,0%
	spolu	50	100,0%
očakávanie alebo narodenie dieťaťa	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	57	70,4%
	viac ako 21	24	29,6%
	spolu	81	100,0%
zvyky, tradície	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	11	50,0%
	viac ako 21	11	50,0%
	spolu	22	100,0%

3.3 Pohlavie, vzdelanie, náboženstvo pri motivácii pre manželstvo

Aj pri tejto otázke sme najvýznamnejšie rozdiely zaznamenali z hľadiska pohlavia konkrétne pri dvoch najpočetnejšie vyberaných možnostiach. Z 966 respondentov, ktorí si za najdôležitejší faktor pre uzavretie manželstva vybrali *vzájomnú lásku* bolo až 601 žien (62,2%). Takmer identicky markantný rozdiel sme zaznamenali aj pri možnosti: *dĺžka trvania známosti,* kde z celkového počtu 171 respondentov bolo až 107 žien (62,6%). Jediná možnosť, ktorá bola vo väčšej miere zastúpená respondentmi mužského pohlavia bola možnosť č. 6 – *zvyky a tradície* (54,5%).

Graf 14 Muži a ženy – motivácia pre manželstvo

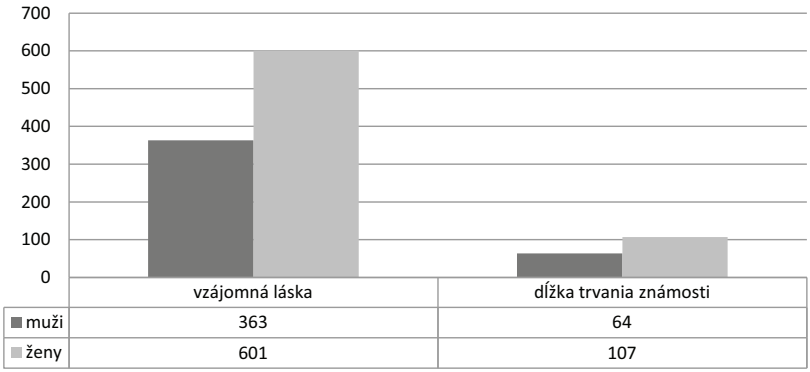

Pri posudzovaní výsledkov z hľadiska vysokoškolského odboru dominovali respondenti humanitných odborov len pri možnosti č. 4 – *túžba osamostatniť sa od rodičov* (56%). Naopak respondenti technických odborov zaznamenali markantnejšie rozdiely predovšetkým pri možnostiach č. 5 – *očakávanie alebo narodenie dieťaťa* (65,4%) a č. 2 – *dĺžka trvania známosti* (60,2%).

Tabuľka 11 Motívy pre manželstvo z aspektu študijného zamerania

vzájomná láska	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	518	53,6%
	humanitný	448	46,4%
	spolu	966	100,0%
dĺžka trvania známosti	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	103	60,2%
	humanitný	68	39,8%
	spolu	171	100,0%

vek partnerov	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	26	54,2%
	humanitný	22	45,8%
	spolu	48	100,0%
túžba osamostatniť sa od rodičov	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	22	44,0%
	humanitný	28	56,0%
	spolu	50	100,0%
očakávanie alebo narodenie dieťaťa	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	53	65,4%
	humanitný	28	34,6%
	spolu	81	100,0%
zvyky, tradície	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	12	54,5%
	humanitný	10	45,5%
	spolu	22	100,0%

Rovnako ako pri predchádzajúcej otázke sme pri posudzovaní výsledkov z hľadiska pôvodnej rodiny a praktizovania viery nezaznamenali štatisticky významné rozdiely. Berúc na vedomie celkové zastúpenie respondentov z úplných rodín v našom prieskume musíme konštatovať, že viac ako 80% zastúpenie tejto skupiny respondentov pri všetkých možnostiach v tejto otázke je očakávaný výsledok.

Tabuľka 12 Náboženstvo a rodina – vplyv na motiváciu pre manželstvo

vzájomná láska	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	7	0,7%	neodpovedali	8	0,8%
	úplná	804	83,2%	praktizujúci veriaci	422	43,7%
	rozvedená	135	14,0%	príležitostní veriaci	373	38,6%
	single rodič	20	2,1%	hľadajúci	57	5,9%
				neveriaci	106	11,0%
	spolu	966	100,0%	spolu	966	100,0%
dĺžka trvania známosti	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	2	1,2%
	úplná	138	80,7%	praktizujúci veriaci	64	37,4%
	rozvedená	23	13,5%	príležitostní veriaci	69	40,4%
	single rodič	9	5,3%	hľadajúci	13	7,6%
				neveriaci	23	13,5%
	spolu	171	100,0%	spolu	171	100,0%
vek partnerov	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	41	85,4%	praktizujúci veriaci	16	33,3%
	rozvedená	6	12,5%	príležitostní veriaci	22	45,8%
	single rodič	1	2,1%	hľadajúci	3	6,3%
				neveriaci	7	14,6%
	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%
túžba osamostatniť sa od rodičov	18. Pôvodná rodina	Počet	Percentá	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	45	90,0%	praktizujúci veriaci	25	50,0%
	rozvedená	4	8,0%	príležitostní veriaci	19	38,0%
	single rodič	1	2,0%	hľadajúci	2	4,0%
				neveriaci	4	8,0%
	spolu	50	100,0%	spolu	50	100,0%

očakávanie alebo narodenie dieťaťa	18. Pôvodná rodina	Počet	Percentá	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	1,2%	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	64	79,0%	praktizujúci veriaci	19	23,5%
	rozvedená	12	14,8%	príležitostní veriaci	37	45,7%
	single rodič	4	4,9%	hľadajúci	7	8,6%
				neveriaci	18	22,2%
	spolu	81	100,0%	spolu	81	100,0%
zvyky, tradície	18. Pôvodná rodina	Počet	Percentá	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	18	81,8%	praktizujúci veriaci	6	27,3%
	rozvedená	3	13,6%	príležitostní veriaci	6	27,3%
	single rodič	1	4,5%	hľadajúci	8	36,4%
				neveriaci	2	9,1%
	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%

3.4 Forma uzatvárania manželstva

Respondenti mali možnosť odpovedať na otázku č. 6, či *preferujú sobáš v kostole (kánonická forma, ktorá viaže pokrsteného človeka), alebo pred orgánom štátu?* Na otázku odpovedalo 1324 respondentov, čo predstavuje 97,3% návratnosť. Štatisticky najjasnejšie výsledky sme zaznamenali práve pri vyhodnocovaní tejto otázky, keďže až 1125 respondentov (85%) odpovedalo, že v budúcnosti plánujú uzavrieť cirkevný sobáš v kostole, zvyšných 199 respondentov (15%) by chcelo uzavrieť civilný sobáš pred orgánom štátu.

Graf 15 Cirkevný alebo civilný sobáš

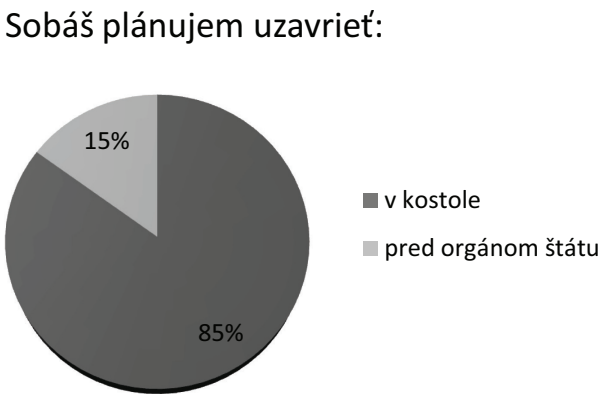

Z hľadiska veku sme ani pri jednej z možností nezaznamenali rozdiel väčší ako 4%. Z hľadiska pohlavia však pozorujeme takmer dvojtretinovú dominanciu ženského pohlavia (63%) pri výbere cirkevného sobáša v kostole oproti respondentom mužského pohlavia (37%). Rovnako dvojtretinovú dominanciu respondentov technických odborov (67%) sme zaznamenali aj pri možnosti civilného sobáša pred orgánom štátu z hľadiska vysokoškolského odboru.

Tabuľka 13 Forma uzatvárania manželstva z hľadiska veku, pohlavia, študijného zamerania

v kostole (cirkevný)	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,1%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	604	53,7%	muži	417	37,1%	technický	592	52,6%
	viac ako 21	521	46,3%	ženy	707	62,8%	humanitný	533	47,4%
	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%
pred orgánom štátu (civilný)	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,5%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	103	51,8%	muži	92	46,2%	technický	134	67,3%
	viac ako 21	96	48,2%	ženy	106	53,3%	humanitný	65	32,7%
	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%

Pri vyhodnocovaní výsledkov tejto otázky z hľadiska pôvodnej rodiny a praktizovania viery prichádzame k záveru, že aj napriek jednoznačne vyznievajúcim číslam však tieto výsledky nemajú až natoľko významnú hodnotu. Dôvodom je, že nášho výskumu sa zúčastnilo 561 praktizujúcich a 534 príležitostných veriacich, čo spolu predstavuje až 81,2% z celkového počtu respondentov. Je dôležité povedať, že práve 90% respondentov z týchto dvoch početných skupín tvorí zastúpenie pri možnosti cirkevného sobáša v kostole. Naopak pri možnosti civilného sobáša pred orgánom štátu majú tieto dve skupiny reprezentujúce nábožensky založených respondentov iba necelé tretinové zastúpenie (29%), pričom nadpolovičnú väčšinu tvoria práve neveriaci respondenti (53%).

Tabuľka 14 Forma uzatvárania manželstva z hľadiska rodiny a náboženstva

v kostole (cirkevný)	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	8	0,7%	neodpovedali	8	0,7%
	úplná	952	84,6%	praktizujúci veriaci	543	48,3%
	rozvedená	135	12,0%	príležitostní veriaci	472	42,0%
	single rodič	30	2,7%	hľadajúci	52	4,6%
				neveriaci	50	4,4%
	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%
pred orgánom štátu (civilný)	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,5%	neodpovedali	1	0,5%
	úplná	149	74,9%	praktizujúci veriaci	9	4,5%
	rozvedená	42	21,1%	príležitostní veriaci	49	24,6%
	single rodič	7	3,5%	hľadajúci	35	17,6%
				neveriaci	105	52,8%
	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%

4 Ochota prijať a vychovať deti

Gréta Gáborová

4.1 Zámer prijať a vychovať deti z aspektu veku respondentov

Otázka č. 7: Koľko detí ste ochotní prijať a vychovávať ?

Respondenti, pri odpovedaní na zadanú otázku, mali k dispozícii päť možných odpovedí. Prvou bola možnosť žiadne, druhou jedno, treťou dve, štvrtou tri a poslednou piatou bola možnosť štyri a viac. Celkový počet odpovedí bol 1352 a predstavoval tak 100% účasť respondentov pri odpovedaní na položenú otázku.

Väčšina respondentov si zvolilo odpoveď dve deti – 55,8%. Ďalších 23,0% respondentov si zvolilo odpoveď tri deti. Prijať a vychovávať štyri a viac detí by bolo ochotných 9,8% respondentov z celkového počtu opýtaných, čo je naozaj pekným názorom, nakoľko ochotu prijať a vychovávať jedno dieťa si zvolilo o čosi menej respondentov, a to 8,4%, pričom odpoveď žiadne dieťa si zvolilo len 3% respondentov.

Graf 16 Koľko detí ste ochotní prijať a vychovávať ?

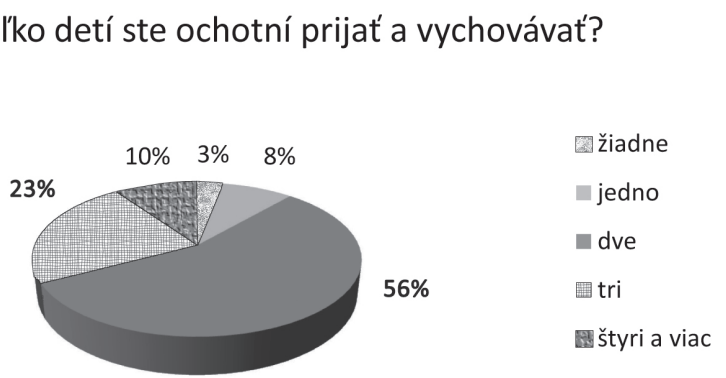

Spomedzi všetkých opýtaných respondentov, si zvolilo ochotu prijať a vychovávať dve deti väčšina respondentov.

Respondenti do 21 rokov si zvolili odpoveď dve deti, čo predstavuje 54,8% (414 respondentov). Taktiež sa väčšina respondentov vo veku nad 21 rokov rozhodla pre odpoveď dve deti, čo predstavuje 45,2% (341 respondentov).

V závislosti od veku respondentov nie je vidieť citeľný rozdiel medzi zvolenými vekovými kategóriami do 21 rokov a nad 21 rokov a rozdiel činí menej ako 10% vo všetkých kategóriách. Najvýraznejší rozdiel je vidieť, pri ochote prijať a vychovávať žiadne dieťa, kedy sa pre túto možnosť rozhodlo 57,5% respondentov vo vekovej kategórii do 21 rokov a 42,5% respondentov vo vekovej kategórii nad 21 rokov. Výraznejší rozdiel je vidieť aj pri zvolenej odpovedi jedno dieťa, kedy sa pre túto odpoveď rozhodlo 43,0% respondentov vo veku do 21 rokov a 57,0% respondentov nad 21 rokov. Naopak najmenej výrazný rozdiel je badať, pri ochote prijať a vychovávať štyri a viac detí, kde rozdiel medzi vekovou kategóriou do 21 a nad 21 rokov je iba 6%, oproti 15% v prípade prijať a vychovávať žiadne dieťa. Podrobnejšie výsledky z hľadiska veku respondentov ilustruje tabuľka č.15.

Tabuľka 15 Ochota prijať a vychovávať deti z aspektu veku

	15. Vek	Počet	Percentá
žiadne	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	23	57,5%
	viac ako 21	17	42,5%
	spolu	40	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
jedno	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	49	43,0%
	viac ako 21	65	57,0%
	spolu	114	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
dve	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	414	54,8%
	viac ako 21	341	45,2%
	spolu	755	100,0%

tri	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	176	56,6%
	viac ako 21	135	43,4%
	spolu	311	100,0%
štyri a viac	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	62	47,0%
	viac ako 21	70	53,0%
	spolu	132	100,0%

4.2 Plán mať deti z aspektu pohlavia a študijného odboru

Väčšina opýtaných mužov 39,5% (298 respondentov) si zo všetkých odpovedí zvolili odpoveď dve deti. Až 455 žien si v najväčšej miere zvolili možnosť dve deti (60,3 % respondentov).

Čo sa týka pohlavia, v jednotlivých kategóriách je vidieť, že najvýraznejší percentuálny rozdiel medzi názorom jednotlivých pohlaví, v prípade ochoty prijať a vychovávať tri deti, kedy ochota žien je výrazne vyššia ako ochota mužov, konkrétne ochota žien je až 64,3%, pričom ochota mužov je v tomto prípade len 35,7%. Väčšine mužov 39,5% najviac vyhovuje ochota prijať a vychovávať dve deti. Podrobnejšie výsledky z aspektu pohlavia respondentov ilustruje tabuľka č.16.

Tabuľka 16 Ochota prijať a vychovávať deti z aspektu pohlavia

žiadne	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	17	42,5%
	ženy	23	57,5%
	spolu	40	100,0%
jedno	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	51	44,7%
	ženy	63	55,3%
	spolu	114	100,0%

dve	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	2	0,3%
	muži	298	39,5%
	ženy	455	60,3%
	spolu	755	100,0%
tri	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	111	35,7%
	ženy	200	64,3%
	spolu	311	100,0%
štyri a viac	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	49	37,1%
	ženy	83	62,9%
	spolu	132	100,0%

Čo sa týka vyštudovaného vysokoškolského odboru, zaujímavosťou v prípade možnosti výberu odpovedí je, že v prípade respondentov študujúcich humanitné odbory prevláda túžba prijať a vychovávať dve deti, čo predstavuje 41,3%, teda 312 respondentov, kým v prípade respondentov študujúcich technické odbory prevláda tiež túžba prijať alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa rozhodlo väčší počet respondentov, a to 58,7% respondentov v porovnaní s respondentmi s humanitným odborom. Spomedzi všetkých opýtaných respondentov, si najmenej odpoveď žiadne dieťa, zvolilo 25 opýtaných respondentov, s technickým odborom (62,5%), pričom 15 respondentov (37,5%) s humanitným odborom si taktiež zvolili odpoveď žiadne dieťa. Podrobnejšie výsledky z hľadiska vysokoškolského odboru respondentov ilustruje tabuľka č.17.

Tabuľka 17 Ochota prijať a vychovávať deti z aspektu VŠ odboru

	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
žiadne	technický	25	62,5%
	humanitný	15	37,5%
	spolu	40	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
jedno	technický	59	51,8%
	humanitný	55	48,2%
	spolu	114	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
dve	technický	443	58,7%
	humanitný	312	41,3%
	spolu	755	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
tri	technický	169	54,3%
	humanitný	142	45,7%
	spolu	311	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
štyri a viac	technický	46	34,8%
	humanitný	86	65,2%
	spolu	132	100,0%

4.3 Plánovanie rodičovstva – pôvod respondentov a praktizovanie náboženstva

Čo sa týka pôvodnej rodiny, respondenti z úplnej rodiny preferujú najviac možnosť prijať, alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa v danej kategórií rozhodlo až 81,3% (614 respondentov) z úplnej rodiny a najmenej im vyhovuje možnosť žiadne dieťa,

pričom pre túto možnosť sa v danej kategórií rozhodlo 77,5% (31 respondentov).

Respondenti z rozvedenej rodiny najviac preferujú možnosť prijať, alebo vychovávať dve deti tj. 15,2% (115 respondentov) v danej kategórii a najmenej im vyhovuje možnosť žiadne dieťa (8 respondentov). Respondentov, ktorých vychovával slobodný rodič najviac oslovila možnosť prijať alebo vychovávať dve deti, čo predstavuje 2,5% (19 respondentov). Podrobnejšie výsledky z aspektu pôvodnej rodiny respondentov ilustruje tabuľka č.18.

Tabuľka 18 Ochota prijať a vychovávať deti z aspektu pôvodnej rodiny

žiadne	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	31	77,5%
	rozvedená	8	20,0%
	single rodič	1	2,5%
	spolu	40	100,0%
jedno	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,9%
	úplná	88	77,2%
	rozvedená	22	19,3%
	single rodič	3	2,6%
	spolu	114	100,0%
dve	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	7	0,9%
	úplná	614	81,3%
	rozvedená	115	15,2%
	single rodič	19	2,5%
	spolu	755	100,0%

tri	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,3%
	úplná	273	87,8%
	rozvedená	30	9,6%
	single rodič	7	2,3%
	spolu	311	100,0%
štyri a viac	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	114	86,4%
	rozvedená	12	9,1%
	single rodič	6	4,5%
	spolu	132	100,0%

V oblasti náboženstva, praktizujúcim veriacim najviac vyhovuje možnosť prijať alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa rozhodlo 30,2% (228 respondentov) v danej kategórii. Príležitostným veriacim taktiež najviac vyhovuje možnosť prijať, alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa rozhodlo až 47,7% (360 respondentov) v danej kategórii. Hľadajúcim veriacim najviac vyhovuje možnosť prijať alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa rozhodlo 7,3%, čo predstavuje 55 respondentov v danej kategórii. Neveriacim takisto najviac vyhovuje možnosť prijať alebo vychovávať dve deti, pričom pre túto možnosť sa rozhodlo až 13,9%, čo predstavuje 105 respondentov v danej kategórii.

Zaujímavosťou v rámci kategórie náboženstva je, že všetci respondenti, či už boli praktizujúci, príležitostní veriaci, alebo hľadajúci či neveriaci si zvolili možnosť dve deti. Podrobnejšie výsledky z hľadiska náboženstva ilustruje tabuľka č.19.

Tabuľka 19 Ochota prijať a vychovávať deti z aspektu náboženstva

	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	2,5%
	praktizujúci veriaci	12	30,0%
žiadne	príležitostní veriaci	16	40,0%
	hľadajúci	4	10,0%
	neveriaci	7	17,5%
	spolu	40	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	2	1,8%
	praktizujúci veriaci	27	23,7%
jedno	príležitostní veriaci	53	46,5%
	hľadajúci	14	12,3%
	neveriaci	18	15,8%
	spolu	114	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	7	0,9%
	praktizujúci veriaci	228	30,2%
dve	príležitostní veriaci	360	47,7%
	hľadajúci	55	7,3%
	neveriaci	105	13,9%
	spolu	755	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	2	0,6%
	praktizujúci veriaci	187	60,1%
tri	príležitostní veriaci	84	27,0%
	hľadajúci	13	4,2%
	neveriaci	25	8,0%
	spolu	311	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	106	80,3%
štyri a viac	príležitostní veriaci	16	12,1%
	hľadajúci	5	3,8%
	neveriaci	5	3,8%
	spolu	132	100,0%

Ak by sme porovnali náš výskum s výskumom, ktorý sa realizoval v Čechách, vyšli by podobné názory respondentov na to, koľko detí by chceli mať, aký je ich názor na ideálny počet detí v rodine. Respondenti sa zhodujú v tom, že väčšina by chcela prijať a vychovávať dve deti. Tento počet považujú za ideálny.[24] Taktiež z českého výskumu vyplynulo, že ľudia by chceli mať dve deti, a to bez ohľadu na to, v akej životnej situácii sa nachádzajú, či už majú jedno dieťa alebo ešte nie. Treba však pripomenúť, že nie vždy názor ľudí na to, koľko detí by chceli mať v budúcnosti, korešponduje aj s reálnym počtom detí, či už v úplných alebo neúplných rodinách.

V rámci výskumu, ktorý sa realizoval v Čechách nie sú uvedené podrobnejšie informácie, či respondenti mali vzdelanie technického alebo humanitného zamerania.

Môžeme skonštatovať, že v rámci nášho výskumu, ale aj výskumu v zahraničí jestvuje rovnaký názor a to, že opýtaným najmenej vyhovuje možnosť prijať, alebo vychovávať žiadne dieťa, čo sa zhoduje s naším výskumom na danej vzorke respondentov.

4.4 Od čoho závisí počet detí

Otázka č. 8: Počet detí závisí od...

Respondenti, pri odpovedaní na zadanú otázku, mali k dispozícii päť možných odpovedí. Prvou bola možnosť finančnej situácie, druhou bytovej situácie, treťou zdravotného stavu, štvrtou pomoci starých rodičov a poslednou piatou bola možnosť od iného. Celkový počet odpovedí bol 2289, čo znamená že respondenti si mohli zvoliť viac odpovedí, z daných možností. Na túto otázku odpovedalo 1341 respondentov.

Na základe zistení dotazníkového výskumu z danej tabuľky vyplýva, že z celkového počtu 1341 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď: od finančnej situácie 1088 respondentov, čo je 81,13% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 47,53%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

24 Porov. http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=546

Tabuľka 20 Od čoho závisí počet detí

	počet výberu danej odpovede (frekvencia)	percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým čo na danú otázku odpovedali (1341)	percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289)
1 finančná situácia	**1088**	**81,13%**	**47,53%**
2 bytová situácia	**499**	**37,21%**	**21,80%**
3 zdravotný stav	**536**	**39,97%**	**23,42%**
4 pomoc starých rodičov	**45**	**3,36%**	**1,97%**
5 iné	**121**	**9,02%**	**5,29%**

Respondenti vo veku do 21 rokov si zvolili možnosť, že počet detí závisí od finančnej situácie, čo predstavovalo 575 respondentov z celkového počtu respondentov. Respondenti nad 21 rokov uprednostnili tiež možnosť finančnej situácie, čo predstavuje 513 respondentov. Výraznejší percentuálny rozdiel, ktorý si možno všimnúť v tabuľke predstavoval počet zakrúžkovaných odpovedí v prípade respondentov do 21 rokov (19 respondentov), ktorí si zvolili možnosť, že počet detí v rodine závisí od pomoci starých rodičov a možnosť, že počet detí závisí od iného (66 respondentov). V prípade respondentov vo veku nad 21 rokov, prevládal najnižší názor v tom, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov (26 respondentov). Podrobnejšie výsledky z hľadiska veku respondentov ilustruje tabuľka č.21.

Tabuľka 21 Názor na počet detí v rodine z aspektu veku respondentov

	15. Vek	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
finančnej situácie	do 21 rokov	575	52,8%
	viac ako 21	513	47,2%
	spolu	1088	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
bytovej situácie	do 21 rokov	255	51,1%
	viac ako 21	244	48,9%
	spolu	499	100,0%

zdravotného stavu	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	268	50,0%
	viac ako 21	268	50,0%
	spolu	536	100,0%
pomoci starých rodičov	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	19	42,2%
	viac ako 21	26	57,8%
	spolu	45	100,0%
od iného	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	66	54,5%
	viac ako 21	55	45,5%
	spolu	121	100,0%

Odpoveď, že počet detí závisí od bytovej situácie zaškrtlo 499 z uvedeného počtu respondentov, čo je 37,21% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 21,80%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

4.5 Plánovanie počtu detí z aspektu pohlavia a študijného odboru

Čo sa týka pohlavia, väčšina žien (653 respondentov) si zvolila možnosť, že počet detí závisí od finančnej situácie, pričom veľké množstvo respondentov mužského pohlavia (433 respondentov), si zvolilo tú istú odpoveď.

Najväčší rozdiel v počte zvolených odpovedí medzi mužmi a ženami je možné si všimnúť pri odpovedi respondentov, že počet detí závisí od zdravotného stavu, kde až 371 žien zvolilo túto odpoveď, pričom 165 mužov má takýto istý názor. Najnižší počet odpovedí bol pri možnosti, že počet detí závisí od starých rodičov. Túto odpoveď si

zvolilo 18 mužov a 27 žien. Podrobnejšie výsledky z hľadiska pohlavia respondentov ilustruje tabuľka č.22.

Tabuľka 22 Názor na počet detí v rodine z aspektu pohlavia respondentov

	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	2	0,2%
finančnej situácie	muži	433	39,8%
	ženy	653	60,0%
	spolu	1088	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
bytovej situácie	muži	190	38,1%
	ženy	309	61,9%
	spolu	499	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
zdravotného stavu	muži	165	30,8%
	ženy	371	69,2%
	spolu	536	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
pomoci starých rodičov	muži	18	40,0%
	ženy	27	60,0%
	spolu	45	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
od iného	muži	46	38,0%
	ženy	75	62,0%
	spolu	121	100,0%

Odpoveď, že počet detí závisí od zdravotného stavu, zaškrtlo 536 respondentov, čo je 39,97% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero

odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 23,42%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

Čo sa týka vyštudovaného vysokoškolského odboru, v rámci možnosti výberu odpovedí je značné, že v prípade technických odborov prevláda odpoveď „finančnej situácie“ v prípade 607 respondentov. V prípade respondentov s humanitným odborom, sa pre túto odpoveď rozhodlo 481 respondentov.

Spomedzi všetkých opýtaných respondentov, si najmenej z nich zvolilo odpoveď, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov, a to v prípade respondentov s technickým odborom (18 respondentov) a 27 respondentov s humanitným odborom. Podrobnejšie výsledky z hľadiska vysokoškolského odboru respondentov ilustruje tabuľka č.23.

Tabuľka 23 Názor na počet detí v rodine z aspektu VŠ odboru respondentov

	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
finančnej situácie	technický	607	55,8%
	humanitný	481	44,2%
	spolu	1088	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
bytovej situácie	technický	263	52,7%
	humanitný	236	47,3%
	spolu	499	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
zdravotného stavu	technický	277	51,7%
	humanitný	259	48,3%
	spolu	536	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
pomoci starých rodičov	technický	18	40,0%
	humanitný	27	60,0%
	spolu	45	100,0%

	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
od iného	technický	62	51,2%
	humanitný	59	48,8%
	spolu	121	100,0%

Odpoveď, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov, zaškrtlo 45 respondentov, čo je 3,36% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Respondenti mohli v danej otázke zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 1,97%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

4.6 Rodina respondentov a náboženstvo pri zvažovaní počtu budúcich detí

Čo sa týka pôvodnej rodiny, respondenti z úplnej rodiny preferujú najviac možnosť, že počet detí závisí od finančnej situácie, pričom pre túto možnosť sa v danej kategórii rozhodlo až 81,9% (891 respondentov) z úplnej rodiny a najmenej im vyhovuje možnosť, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov (35 respondentov).

Respondenti z rozvedenej rodiny najviac preferujú tú istú možnosť, že počet detí závisí od finančnej situácie (163 respondentov).

Respondentov, ktorých vychovával slobodný rodič taktiež najviac oslovila možnosť finančnej situácie (27 respondentov).

Iba 1 respondent, ktorého vychovával single rodič, zvolil odpoveď, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov a 4 respondenti, ktorých vychovával single rodič, zvolili odpoveď, že počet detí závisí od iného (než je uvedené v možnostiach pri danej otázke). Podrobnejšie výsledky z hľadiska pôvodnej rodiny respondentov ilustruje tabuľka č.24.

Tabuľka 24 Názor na počet detí v rodine z aspektu pôvodnej rodiny respondentov

finančnej situácie	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	7	0,7%
	úplná	891	81,9%
	rozvedená	163	15,0%
	single rodič	27	2,5%
	spolu	1088	100,0%
bytovej situácie	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	4	0,8%
	úplná	411	82,4%
	rozvedená	71	14,2%
	single rodič	13	2,6%
	spolu	499	100,0%
zdravotného stavu	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	4	0,7%
	úplná	455	84,9%
	rozvedená	65	12,1%
	single rodič	12	2,2%
	spolu	536	100,0%
pomoci starých rodičov	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	2,2%
	úplná	35	77,8%
	rozvedená	8	17,8%
	single rodič	1	2,2%
	spolu	45	100,0%
od iného	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,8%
	úplná	98	81,0%
	rozvedená	18	14,9%
	single rodič	4	3,3%
	spolu	121	100,0%

Odpoveď, že počet detí závisí od iného (teda od iných dôvodov, aké boli ponúknuté respondentom v rámci tejto otázky), zaškrtlo 121 respondentov, čo je 9,02% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Ako už bolo spomentuté, v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, pričom tejto odpovedi prislúcha 5,29%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

V rámci aspektu náboženstva, najviac si odpoveď, že počet detí závisí od finančnej situácie, zvolili príležitostní veriaci (456 respondentov). Praktizujúcim veriacim taktiež najviac vyhovuje možnosť odpovede finančnej situácie, a to 404 respondentom. Hľadajúci veriaci si vybrali tú istú odpoveď (78 respondentov). S tou istou odpoveďou v porovnaní s ostatnými respondentmi, či už boli praktizujúci veriaci, príležitostní veriaci alebo hľadajúci, sa stotožnili aj neveriaci, pričom počet zakrúžkovaných odpovedí bol 140.

Čo sa týka najmenšieho počtu odpovedí, tak v prípade príležitostných veriacich, iba 20 praktizujúcich respondentov si zvolilo možnosť, že počet detí závisí od pomoci starých rodičov. Taktiež sa s touto odpoveďou stotožnilo 12 príležitostných veriacich, ďalej 5 hľadajúcich a 7 neveriacich respondentov. Podrobnejšie výsledky z hľadiska náboženstva ilustruje tabuľka č.25.

Tabuľka 25 Názor na počet detí v rodine z aspektu náboženstva respondentov

	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
finančnej situácie	neodpovedali	10	0,9%
	praktizujúci veriaci	404	37,1%
	príležitostní veriaci	456	41,9%
	hľadajúci	78	7,2%
	neveriaci	140	12,9%
	spolu	1088	100,0%

	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	8	1,6%
	praktizujúci veriaci	190	38,1%
bytovej situácie	príležitostní veriaci	198	39,7%
	hľadajúci	41	8,2%
	neveriaci	62	12,4%
	spolu	499	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	6	1,1%
	praktizujúci veriaci	264	49,3%
zdravotného stavu	príležitostní veriaci	175	32,6%
	hľadajúci	39	7,3%
	neveriaci	52	9,7%
	spolu	536	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	2,2%
	praktizujúci veriaci	20	44,4%
pomoci starých rodičov	príležitostní veriaci	12	26,7%
	hľadajúci	5	11,1%
	neveriaci	7	15,6%
	spolu	15	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,8%
	praktizujúci veriaci	63	52,1%
od iného	príležitostní veriaci	34	28,1%
	hľadajúci	11	9,1%
	neveriaci	12	9,9%
	spolu	121	100,0%

Môžeme skonštatovať, že prieskumom, ktorý sme realizovali sme došli k záveru, že podľa respondentov počet detí závisí predovšetkým od finančnej situácie. Ako je možné si všimnúť a porovnať, rovnaký

názor mali aj opýtaní respondenti v Čechách, kde sa tiež realizoval podobný výskum.[25]

Dôvody, prečo majú rodičia menej detí, súvisia s ich finančnou a s tým súvisiacou existenčnou situáciou. Na Slovensku sa tento fakt spája hlavne s tým, že došlo k poklesu plodnosti a pôrodnosti koncom 80-tych rokov. Tieto zmeny sa postupne začali prejavovať po roku 1989.[26]

Názor, čo ovplyvňuje počet detí, závisí aj od situácie, v akej sa rodina nachádza. Ohľad treba brať aj na to, či v rodine ide o matku, ktorá je živiteľkou rodiny a jej manžel nepracuje.

Čo však možno skonštatovať je, že rodičia uvádzajú menší počet detí, z dôvodu nemožnosti prijať viac detí. Medzi dôvody, ktoré respondenti uviedli, boli často finančné, zdravotné a existenčné dôvody, čo súvisí aj s našou 8. otázkou v rámci nášho dotazníka, ktorú sme kládli respondentom. Vo výskumoch prevláda názor, že matky, ktoré sú na výchovu detí samé, bez manžela, zastávajú ten názor, že počet detí závisí od finančnej situácie.

25 http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=546

26 http://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/6fad4776-6fff-4d13-948e-b8e-5310fa055/Vyvoj_obyvatelstva_v_Slovenskej_republike_a_krajoch_v_roku_2013.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=6fad4776-6fff-4d13-948e-b8e-5310fa055

5 Prečo prijať deti?

Mária Sedláková

5.1 Prečo mať deti?

Respondenti, pri odpovedaní na zadanú otázku č. 9 v dotazníku mali možnosť si vybrať zo siedmych odpovedí, pričom mohli zaškrtnúť aj viac odpovedí v tejto otázke. Prvou bola možnosť z dôvodu, že mať deti je prirodzené, druhou, že deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším, treťou chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel, štvrtou možnosťou, ktorú si respondenti mohli zvoliť bola: mal(a) som krásne detstvo. Medzi ďalšie možnosti, ktoré respondenti pri odpovedaní na túto otázku mohli vybrať, boli dôvody: som veriaci(a) a nemôžem konať inak, chcem mať deti z dôvodu môjho zabezpečenia v starobe. Poslednou možnosťou bol iný dôvod (než uvedený v rámci odpovedí), pričom respondenti mali možnosť uviesť konkrétny dôvod, prečo by chceli mať deti.

Na túto otázku odpovedalo 1344 respondentov, pričom prvú odpoveď „mať deti je prirodzené", si zvolilo 576 respondentov, čo predstavuje 43,18% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Respondenti mohli v danej otázke zaškrtnúť viacero odpovedí. Tejto odpovedi prislúcha 25,17%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

Tabuľka 26 Dôvody pre prijatie detí

	počet výberu danej odpovede (frekvencia)	percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým čo na danú otázku odpovedali (1334)	percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288)
1 mať deti je prirodzené	576	43,18%	25,17%
2 deti obohacujú život	1070	80,21%	46,77%
3 zanechať potomkov	321	24,06%	14,03%
4 krásne detstvo	161	12,07%	7,04%
5 som veriaci(a)	65	4,87%	2,84%
6 zabezpečenia v starobe	64	4,80%	2,80%
7 iný dôvod	31	2,32%	1,35%

Z aspektu veku, respondenti nad 21 rokov uprednostnili možnosť, že deti obohacujú život a robia ho radostnejším, čo predstavuje 577 respondentov (53,9%), pričom odpovedajúcich vo veku do 21 rokov bolo o čosi menej, a to 493 (46,1%).

Výraznejší percentuálny rozdiel, ktorý si možno všimnúť v tabuľke predstavoval počet zakrúžkovaných odpovedí pri dôvode „chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel", pričom táto odpoveď predstavovala počet 187 (58,3%), a to v prípade respondentov do 21 rokov a počet 134 (41,7%) u respondentov nad 21 rokov.

Čo sa týka ďalšieho väčšieho percentuálneho rozdielu, ten je možné postrehnúť aj pri odpovedi, že respondenti by chceli mať deti z dôvodu zabezpečenia v starobe (aby sa v období staroby mal kto o nich postarať).

42 respondentov (65,6%) vo veku nad 21 rokov a 22 respondentov vo veku do 21 rokov si zvolilo túto odpoveď, čo predstavovalo 34,4%. Respondenti vo veku nad 21 rokov si túto odpoveď zvolili dvojnásobne viac, v porovnaní s respondentmi vo veku do 21 rokov.

Z toho môžeme usúdiť, že vek nemal vplyv na voľbu odpovedí respondentov, okrem odpovede č. 6. – „moje zabezpečenie v starobe". Najmenej respondentov si zvolilo odpoveď chcem mať deti z iného dôvodu. Podrobnejšie výsledky z aspektu veku respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 27 Dôvod mať deti z aspektu veku respondentov

	15. Vek	Počet	Percentá
je to prirodzené	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	289	50,2%
	viac ako 21	287	49,8%
	spolu	576	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	577	53,9%
	viac ako 21	493	46,1%
	spolu	1070	100,0%

chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	187	58,3%
	viac ako 21	134	41,7%
	spolu	321	100,0%
mal(a) som krásne detstvo	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	89	55,3%
	viac ako 21	72	44,7%
	spolu	161	100,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	31	47,7%
	viac ako 21	34	52,3%
	spolu	65	100,0%
moje zabezpečenie v starobe	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	22	34,4%
	viac ako 21	42	65,6%
	spolu	64	100,0%
iný dôvod	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	17	54,8%
	viac ako 21	14	45,2%
	spolu	31	100,0%

Odpoveď, že deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším zaškrtlo 1070 z uvedeného počtu respondentov, čo je 80,21% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 46,77%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

5.2 Muži a ženy pri rozhodovaní o prijatí detí

Z aspektu pohlavia, väčšina žien, teda 63,6% (680 respondentov), si zvolila možnosť, že deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším, pričom veľké množstvo respondentov mužského pohlavia – 36,3% (388 respondentov), si zvolilo tú istú odpoveď. Tu je možné si všimnúť aj najväčší rozdiel v počte zvolených odpovedí medzi mužmi a ženami.

Čo sa týka najväčšieho percentuálneho rozdielu v rámci odpovedí, z aspektu veku, ten je možné postrehnúť pri odpovediach, z dôvodu, že mal(a) som krásne detstvo (pre ženy bol tento dôvod rozhodujúcejší – 67,7 % ako pre mužov – 32,3 %) a z ďalšieho dôvodu, že chcem mať deti lebo som veriaci(a) a nemôžem konať inak.

V prípade žien, si odpoveď mal(a) som krásne detstvo zvolilo 109 (67,7%) a 52 mužov (32,3%).

Odpoveď som veriaci(a) a nemôžem konať inak, si zvolilo 45 žien (69,2%) a 20 mužov (30,8%).

Najmenej respondentov si zvolilo odpoveď, že chcem mať deti z iného dôvodu. Podrobnejšie výsledky z hľadiska pohlavia respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 28 Dôvod mať deti z aspektu pohlavia respondentov

	16. Pohlavie	Počet	Percentá
je to prirodzené	neodpovedali	1	0,2%
	muži	229	39,8%
	ženy	346	60,1%
	spolu	576	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	neodpovedali	2	0,2%
	muži	388	36,3%
	ženy	680	63,6%
	spolu	1070	100,0%

chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	0,3%
	muži	192	59,8%
	ženy	128	39,9%
	spolu	321	100,0%
mal(a) som krásne detstvo	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	52	32,3%
	ženy	109	67,7%
	spolu	161	100,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	20	30,8%
	ženy	45	69,2%
	spolu	65	100,0%
moje zabezpečenie v starobe	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	27	42,2%
	ženy	37	57,8%
	spolu	64	100,0%
iný dôvod	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	16	51,6%
	ženy	15	48,4%
	spolu	31	100,0%

Odpoveď, chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel, zaškrtlo 321 z uvedeného počtu respondentov, čo je 24,06% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 14,03%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2289).

5.3 Prečo deti – z aspektu študijného zamerania

Čo sa týka vyštudovaného vysokoškolského odboru (vzdelania), v rámci možnosti výberu odpovedí je značné, že v prípade technických odborov prevláda odpoveď „deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším“ (581 odpovedí, 54,3%). V prípade respondentov s humanitným odborom, sa pre túto odpoveď rozhodlo 489 odpovedí (45,7%). V rámci vzdelania je možné si všimnúť viacero rozdielov pri odpovediach respondentov. Vzdelanie ukázalo rozdiely pri 3. dôvode mať deti (chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel) – viac tento dôvod uvádzali technici – 66,7%, ako študenti humanitných odborov – 33,3 %.

Výraznejší percentuálny rozdiel je možné si všimnúť pri odpovediach, z dôvodu viery, a to, že som veriaci(a) a nemôžem konať inak, kedy sa pre túto odpoveď rozhodlo 70,8% respondentov, ktorí študujú humanitný odbor a 29,2% respondentov študujúci technický odbor.

Ďalší väčší percentuálny rozdiel bol aj pri odpovedi, že chcem mať deti, z dôvodu môjho zabezpečenia v starobe, kedy tejto odpovedi prislúcha počet 46 respondentov (71,9%) technického odboru a 18 respondentov (28,1%) humanitného odboru. Podrobnejšie výsledky z hľadiska vysokoškolského odboru respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 29 Dôvod mať deti z aspektu vysokoškolského odboru respondentov

	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
je to prirodzené	neodpovedali	0	0,0%
	technický	290	50,3%
	humanitný	286	49,7%
	spolu	576	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	neodpovedali	0	0,0%
	technický	581	54,3%
	humanitný	489	45,7%
	spolu	1070	100,0%

chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	214	66,7%
	humanitný	107	33,3%
	spolu	321	100,0%
mal(a) som krásne detstvo	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	91	56,5%
	humanitný	70	43,5%
	spolu	161	100,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	19	29,2%
	humanitný	46	70,8%
	spolu	65	100,0%
moje zabezpečenie v starobe	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	46	71,9%
	humanitný	18	28,1%
	spolu	64	100,0%
iný dôvod	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	16	51,6%
	humanitný	15	48,4%
	spolu	31	100,0%

Na základe zistení dotazníkového výskumu z danej tabuľky vyplýva, že z celkového počtu 1334 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď mal(a) som krásne detstvo 161 respondentov, čo je 12,07% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 7,04%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

5.4 Postoje k prijatiu detí z hľadiska pôvodnej rodiny respondentov

V rámci aspektu pôvodná rodina, druhej odpovedi, že deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším, prislúcha najväčší počet odpovedí, a to 895, kedy si túto odpoveď zvolilo 83,6% respondentov, pochádzajúcich z úplnej rodiny. Pre tú istú odpoveď sa rozhodlo 138 respondentov (12,9%) z rozvedenej rodiny a 30 respondentov (2,8%), ktorých vychovával slobodný single rodič, si zvolilo tú istú odpoveď.

Prvú odpoveď (dôvod), že mať deti je prirodzené, si zvolilo 81,9% respondentov z úplnej rodiny, 14,9% (86 respondentov) z rozvedenej rodiny a 2,3% respondentov, ktorých vychovával single rodič.

Pri všetkých jednotlivých odpovediach v rámci odpovedí respondentov pochádzajúcich z úplnej alebo rozvedenej rodiny, je možné si všimnúť veľké percentuálne rozdiely medzi jednotlivými odpoveďami respondentov.

Pri 3. odpovedi/dôvode „chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel“ bolo percentuálne vyjadrenie 84,1% odpovedí respondentov z úplnej rodiny, 12,1% z rozvedenej rodiny a 3,1% respondentov, ktorých vychovával single rodič.

Pri 4. odpovedi „mal(a) som krásne detstvo“ vyplýva percentuálne vyjadrenie, a to 88,2% respondentov z úplnej rodiny, 8,7% z rozvedenej rodiny a 3,1% respondentov, ktorých vychovával slobodný single rodič., pričom podobné percentá sú vyjadrené aj pri odpovedi č. 5 „som veriaci (a) a nemôžem konať inak“.

Šiestu odpoveď „moje zabezpečenie v starobe“ si zvolilo 70,3% respondentov z úplnej rodiny, 25,0% z rozvedenej rodiny a 1,6% respondentov, ktorých vychovával single rodič.

V rámci respondentov, ktorých vychovával single rodič, sa pre jednotlivé odpovede rozhodlo väčšinou do 3,1% odpovedajúcich, pričom žiaden respondent, ktorého vychovával single rodič, si nezvolil odpoveď, že by chcel mať deti z iného dôvodu (ako mali možnoosť vybrať si z predložených odpovedí). Podrobnejšie výsledky z hľadiska pôvodnej rodiny respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 30 Dôvod mať deti z aspektu pôvodnej rodiny respondentov

	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	5	0,9%
je to prirodzené	290	50,3%	úplná	472	81,9%
			rozvedená	86	14,9%
	286	49,7%	single rodič	13	2,3%
	576	100,0%	spolu	576	100,0%
	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	7	0,7%
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	581	54,3%	úplná	895	83,6%
			rozvedená	138	12,9%
	489	45,7%	single rodič	30	2,8%
	1070	100,0%	spolu	1070	100,0%
	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	2	0,6%
chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	214	66,7%	úplná	270	84,1%
			rozvedená	39	12,1%
	107	33,3%	single rodič	10	3,1%
	321	100,0%	spolu	321	100,0%
	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
mal(a) som krásne detstvo	91	56,5%	úplná	142	88,2%
			rozvedená	14	8,7%
	70	43,5%	single rodič	5	3,1%
	161	100,0%	spolu	161	100,0%
	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	19	29,2%	úplná	57	87,7%
			rozvedená	6	9,2%
	46	70,8%	single rodič	2	3,1%
	65	100,0%	spolu	65	100,0%

	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	2	3,2%
moje zabezpečenie v starobe	46	71,9%	úplná	45	70,3%
			rozvedená	16	25,0%
	18	28,1%	single rodič	1	1,6%
	64	100,0%	spolu	64	100,0%
	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
iný dôvod	16	51,6%	úplná	23	74,2%
			rozvedená	8	25,8%
	15	48,4%	single rodič	0	0,0%
	31	100,0%	spolu	31	100,0%

Z celkového počtu 1334 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď „mal(a) som krásne detstvo" 65 respondentov, čo je 4,87% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 2,84%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

5.5 Vplyv náboženstva na prijatie detí

V rámci aspektu náboženstva, najviac si odpoveď (čo sa týka počtu odpovedí), že deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším zvolili praktizujúci veriaci (458 respondentov). Príležitostným veriacim taktiež najviac vyhovuje možnosť tejto odpovede, a to 433 respondentom. Hľadajúci veriaci si vybrali tú istú odpoveď (64 respondentov). S tou istou odpoveďou v porovnaní s ostatnými respondentmi, či už boli praktizujúci veriaci, príležitostní veriaci alebo hľadajúci, sa stotožnili aj neveriaci, pričom počet zakrúžkovaných odpovedí bol 109.

V rámci percentuálneho vyjadrenia sa najviac zo všetkých odpovedí rozhodli praktizujúci veriaci (89,2%) respondenti, a to konkrétne pre odpoveď „som veriaci(a) a nemôžem konať inak".

Len 12 % neveriacich si zvolilo odpoveď, že mať deti je prirodzené, pričom mohli uviesť viac dôvodov, ale neuviedli.

Čo sa týka najmenšieho počtu odpovedí, tak v prípade príležitostných veriacich, iba 13 praktizujúcich respondentov si zvolilo možnosť, že chcem mať deti z iného dôvodu, ako je uvedený v rámci možných odpovedí v danej otázke. Najmenší počet odpovedí, že chcem mať deti z iného dôvodu, prislúcha 8 odpovediam, a to v prípade príležitostných veriacich.

Jeden neveriaci si zvolil odpoveď „som veriaci a nemôžem konať inak“, pričom tú istú odpoveď z hľadajúcich respondentov si nikto nezvolil.

Pri druhej zvolenej odpovedi (deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším), si možno všimnúť väčší percentuálny rozdiel medzi praktizujúcimi a príležitostnými veriacimi (veriaci) a medzi hľadajúcimi veriacimi a neveriacimi (neveriaci). Pričom v prvej skupinke respondentov zodpovedá percentuálny súčet 83% a v druhej skupinke 16%.

Zaujímavosťou je, že 3. dôvod (chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel) bol dôležitý len pre 16,5 % neveriacich a 9,3 % hľadajúcich, keďže by sa dalo predpokladať vyššie percento, a to z dôvodu, že títo opýtaní sú zameraní len na pozemský život.

Zistenie, že 4. dôvod (mal(a) som krásne detstvo) bol určujúci pre prijatie detí do vlastnej rodiny až pre 80 % veriacich (praktizujúcich a príležitostných) poukazuje na skutočnosť, že ak rodina žije podľa hodnôt viery a náboženstva vytvorí pre deti krásne prostredie na rozvoj, ktoré si oni potom chcú preniesť do svojich rodín. Všeobecne, ale na základe zistení tohto prieskumu, možno konštatovať, že viera vedie k prijatiu detí, k čomu prislúcha aj fakt, že 89% praktizujúcich veriacich si zvolilo odpoveď „som veriaci a nemôžem konať inak“.

Podrobnejšie výsledky z hľadiska náboženstva ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 31 Dôvod mať deti z aspektu náboženstva respondentov

je to prirodzené	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	7	1,2%
	praktizujúci veriaci	254	44,1%
	príležitostní veriaci	208	36,1%
	hľadajúci	40	6,9%
	neveriaci	67	11,6%
	spolu	576	100,0%
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	6	0,6%
	praktizujúci veriaci	458	42,8%
	príležitostní veriaci	433	40,5%
	hľadajúci	64	6,0%
	neveriaci	109	10,2%
	spolu	1070	100,0%
chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	4	1,2%
	praktizujúci veriaci	112	34,9%
	príležitostní veriaci	122	38,0%
	hľadajúci	30	9,3%
	neveriaci	53	16,5%
	spolu	321	100,0%
mal(a) som krásne detstvo	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	3	1,9%
	praktizujúci veriaci	66	41,0%
	príležitostní veriaci	62	38,5%
	hľadajúci	6	3,7%
	neveriaci	24	14,9%
	spolu	161	100,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	58	89,2%
	príležitostní veriaci	6	9,2%
	hľadajúci	0	0,0%
	neveriaci	1	1,5%
	spolu	65	100,0%

	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	1,6%
	praktizujúci veriaci	21	32,8%
moje zabezpečenie v starobe	príležitostní veriaci	27	42,2%
	hľadajúci	4	6,3%
	neveriaci	11	17,2%
	spolu	64	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	13	41,9%
iný dôvod	príležitostní veriaci	8	25,8%
	hľadajúci	4	12,9%
	neveriaci	6	19,4%
	spolu	31	100,0%

Z celkového počtu 1334 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď "chcem mať deti z dôvodu môjho zabezpečenia v starobe", 64 respondentov, čo je 4,80% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 2,80%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

Najmenší počet prislúchal odpovedi „iný dôvod" prečo by chceli mať deti. Túto odpoveď si zvolilo 31 respondentov, čo je 2,32% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Tejto odpovedi prislúcha 1,35%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (2288).

5.6 Neochota prijať deti

Na otázku č. 10 „Ak nechcete mať deti, uveďte, prečo?" respondenti mali možnosť výberu zo siedmich odpovedí, pričom si mohli zvoliť aj viacero z nich. Odpovede zahŕňali rôzne dôvody, prečo by nechceli mať deti. Prvou bola odpoveď z dôvodu užitia si života bez záväzkov, druhou, že deti sú finančne náročné, tretia odpoveď v danej otázke bola zameraná na starosti a problémy, ktoré deti môžu spôsobiť. Štvrtou odpoveďou, ktorú respondenti mohli zaškrtnúť bol dôvod, že v okolí

vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie, piata odpoveď bola mal(a) som nepekné detstvo. Respondenti mali možnosť zvoliť si aj šiestu odpoveď, a to, znečistené životné prostredie, ktoré môže mať negatívny vplyv na deti. V prípade, ak z predchádzajúcich šiestich odpovedí respondenti nesúhlasili so žiadnou odpoveďou, z dôvodu, že im nevyhovela, mohli si zvoliť iný dôvod a zároveň aj konkrétny uviesť.

1. **stĺpec: číslo odpovede**
2. **stĺpec: počet výberu danej odpovede (frekvencia)**
3. **stĺpec: percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým čo na danú otázku odpovedali (154)**
4. **stĺpec: percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200)**

1 chcem si užiť život bez záväzkov	**28**	**18,18%**	**14,00%**
2 deti sú finančne náročné	**58**	**37,66%**	**29,00%**
3 obávam sa starostí a problémov	**57**	**37,01%**	**28,50%**
4 v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom	**17**	**11,04%**	**8,50%**
5 mal(a) som nepekné detstvo	**10**	**6,49%**	**5,00%**
6 znečistené životné prostredie	**8**	**5,19%**	**4,00%**
7 iný dôvod	**22**	**14,29%**	**11,00%**

Z celku 1361 respondentov odpovedalo na danú otázku iba 154 čo znamená 11,32%. Keďže mali možnosť zvoliť si viac odpovedí, celkový počet odpovedí bol 200.

Odpoveď „chcem si užívať život bez záväzkov“ si zvolilo 28 respondentov, teda 18,18% z celkového počtu odpovedajúcich na túto otázku. Tejto odpovedi zodpovedá 14,00%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaným odpovediam v danej otázke (200).

Z aspektu veku, respondenti do 21 rokov uprednostnili dva dôvody, prečo by nechceli mať deti. Najviac zvolenou odpoveďou bolo, že „deti sú finančne náročné“ a druhou „obávam sa problémov a starostí“. Počet odpovedí pri týchto dvoch možnostiach bol rovnaký, a to 24 pri každej z nich.

15 respondentov vo veku do 21 rokov si zvolilo „iný dôvod“ a 7 respondentov vo veku nad 21 rokov. Tu je možné si všimnúť výraznejší percentuálny rozdiel, kde u respondentov vo veku do 21 rokov zodpovedá 68,2% a 31,8% u respondentov vo veku nad 21 rokov.

O čosi menší percentuálny rozdiel je pri odpovedi „znečistené životné prostredie“. Tejto odpovedi prislúcha celkový počet 8, pričom 3 respondenti vo veku do 21 rokov si zvolilo túto odpoveď, čo predstavuje 37,5% a 5 respondenti vo veku nad 21 rokov, teda 62,5%. Z toho vyplýva, že vek nemal výrazný vplyv na voľbu odpovedí respondentov (okrem dvoch výrazných percentuálnych rozdielov). Najmenej respondentov si zvolilo odpoveď nechcem mať deti z dôvodu znečisteného životného prostredia.

Podrobnejšie výsledky z aspektu veku respondentov ilustruje tabuľka č.32.

Tabuľka 32 Neochota mať deti z aspektu veku respondentov

	15. Vek	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
chcem si užívať život bez záväzkov	do 21 rokov	13	46,4%
	viac ako 21	15	53,6%
	spolu	28	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
deti sú finančne náročné	do 21 rokov	24	41,4%
	viac ako 21	34	58,6%
	spolu	58	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
obávam sa problémov a starostí	do 21 rokov	24	42,1%
	viac ako 21	33	57,9%
	spolu	57	100,0%

v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	8	47,1%
	viac ako 21	9	52,9%
	spolu	17	100,0%
mal(a) som nepekné detstvo	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	5	50,0%
	viac ako 21	5	50,0%
	spolu	10	100,0%
znečistené životné prostredie	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	3	37,5%
	viac ako 21	5	62,5%
	spolu	8	100,0%
iný dôvod	**15. Vek**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	15	68,2%
	viac ako 21	7	31,8%
	spolu	22	100,0%

Odpoveď „deti sú finančne náročné" zaškrtlo 58 z uvedeného počtu respondentov, čo predstavuje 37,66% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 29,00%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200).

Z aspektu pohlavia, si najviac žien zvolilo dve odpovede, a to, že deti sú finančne náročné (33 žien) a obávam sa problémov a starostí (33 žien). Týmto odpovediam prislúcha rovnaký počet.

24 mužov si zvolilo odpoveď, že deti sú finančne náročné, pričom skoro rovnaký počet, teda 25 mužov zaškrtlo, že nechcú mať deti z dôvodu obáv problémov a starostí.

V rámci jednotlivých odpovedí z aspektu veku nebadať výrazné percentuálne rozdiely.

Najmenej respondentov si zvolilo odpoveď, nechcem mať deti z dôvodu znečisteného životného prostredia. Išlo o 4 mužov a 4 ženy, ktoré zakrúžkovali danú odpoveď. Podrobnejšie výsledky z hľadiska pohlavia respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 33 Neochota mať deti z aspektu pohlavia respondentov

	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
chcem si užívať život bez záväzkov	muži	14	50,0%
	ženy	14	50,0%
	spolu	28	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
deti sú finančne náročné	muži	25	43,1%
	ženy	33	56,9%
	spolu	58	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
obávam sa problémov a starostí	muži	24	42,1%
	ženy	33	57,9%
	spolu	57	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	muži	7	41,2%
	ženy	10	58,8%
	spolu	17	100,0%
	16. Pohlavie	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
mal(a) som nepekné detstvo	muži	5	50,0%
	ženy	5	50,0%
	spolu	10	100,0%

znečistené životné prostredie	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	4	50,0%
	ženy	4	50,0%
	spolu	8	100,0%
iný dôvod	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	muži	9	40,9%
	ženy	13	59,1%
	spolu	22	100,0%

Odpoveď „obávam sa problémov a starostí", zaškrtlo 57 z uvedeného počtu respondentov, čo je 37,01% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. V danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí. Tejto odpovedi prislúcha 28,50%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200).

5.7 Obavy pred deťmi z aspektu štúdia, pôvodnej rodiny a náboženstva

Čo sa týka vyštudovaného vysokoškolského odboru, najviac respondentov s technickým zameraním si zvolilo odpoveď, že deti sú finančne náročné. Tejto odpovedi prislúcha počet 28. Najviac respondentov s humanitným vzdelaním si zvolilo odpoveď obávam sa problémov a starostí, pričom išlo o 34 respondentov.

Najväčší percentuálny rozdiel (až 60%-ný) je viditeľný pri odpovedi „mal(a) som nepekné detstvo", pričom 8 respondentov (80,0%) s technickým odborom si zvolilo túto odpoveď a 2 respondenti (20,0%) s humanitným odborom.

Väčší percentuálny rozdiel v rámci aspektu vzdelania je pri prvom dôvode „chcem si užívať život bez záväzkov". Túto odpoveď si zvolilo až 67,9% respondentov študujúcich technické odbory a len 32,1% študujúcich humanitné odbory. Z tohto zistenia je možné vyvodiť potrebu vniesť viac poznatkov zo sociálnej oblasti ľuďom študujúcim technické odbory, aby mali pozitívnejší názor a prístup k prijatiu detí.

Respondenti si najmenej zvolili odpoveď, že nechcú mať deti z dôvodu znečisteného životného prostredia. Túto odpoveď zakrúžkovali 4 respondenti s technickým vzdelaním. Dvaja respondenti s humanitným vzdelaním si zvolili odpoveď, „mal(a) som nepekné detstvo". Podrobnejšie výsledky z hľadiska vysokoškolského odboru respondentov ilustruje tabuľka č.34.

Tabuľka 34 Neochota mať deti z aspektu vysokoškolského odboru respondentov

chcem si užívať život bez záväzkov	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	19	67,9%
	humanitný	9	32,1%
	spolu	28	100,0%
deti sú finančne náročné	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	28	48,3%
	humanitný	30	51,7%
	spolu	58	100,0%
obávam sa problémov a starostí	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	23	40,4%
	humanitný	34	59,6%
	spolu	57	100,0%
v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	10	58,8%
	humanitný	7	41,2%
	spolu	17	100,0%
mal(a) som nepekné detstvo	**17. VŠ – Odbor**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	technický	8	80,0%
	humanitný	2	20,0%
	spolu	10	100,0%

	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
znečistené životné prostredie	technický	4	50,0%
	humanitný	4	50,0%
	spolu	8	100,0%
	17. VŠ – Odbor	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
iný dôvod	technický	14	63,6%
	humanitný	8	36,4%
	spolu	22	100,0%

Z celkového počtu 154 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď „v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie“, 17 respondentov, čo je 11,04% z celkového počtu odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 8,50%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200).

Z hľadiska pôvodnej rodiny, v ktorej respondenti vyrástli, druhej odpovedi, že deti sú finančne náročné, prislúcha najväčší počet odpovedí, a to 46, kedy si túto odpoveď zvolilo 79,3% respondentov, pochádzajúcich z úplnej rodiny.

Medzi druhú najviac zvolenú odpoveď, ktorú si zvolili respondenti pochádzajúci z úplnej rodiny, bola „obávam sa problémov a starostí”. Išlo o 41 respondentov (71,9%).

Tú istú odpoveď si zvolilo 12 respondentov (21,1%), pochádzajúcich z rozvedenej rodiny, pričom aj 4 (7,0%) respondenti, ktorých vychovával single rodič, si zvolili túto odpoveď.

Pri jednotlivých odpovediach je možné si všimnúť veľké percentuálne rozdiely u respondentov pochádzajúcich z úplnej alebo rozvedenej rodiny.

Podrobnejšie výsledky z hľadiska vysokoškolského odboru respondentov ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 35 Neochota mať deti z aspektu pôvodnej rodiny respondentov

chcem si užívať život bez záväzkov	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	20	71,4%
	rozvedená	7	25,0%
	single rodič	1	3,6%
	spolu	28	100,0%
deti sú finančne náročné	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	46	79,3%
	rozvedená	9	15,5%
	single rodič	3	5,2%
	spolu	58	100,0%
obávam sa problémov a starostí	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	41	71,9%
	rozvedená	12	21,1%
	single rodič	4	7,0%
	spolu	57	100,0%
v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	14	82,4%
	rozvedená	2	11,8%
	single rodič	1	5,9%
	spolu	17	100,0%
mal(a) som nepekné detstvo	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	8	80,0%
	rozvedená	2	20,0%
	single rodič	0	0,0%
	spolu	10	100,0%

znečistené životné prostredie	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	úplná	4	50,0%
	rozvedená	2	25,0%
	single rodič	2	25,0%
	spolu	8	100,0%
iný dôvod	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	4,5%
	úplná	13	59,1%
	rozvedená	7	31,8%
	single rodič	1	4,5%
	spolu	22	100,0%

Z celkového počtu 154 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď „mal(a) som nepekné detstvo" 10 respondentov, čo je 6,49% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. V danej otázke mali respondenti možnosť zaškrtnúť viacero odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 5,00%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200).

V rámci aspektu náboženstva, najviac si respondenti, ktorí sú praktizujúci veriaci zvolili odpoveď (čo sa týka počtu odpovedí), že deti sú finančne náročné a obávam sa problémov a starostí. 16 praktizujúcich respondentov si zvolilo odpoveď, ktorá sa týka finančnej náročnosti, pričom 15 praktizujúcich respondentov si zvolilo odpoveď „obávam sa problémov a starostí".

Príležitostní veriaci si taktiež najviac zvolili tieto dve odpovede. Respondentom, ktorí sú hľadajúci veriaci (9 respondentov), najviac vyhovovala možnosť, že deti sú finančne náročné. 10 neveriaci respondenti zaškrtli odpoveď „obávam sa problémov a starostí".

V rámci percentuálneho vyjadrenia sa najviac zo všetkých odpovedí rozhodli praktizujúci veriaci (50,0%) respondenti, a to konkrétne pre odpoveď nechcem prijať deti z dôvodu „znečisteného životného prostredia".

Väčší percentuálny rozdiel je pri odpovedi mal(a) som nepekné detstvo, a to medzi praktizujúcimi (20,0%) a príležitostnými veriacimi (50,0%). Túto odpoveď si zvolili 2 praktizujúci veriaci.

Iba 3 príležitostní veriaci si zvolili odpoveď, že nechcú mať deti z dôvodu „znečisteného životného prostredia".

Žiaden z hľadajúcich respondentov si nezvolil odpoveď mal(a) som nepekné detstvo a taktiež žiaden z neveriacich si nezvolil odpoveď nechcem mať deti z dôvodu „znečisteného životného prostredia".

Podrobnejšie výsledky z hľadiska náboženstva ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 36 Neochota mať deti z aspektu náboženstva respondentov

	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	3,6%
	praktizujúci veriaci	8	28,6%
chcem si užívať život bez záväzkov	príležitostní veriaci	12	42,9%
	hľadajúci	4	14,3%
	neveriaci	3	10,7%
	spolu	28	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	1	1,7%
	praktizujúci veriaci	16	27,6%
deti sú finančne náročné	príležitostní veriaci	24	41,4%
	hľadajúci	9	15,5%
	neveriaci	8	13,8%
	spolu	58	100,0%
	19. Náboženstvo	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	15	26,3%
obávam sa problémov a starostí	príležitostní veriaci	26	45,6%
	hľadajúci	6	10,5%
	neveriaci	10	17,5%
	spolu	57	100,0%

v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	5	29,4%
	príležitostní veriaci	8	47,1%
	hľadajúci	1	5,9%
	neveriaci	3	17,6%
	spolu	17	100,0%
mal(a) som nepekné detstvo	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	2	20,0%
	príležitostní veriaci	5	50,0%
	hľadajúci	0	0,0%
	neveriaci	3	30,0%
	spolu	10	100,0%
znečistené životné prostredie	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	4	50,0%
	príležitostní veriaci	3	37,5%
	hľadajúci	1	12,5%
	neveriaci	0	0,0%
	spolu	8	100,0%
iný dôvod	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%
	praktizujúci veriaci	9	40,9%
	príležitostní veriaci	7	31,8%
	hľadajúci	2	9,1%
	neveriaci	4	18,2%
	spolu	22	100,0%

Z celkového počtu 154 respondentov odpovedajúcich na túto otázku, zo všetkých zúčastnených prieskumu, zaškrtlo odpoveď nechcem mať deti z dôvodu "znečisteného životného prostredia", iba 8 respondentov, čo je 5,19% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Keďže v danej otázke mohli respondenti zaškrtnúť viacero

odpovedí, tejto odpovedi prislúcha 4,00%, čo je percentuálnym vyjadrením v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200). Túto odpoveď si zvolilo najmenej respondentov, v porovnaní s inými odpoveďami.

Zo 154 respondentov, ktorí odpovedali na túto otázku, zaškrtlo poslednú siedmu odpoveď, nechcem mať deti „z iného dôvodu“ (teda z iného dôvodu, ako bol uvedený v dotazníku) 22 respondentov, čo je 14,29% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Tejto odpovedi prislúcha 11,00%, a predstavuje percentuálne vyjadrenie v porovnaní voči všetkým zakrúžkovaním odpovediam v danej otázke (200).

5.8 Umelý potrat *(Michaela Šuľová)*

Na otázku č. 11 v dotazníku sme výskumom sme dospeli k zisteniam, že väčšina respondentov (34,4%) za žiadnych okolností nesúhlasí s umelým potratom, následne 32,8% respondentov súhlasí s umelým potratom zo zdravotných dôvodov, ďalších 18,1% toleruje umelý potrat z osobných dôvodov ženy, ďalších 9,4% respondentov akceptuje umelý potrat bez uvedenia dôvodu a najmenšiu skupinu (5,3%) tvoria respondenti, ktorí tolerujú umelý potrat z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia.

Graf 17 Postoj k umelému potratu

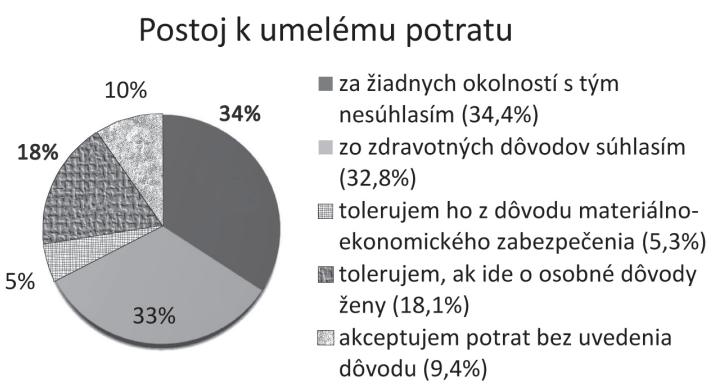

Respondenti do 21 rokov podľa zrealizovaného výskumu uprednostnili možnosť nesúhlasu s umelým potratom za žiadnych okolností (254 respondentov). Respondenti nad 21 rokov uprednostnili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (226 respondentov). Výsledky zrealizovaného výskumu z aspektu veku respondentov podrobnejšie ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 37 Postoj k umelému potratu z aspektu veku respondentov

za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	**VEK**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	254	54,9%
		viac ako 21	209	45,1%
		spolu	463	100,0%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	**VEK**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	215	48,8%
		viac ako 21	226	51,2%
		spolu	441	100,0%
tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	**VEK**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	36	50,7%
		viac ako 21	35	49,3%
		spolu	71	100,0%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	**VEK**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	142	58,2%
		viac ako 21	102	41,8%
		spolu	244	100,0%
akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	**VEK**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	72	56,7%
		viac ako 21	55	43,3%
		spolu	127	100,0%

Muži si v najväčšej miere zvolili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (178 respondentov). Ženy si v najväčšej miere zvolili možnosť nesúhlasu s umelým potratom za žiadnych okolností (301 respondentov). Výsledky zrealizovaného výskumu z aspektu pohlavia respondentov podrobnejšie ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 38 Postoj k umelému potratu z aspektu pohlavia respondentov

za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	**POHLAVIE**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		muži	162	35,0%
		ženy	301	65,0%
		spolu	463	100,0%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	**POHLAVIE**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		muži	178	40,4%
		ženy	263	59,6%
		spolu	441	100,0%
tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	**POHLAVIE**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		muži	39	54,9%
		ženy	32	45,1%
		spolu	71	100,0%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	**POHLAVIE**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	2	0,8%
		muži	82	33,6%
		ženy	160	65,6%
		spolu	244	100,0%
akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	**POHLAVIE**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		muži	63	49,6%
		ženy	64	50,4%
		spolu	127	100,0%

Respondenti študujúci technický či prírodovedný smer si v prevažnej miere zvolili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (242 respondentov). Respondenti študujúci humanitný či spoločensko-vedný smer uprednostnili možnosť nesúhlasu s umelým potratom za žiadnych okolností (244 respondentov). Výsledky zrealizovaného výskumu z aspektu zamerania vysokoškolského odboru respondentov podrobnejšie ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 39 Potrat z aspektu zamerania vysokoškolského odboru respondentov

za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	**VŠ – ODBOR**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		technický	219	47,3%
		humanitný	244	52,7%
		spolu	463	100,0%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	**VŠ – ODBOR**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		technický	242	54,9%
		humanitný	199	45,1%
		spolu	441	100,0%
tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	**VŠ – ODBOR**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		technický	39	54,9%
		humanitný	32	45,1%
		spolu	71	100,0%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	**VŠ – ODBOR**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		technický	142	58,2%
		humanitný	102	41,8%
		spolu	244	100,0%

akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	**VŠ – ODBOR**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		technický	97	76,4%
		humanitný	30	23,6%
		spolu	127	100,0%

Respondenti z úplnej rodiny uprednostnili možnosť nesúhlasu s umelým potratom za žiadnych okolností (406 respondentov). Respondenti z rozvedenej rodiny uprednostnili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (54 respondentov). Taktiež aj respondenti s jedným rodičom uprednostnili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (11 respondentov). Výsledky zrealizovaného výskumu z aspektu pôvodnosti rodiny respondentov podrobnejšie ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 40 Postoj k umelému potratu z aspektu pôvodnosti rodiny respondentov

za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	**PÔVODNÁ RODINA**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	3	0,6%
		úplná	406	87,7%
		rozvedená	45	9,7%
		single rodič	9	1,9%
		spolu	463	100,0%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	**PÔVODNÁ RODINA**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	3	0,7%
		úplná	373	84,6%
		rozvedená	54	12,2%
		single rodič	11	2,5%
		spolu	441	100,0%

tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	**PÔVODNÁ RODINA**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	1	1,4%
		úplná	44	62,0%
		rozvedená	19	26,8%
		single rodič	7	9,9%
		spolu	71	100,0%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	**PÔVODNÁ RODINA**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	1	0,4%
		úplná	195	79,9%
		rozvedená	43	17,6%
		single rodič	5	2,0%
		spolu	244	100,0%
akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	**PÔVODNÁ RODINA**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	1	0,8%
		úplná	98	77,2%
		rozvedená	24	18,9%
		single rodič	4	3,1%
		spolu	127	100,0%

Praktizujúci veriaci respondenti uviedli v prevažnej miere, že za žiadnych okolností nesúhlasia s umelým potratom (329 respondentov). Príležitostne veriaci respondenti uprednostnili súhlas s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (203 respondentov). Respondenti, ktorí sa charakterizovali ako hľadajúci v oblasti náboženstva, uviedli, že tolerujú umelý potrat, ak ide o osobné dôvody ženy (27 respondentov). Neveriaci respondenti uprednostnili možnosť súhlasu s umelým potratom zo zdravotných dôvodov (58 respondentov). Výsledky zrealizovaného výskumu z aspektu náboženstva či praktizovania viery respondentov podrobnejšie ilustruje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 41 Postoj k umelému potratu z aspektu náboženstva respondentov

za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	**NÁBOŽENSTVO**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	2	0,4%
		praktizujúci veriaci	329	71,1%
		príležitostní veriaci	107	23,1%
		hľadajúci	11	2,4%
		neveriaci	14	3,0%
		spolu	463	100,0%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	**NÁBOŽENSTVO**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	2	0,5%
		praktizujúci veriaci	152	34,5%
		príležitostní veriaci	203	46,0%
		hľadajúci	26	5,9%
		neveriaci	58	13,2%
		spolu	441	100,0%
tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	**NÁBOŽENSTVO**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	0	0,0%
		praktizujúci veriaci	10	14,1%
		príležitostní veriaci	41	57,7%
		hľadajúci	10	14,1%
		neveriaci	10	14,1%
		spolu	71	100,0%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	**NÁBOŽENSTVO**	**Počet**	**Percentá**
		neodpovedali	4	1,6%
		praktizujúci veriaci	49	20,1%
		príležitostní veriaci	125	51,2%
		hľadajúci	27	11,1%
		neveriaci	39	16,0%
		spolu	244	100,0%

		NÁBOŽENSTVO	Počet	Percentá
akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	neodpovedali	3	2,4%
		praktizujúci veriaci	17	13,4%
		príležitostní veriaci	50	39,4%
		hľadajúci	17	13,4%
		neveriaci	40	31,5%
		spolu	127	100,0%

6 Problém rozvodu

Alena Stopková – Lenka Urbanová

Otázka č. 12: Aký je Váš postoj k rozvodu?

1350 respondentov odpovedalo na zadanú otázku. Na výber mali zo šiestich možných odpovedí. Prvou možnosťou bola odpoveď: nikdy by som sa nerozviedol/a, za ňou nasledovala voľba: rozviedol/a by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti. Tretia bola odpoveď bola: rozviedol/a by som sa až po osamostatnení sa detí, ďalej: rozviedol/a by som sa až po vyčerpaní možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia), rozviedol/a by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu). V poslednej možnosti mohli respondenti vyjadriť aj iný postoj k otázke.

Najviac percent získala odpoveď: rozviedol/(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu) s 58,9%. Odpovede: nikdy by som sa nerozviedol/a, rozviedol/a by som sa až po osamostatnení sa detí, ďalej: rozviedol/a by som sa až po vyčerpaní možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia) a iný postoj dosiahli okolo 3,0%, čo je vlastne zanedbateľnou položkou. Odpoveď: rozviedol/a by som sa až po vyčerpaní možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia) pripúšťa 18,4% a nikdy sa nechce rozviesť takmer 14%.

6.1 Postoje k rozvodu z hľadiska veku a pohlavia

Tabuľka 42 Postoje k rozvodu z hľadiska vekovej kategórie

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa veku					
			Do 21 rokov		*Viac ako21*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nikdy by som sa nerozviedol	188	100	99	52,7	89	47,3	188	100
Rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	48	100	29	60,4	19	39,6	48	100

Rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	30	100	22	73,3	8	26,7	30	100
Rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	249	100	137	55,0	112	45,0	249	100
Rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	795	100	416	52,3	379	47,7	795	100
Iná odpoveď	40	100	18	45,0	22	55,0	40	100
SPOLU označených alternatív	**1350**	**100**	**949**	**52,6**	**856**	**47,4**	**1350**	**100**
RESPONDENTI	**1350**	100						
	1350	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

Vekovú kategóriu tvorili ľudia do 21 rokov a nad 21 rokov. Najväčší rozdiel medzi týmito dvoma skupinami bol zaznamenaný v odpovedi 3, kde osoby do 21 rokov odpovedali, že by sa rozviedli po osamostatnení sa detí v 73,3% opýtaných. Menší rozdiel sa vytvoril v odpovedi dva, kde opäť tá istá skupina respondentov odpovedala v 60,4%, že by sa rozviedli, ak by v manželstve neboli maloleté deti. Medzi ostatnými odpoveďami nebol taký veľký rozdiel. Väčšinou bol podiel takmer polovičný s malým číselným rozdielom.

Graf 18 Postoj k rozvodu z hľadiska veku

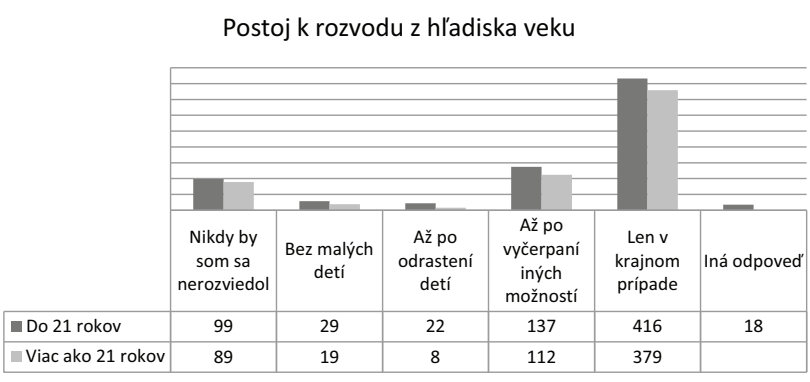

Podobná situácia sa vyskytla aj v skupine medzi mužmi a ženami. Taktiež odpovedala na jednotlivé odpovede približne v polovičnom počte, kde ich odpovede hraničili s 50%. Práve v 5. a 6. otázke sa odpovede žien pohybovali v rozmedzí 60% a 65%, čo v konečnom dôsledku nepredstavuje k spomínaným podielom veľký rozdiel.

Tabuľka 43 Postoj k rozvodu z hľadiska pohlavia

ALTERNATÍVA	**Odpovede respondentov spolu**		**Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pohlavia**					
			Muži		***Ženy***		***Spolu***	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
Nikdy by som sa nerozviedol	188	100	89	47,3	99	52,7	188	100
Rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	48	100	25	52,1	23	47,9	48	100
Rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	30	100	13	43,3	17	56,7	30	100
Rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	249	100	108	43,3	140	56,2	249	100
Rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	795	100	273	34,3	521	65,5	795	100
Iná odpoveď	40	100	16	40,0	24	60,0	40	100
SPOLU označených alternatív	**1350**	**100**	**524**	**29,0**	**824**	**45,6**	**1350**	**100**
RESPONDENTI	**1350**	100						
	1350	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

Musíme ale skonštatovať, že z posledných štatistických údajov o rozvodovosti vyplynulo, že ženy iniciujú viac rozvodov ako muži. V roku 2013 podali ženy 66,8% návrhov na rozvod z celkových podaní. Najčastejšími príčinami boli rozdiely v povahách manželov, názoroch a postojov.[27] Pozitívny je aj fakt, vyplývajúci z posledného sčíta-

27 Porov. ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR. Vývoj obyvateľstva v SR a krajoch v roku 2013 [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/6fad4776-6fff-4d13-948eb8e5310fa055/

nia ľudu v roku 2011, ktorý svedčí o tom, že dochádza na Slovensku ku klesajúcej tendencii rozvodov s maloletými deťmi. „V roku 2011 tvorili rozvody manželstiev s maloletými deťmi 63 %. Celkový vývojový trend tohto ukazovateľa v Slovenskej republike možno charakterizovať ako zvyšovanie od 50. rokov (okolo 50 %) po 90. roky 20. storočia (75 %). Od polovice 90. rokov nastupuje trend pozvoľného klesania. Medziročné poklesy sú spôsobené predovšetkým zvyšujúcimi sa počtami konkubinátov i podielmi rozvodov s dlhšou dobou trvania“.[28]

Graf 19 Názory na rozvod z hľadiska pohlavia

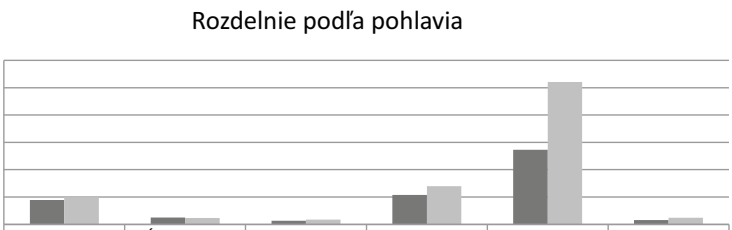

	Nikdy by som sa nerozviedol	Áno, ak by neboli maloleté deti	Až po osamostatnení detí	Až po vyčerpaní iných možností	Len v krajnom prípade	Iná odpoveď
Muži	89	25	13	108	273	16
Ženy	99	23	17	140	521	24

6.2 Postoj k rozvodu z aspektu predchádzajúceho štúdia

U vysokoškolsky vzdelaných ľudí môžeme zhodnotiť, že technicky zamerané odbory pripúšťajú rozvody vo vyššom podiele ako humanitne smerované osoby. Môže to súvisieť aj s tým faktom, že medzi humanitné odbory patria aj psychológovia, sociálni pracovníci, terapeuti, pedagógovia i teológovia, ktorí vedia v mnohých prípadoch riešiť

Vyvoj_obyvatelstva_v_Slovenskej_republike_a_krajoch_v_roku_2013.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=6fad4776-6fff-4d13-948e-b8e5310fa055>.

28 PODMANICKÝ, I. – PODMANICKÁ, Z. Demografický a spoločenský aspekt fenoménu rozvodovosti na Slovensku [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://tftu.sk/studiaaloisiana/wp-content/uploads/2013/07/Demografick%C3%BD-a-spolo%C4%8Densk%C3%BD-aspekt-fenom%C3%A9nu-rozvodovosti-na-Slovensku.pdf>.

konfliktné situácie, čím sa vyhýbajú negatívnym dôsledkom a prispieva to k upevňovaniu vzťahov.

Tabuľka 44 Postoj k rozvodu z aspektu predchádzajúceho štúdia

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa VŠ – odboru					
			Technický		*Humanistický*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nikdy by som sa nerozviedol	188	100	92	48,9	96	51,1	188	100
Rozvdiedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	48	100	38	81,2	9	18,8	48	100
Rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	30	100	11	36,7	19	63,3	30	100
Rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	249	100	159	63,9	90	36,1	249	100
Rozvdiedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	795	100	419	52,7	376	47,3	795	100
Iná odpoveď	40	100	23	57,5	17	42,5	40	100
SPOLU označených alternatív	**1350**	**100**	**743**	**41,2**	**607**	**33,4**	**1350**	**100**
RESPONDENTI	**1350**	100						
	1350	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

Je tu aj ďalšia možnosť, ktorá by mohla napomáhať lepšiemu spolunažívaniu s ľuďmi, a to je fakt, že mnohí technicky zameraní ľudia pracujú len s technikou – rôznymi strojmi, počítačmi a ďalšími hmotnými vecami. Humanitne zameraní ľudia pracujú s ľuďmi, komunikujú s nimi, zisťujú informácie, všímajú si viac prostredie, situácie a konflikty okolo nás a snažia sa to eliminovať, čo je vlastne, vo väčšine prípadov, aj ich prácou.

Graf 20 Názory na rozvod podľa študijného zamerania

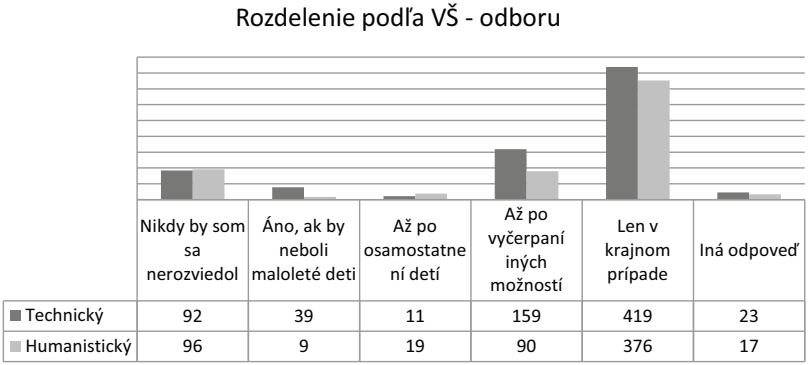

6.3 Pôvod respondentov a náboženstvo – názory na rozvod

Veľkú úlohu pri odpovedi na túto otázku zohral aj pôvod jednotlivých respondentov, t. j. rodina, z ktorej pochádzajú. Až 90,4% opýtaných a zároveň pochádzajúcich z úplných rodín by boli odhodlaní nikdy sa nerozviesť. Pri každej jednej odpovedi dosiahla táto skupina najvyšší percentuálny podiel v porovnaní s inými skupinami. Respondenti z rozvedených rodín v 25% uviedli, že k rozvodu majú iný postoj. Všetky ďalšie hodnoty v tejto kategórii dosiahli zanedbateľné percentuálne podiely.

Tabuľka 45 Pôvod respondentov a názory na rozvod

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pôvodnej rodiny							
			Úplná		*Rozvedená*		*Singl rodič*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nikdy by som sa nerozviedol	188	100	170	90,4	16	8,5	2	1,1	188	100
Rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	48	100	42	87,5	5	10,4	0	0,0	47	97,9

Rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	30	100	23	76,7	5	16,7	2	6,7	30	100
Rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	249	100	201	80,7	40	16,1	7	2,8	248	99,6
Rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	795	100	658	82,8	108	13,6	23	2,9	789	99,2
Iná odpoveď	40	100	27	67,5	10	25,0	2	5,0	39	97,5
SPOLU označených alternatív	**1350**	**100**	**1121**	**83,6**	**184**	**13,7**	**36**	**2,7**	**1341**	**99,3**
RESPONDENTI	**1350**	100								
	1341	99,3	Odpovedali na otázku							
	9	0,7	Neodpovedali na otázku							

Tému postoja k rozvodom sme analyzovali aj z hľadiska náboženstva, t.z. praktizovania viery, alebo aspoň formálnej príslušnosti k náboženskému vierovyznaniu. Výsledky prezentuje nasledujúci graf.

Graf 21 Postoj k rozvodu z hľadiska vierovyznania

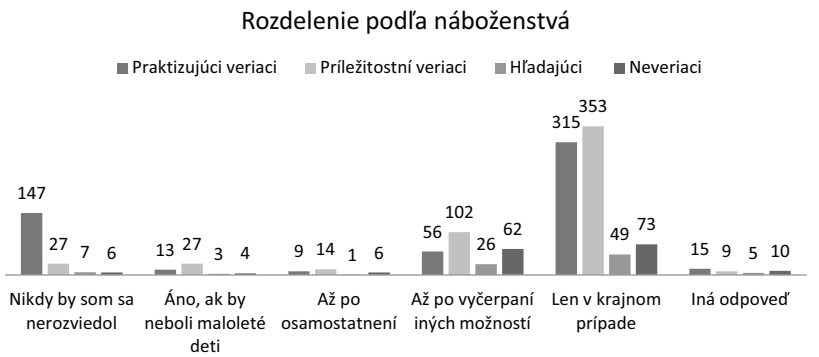

Čo bolo veľkým pozitívom pri odpovedaní na zadanú otázku, bolo to, že 78,2% praktizujúcich veriacich by sa nikdy nerozviedlo, aj keď v celkovom vyhodnotení otázky musíme skonštatovať, že by sme takýto výsledok možno očakávali vo výslednom percentuálnom podiele odpovedí, pričom v ňom dosiahla len 13,9% zo 100%. To zas neznamená až taký priaznivý výsledok. V porovnaní s ostatnými opýtaním dosahuje aj tak dostatok percent pri jednotlivých odpovediach.

Tabuľka 46 Náboženstvo a postoj k rozvodu

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa náboženstva									
			Praktizujúci veriaci		*Príležitostní veriaci*		*Hľadajúci*		*Neveriaci*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nikdy by som sa nerozviedol	188	100	147	78,2	27	14,4	7	3,7	6	3,2	187	99,5
Rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	48	100	13	27,1	27	56,3	3	6,3	4	8,3	47	97,9
Rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	30	100	9	30,0	14	46,7	1	3,3	6	20,0	30	100
Rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	249	100	56	22,5	102	41,0	26	10,4	62	24,9	246	98,8
Rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	795	100	315	39,6	353	44,4	49	6,2	73	9,2	790	99,4

Iná odpoveď	40	100	15	37,5	9	22,5	5	12,5	10	25,0	39	97,5
SPOLU označených alternatív	**1350**	**100**	**555**	**12,4**	**532**	**29,6**	**91**	**6,9**	**161**	**12,0**	**1339**	**99,2**
RESPONDENTI	**1350**	100										
	1339	99,2	Odpovedali na otázku									
	11	0,8	Neodpovedali na otázku									

6.4 Prevencia rozvodu

Otázka č. 13: Myslíte si, že rozvodom sa dá predchádzať?

Respondenti, pri odpovedaní na zadanú otázku, mali k dispozícii tri možné odpovede. Prvou bola možnosť „áno“, druhou „nie“ a tretiu si mohli zvoliť a dopísať sami. Celkový počet odpovedí bol 1348 a predstavoval tak 100% účasť respondentov pri odpovedaní na položenú otázku.

Z celkového počtu účastníkov, si myslí až 82,4% respondentov, že rozvodom sa dá skutočne predísť, čo je naozaj pozitívny fakt pre dnešnú dobu, kedy rozvodovosť manželských párov má vysoký podiel vzhľadom k počtu uzatvorených sobášov.[29] „Kým na začiatku nového milénia ani v jednej vekovej skupine podiel rozvedených mužov nedosahoval hranicu 10 %, posledné sčítanie z roku 2011 ukazuje, že viac ako desatina mužov vo veku 35 – 63 rokov je rozvedených, pričom vo veku 40 – 51 rokov je to dokonca viac ako 15 % z danej vekovej skupiny.

Vzhľadom na dlhodobo nižšiu sobášnosť rozvedených (a čiastočne aj lepšie úmrtnostné pomery) je podiel rozvedených žien v niektorých vekových skupinách ešte vyšší. Už v SODB 2001 vo veku 41 – 51 rokov to bola viac ako každá desiata žena, no posledné údaje hovoria, že nad touto hranicou sa ženská populácia nachádza dokonca už od

29 Porov. ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR. Vývoj obyvateľstva v SR a krajoch v roku 2013 [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/6fad4776-6fff-4d13-948eb8e5310fa055/Vyvoj_obyvatelstva_v_Slovenskej_republike_a_krajoch_v_roku_2013.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=6fad4776-6fff-4d13-948e-b8e5310fa055>.

veku 33 rokov a pretrváva až do 66. roku života. Najvyššie zastúpenie dosahujú rozvedené ženy vo veku 40 – 49 rokov, kde predstavujú 17 – 18%.“[30]

Tabuľka 47 Predchádzanie rozvodom z hľadiska veku

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa veku					
			Do 21 rokov		*Viac ako21*		*Spolu*	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
Áno	1111	100	596	53,6	515	46,4	1111	100
nie	169	100	78	46,2	91	53,8	169	100
Iná odpoveď	68	100	44	64,7	24	35,3	68	100
SPOLU označených alternatív	**1348**	**100**	**718**	**53,3**	**630**	**46,7**	**1348**	**100**
RESPONDENTI	**1348**	100						
	1348	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

V skupinách respondentov vo veku do 21 rokov a nad 21 rokov sú rozdiely medzi určenými percentami nepatrné. Približne polovica jednej aj druhej skupiny je za „áno“ a za „nie“. Mladí do 21 rokov predsa len veria viac tomu, že sa rozvodu dá predchádzať.

30 PROGNOSTICKÝ ÚSTAV SAV. Prognóza vývoja rodín domácností na Slovensku do roku 2030 [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognoza_rodin.pdf>.

Graf 22 Vek a predchádzanie rozvodom

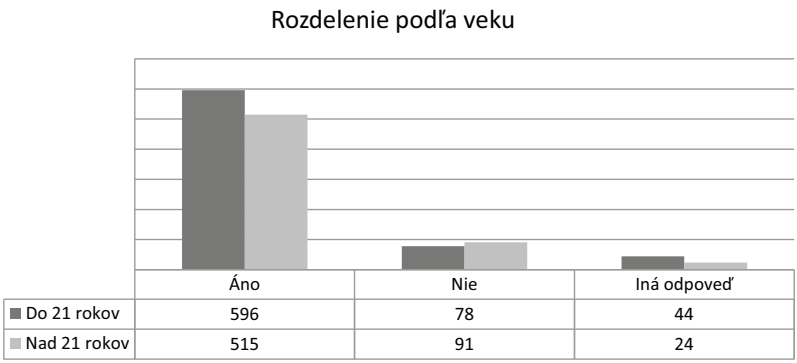

Čo sa týka pohlaví, môžeme konštatovať, že ženy sú odhodlanejšie zachrániť svoje krachujúce manželstvo v 60,4%. Je to aj z toho dôvodu, že sú citlivejšie, v citoch stabilnejšie, s hlbokým zmyslom pre rodinný život, aj keď z posledných štatistických údajov vyplynulo, že ženy podávajú na súd viac návrhov na rozvod ako muži. Musíme tiež zdôrazniť, že mužský percentuálny podiel 39,5 je taktiež považovaný za pozitívum.

Tabuľka 48 Ženy a muži pri predchádzaní rozvodom

ALTERNATÍVA	**Odpovede respondentov spolu**		**Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pohlavia**					
			Muži		***Ženy***		***Spolu***	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
Áno	1111	100	439	39,5	671	60,4	1110	99,9
Nie	169	100	65	38,5	103	60,9	168	99,4
Iná odpoveď	68	100	19	27,9	49	72,1	68	100
SPOLU označených alternatív	**1348**	**100**	**523**	**100**	**823**	**99,8**	**1346**	**99,8**
RESPONDENTI	**1348**	100						
	1346	99,9	Odpovedali na otázku					
	2	0,1	Neodpovedali na otázku					

Postoje mužov a žien k predchádzaniu rozvodov prezentuje aj nasledujúce grafické vyjadrenie.

Graf 23 Predchádzanie rozvodom podľa pohlavia

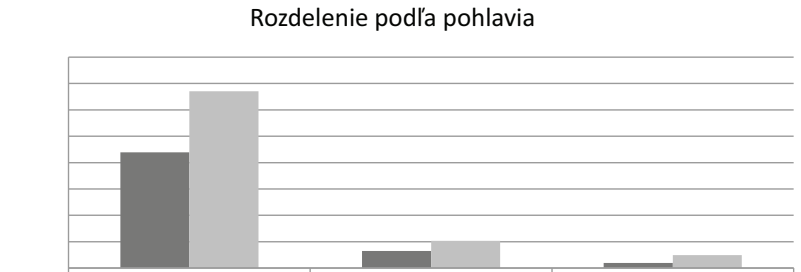

Menšie percentuálne rozdiely sme zistili pri spočítaní vysokoškolsky vzdelaných ľuďoch, kde rozdiel medzi technickým a humanitným zameraním tvoril len necelých 10%. Väčšiu percentuálnu časť, t.j. 58,3% tvorili technici a zvyšných 42,0% patrilo respondentom z humanitných smerov.

Tabuľka 49 Predchádzanie rozvodom – rozdelenie podľa študijného zamerania

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa VŠ – odboru					
			Technický		*Humanitný*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Áno	1111	100	603	54,3	508	45,7	1111	100
nie	169	100	98	58,0	71	42,0	169	100
Iná odpoveď	68	100	41	60,3	27	39,7	68	100
SPOLU označených alternatív	**1348**	**100**	**742**	**55,0**	**606**	**45,0**	**1348**	**100**
RESPONDENTI	**1348**	100						
	1348	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

Vo všetkých troch odpovediach dosiahli vyšší percentuálny podiel technicky zameraní ľudia s percentami nad 50. Môžeme konštatovať, že v odpovedi „áno“, aj „nie“ dosiahli technici takmer rovnaký výsledok.

Graf 24 Predchádzanie rozvodom z hľadiska terajšieho študovaného odboru

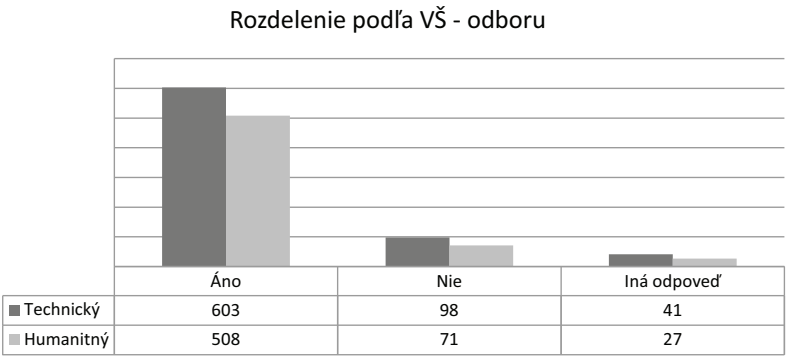

Vysokú percentuálnu hodnotu dosiahli aj respondenti pochádzajúci z úplných rodín, ktorí dosiali 85,1% .

Tabuľka 50 Pôvod v rodine a predchádzanie rozvodom

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pôvodnej rodiny							
			Úplná		*Rozvedená*		*Singl rodič*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Áno	1111	100	946	85,1	128	11,5	30	2,7	1104	99,4
nie	169	100	116	68,6	45	26,6	7	4,1	168	99,4
Iná odpoveď	68	100	58	85,3	9	13,2	0	0,0	67	98,5
SPOLU označených alternatív	**1348**	**100**	**1120**	**83,1**	**182**	**13,5**	**37**	**2,7**	**1339**	**99,3**
RESPONDENTI	**1348**	100								
	1339	99,3	Odpovedali na otázku							
	9	0,7	Neodpovedali na otázku							

Je ale zaujímavosťou, že malá skupina pochádzajúca z úplnej rodiny, odpovedala na možnosť „nie“ 68,9% percentami. Očakávali by sme v tomto prípade číslo nižšie o určitú hodnotu, pretože tým, že títo ľudia pochádzajú z úplných rodín, je pravdepodobné, že aj samotní rodičia predchádzali mnohým konfliktom, nezhodám, na základe čoho si udržali svoje manželstvo.

Graf 25 Pôvodná rodina a predchádzanie rozvodom

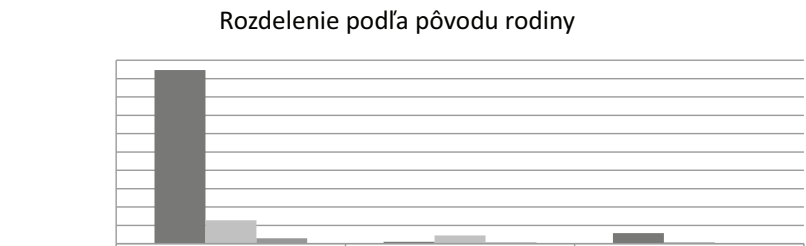

	Áno	Nie	Iná odpoveď
Úplná	946	11	58
Rozvedená	128	45	9
Singl rodič	30	7	0

V poslednej skupine tejto tabuľky sa nenachádzajú nejaké výrazné rozdiely. Čo je však veľkým plusom, je to, že skupina praktizujúcich veriacich so 44,4% verí, že rozvodu sa dá predchádzať. K tejto skupine by som pripojila aj skupinu príležitostne veriacich, pretože predsa len veria v Boha a so svojimi 38,8% predstavujú taktiež početnú skupinu odpovedajúcu „áno“.

Tabuľka 51 Predchádzanie rozvodom podľa náboženstva

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa náboženstva									
			Praktizujúci veriaci		*Príležitostní veriaci*		*Hľadajúci*		*Neveriaci*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Áno	1111	100	493	44,4	431	38,8	67	6,0	114	10,3	1105	99,5
nie	169	100	39	23,1	76	45,0	16	9,5	35	20,7	166	98,8

Iná odpoveď	68	100	27	39,7	23	33,8	7	10,3	9	13,2	66	97,0
SPOLU označených alternatív	**1348**	**100**	**559**	**41,8**	**530**	**39,6**	**90**	**6,7**	**158**	**11,8**	**1337**	**99,2**
RESPONDENTI	**1348**	100										
	1337	99,2	Odpovedali na otázku									
	11	0,8	Neodpovedali na otázku									

Aj pesimizmus pri predchádzaní rozvodom korešponduje s vierovyznaním. Viac príležitostne veriacich povedalo „nie“. Praktizujúci veriaci odpovedali „nie“ zhruba o polovičku menej.

Graf 26 Náboženstvo a predchádzanie rozvodom

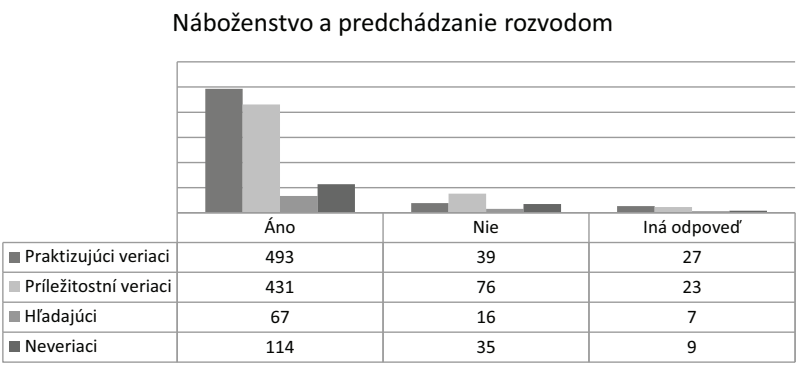

6.5 Faktory prevencie rozvodu

Otázka č. 14: Ktoré z nasledujúcich možností považujete za dostatočne preventívne?

Pri tejto otázke máme štyri možnosti na odpoveď. 1. Dostatočne dlhá známosť pred manželstvom, 2. Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách, 3. Odborná (katechetická) príprava na manželstvo, 4. Iné. Celkový počet respondentov nemôžeme určiť z toho dôvodu, že opýtaní

mali možnosť krúžkovania viacerých odpovedí. môžeme však spočítať celkový počet označených odpovedí. Tých bolo 1805.

Tabuľka 52 Vek a preventívne možnosti

ALTERNATÍVA	**Odpovede respondentov spolu**		**Rozdelenie odpovedí respondentov podľa veku**					
			Do 21 rokov		***Viac ako21***		***Spolu***	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
Dostatočne dlhá známosť	712	100	400	56,2	312	43,8	712	100
Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	879	100	455	51,8	424	48,2	879	100
Odborná (katechetická) príprav na manželstvo	174	100	76	43,7	98	56,3	174	100
Iná odpoveď	40	100	18	45,0	22	55,0	40	100
SPOLU označených alternatív	**1805**	**100**	**949**	**52,6**	**856**	**47,4**	**1805**	**100**
RESPONDENTI	**1805**	100						
	1805	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

Vo vekových skupinách sme nenašli výraznejšie rozdiely. Zo štyroch možnosti mali obe skupiny po dve odpovede s vyšším percentuálnym číslom. Výsledky spočítaných odpovedí sa pohybovali v rozmedzí od 43% do 56%.

Graf 27 Prevencia rozvodov z hľadiska veku respondentov

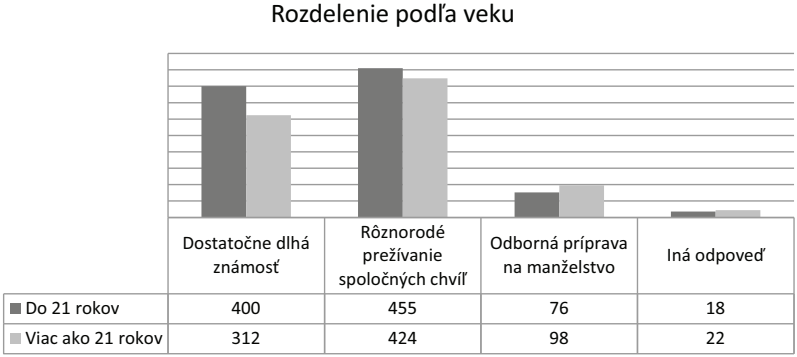

Druhou skupinou sú muži a ženy. V prvom a poslednom percentuálnom podiely sú výsledky s minimálnymi odchýlkami. Ženy patria vo všeobecnosti medzi opatrnejšie osoby a v podstatných záležitostiach vedia byť dôslednejšie, o čom svedčí aj fakt, že chcú dlhšiu známosť pred manželstvom.

Tabuľka 53 Názory na prevenciu rozvodov z hľadiska pohlavia

ALTERNATÍVA	**Odpovede respondentov spolu**		**Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pohlavia**					
			Muži		***Ženy***		***Spolu***	
	N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**
Dostatočne dlhá známosť	712	100	312	43,8	400	56,2	712	100
Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	879	100	310	35,3	567	64,5	877	99,8
Odborná (katechetická) príprav na manželstvo	174	100	43	24,7	131	75,3	174	100
Iná odpoveď	40	100	18	45,0	21	52,5	39	99,5
SPOLU označených alternatív	**1805**	**100**	**683**	**100**	**1119**	**99,8**	**1802**	**99,8**
RESPONDENTI	**1805**	100						
	1802	99,8	Odpovedali na otázku					
	3	0,2	Neodpovedali na otázku					

Vysoký počet žien sa taktiež vyjadril, že ako prevencia je potrebná odborná katechetická príprava na manželstvo. Nepodcenili ani rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ.

Graf 28 Muži a ženy o prevencii rozvodov

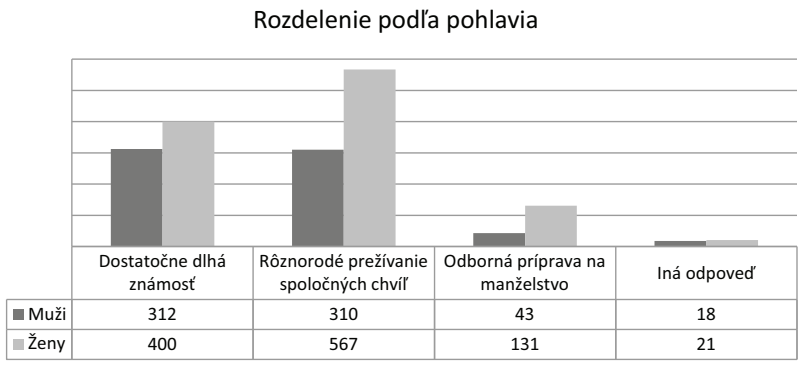

Vysokoškolsky vzdelaní ľudia technického zamerania, mali v troch možnostiach na otázku vyššie percento ako humanitný smer. Rozdiel bol hlavne v tretej odpovedi, kde odpovedali 63,2 %, že odborná katechetická príprava na manželstvo je veľmi potrebná a slúži ako prevencia.

Tabuľka 54 Študijný odbor vo vzťahu k prevencii rozvodov

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa VŠ – odboru					
			Technický		*Humanitný*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Dostatočne dlhá známosť	712	100	396	55,6	316	44,4	712	100
Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	879	100	477	54,3	402	45,7	879	100
Odborná (katechetická) príprav na manželstvo	174	100	64	36,6	110	63,2	174	100
Iná odpoveď	40	100	28	70,0	12	30,0	40	100
SPOLU označených alternatív	**1805**	**100**	**742**	**55,0**	**606**	**45,0**	**1805**	**100**
RESPONDENTI	**1805**	100						
	1805	100	Odpovedali na otázku					
	0	0,0	Neodpovedali na otázku					

V predposlednej skupine sa nám príslušníci úplných rodín, s vysokým percentuálnym podielom – nad 80%, vyjadrili, že všetky uvedené možnosti majú preventívny charakter a sú v preventívnom systéme dôležité.

Tabuľka 55 Pôvod v rodine a názory na prevenciu rozvodov

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa pôvodnej rodiny							
			Úplná		*Rozvedená*		*Singl rodič*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Dostatočne dlhá známosť	712	100	598	84,0	91	12,8	19	2,7	708	99,4
Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	879	100	725	82,5	124	14,1	23	2,6	872	99,2
Odborná (katechetická) príprav na manželstvo	174	100	152	87,4	18	10,3	3	1,7	173	99,4
Iná odpoveď	40	100	28	70,0	10	25,0	1	2,5	39	97,5
SPOLU označených alternatív	**1805**	**100**	**1503**	**83,3**	**243**	**13,5**	**46**	**2,5**	**1792**	**99,3**
RESPONDENTI	**1805**	100								
	1792	99,3	Odpovedali na otázku							
	13	0,7	Neodpovedali na otázku							

Graf 29 Pôvod a postoje k prevencii rozvodov

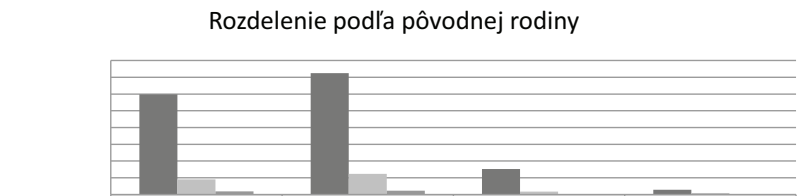

	Dostatočne dlhá známosť	Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ	Odborná príprava	Iná odpoveď
Úplná	598	725	152	28
Rozvedná	91	124	18	10
Singl rodič	19	23	3	1

Osoby praktizujúce vieru mali neprekvapivo najvyšší počet percent v odpovedi: odborná katechetická príprava, vo všetkých ostatných možnostiach dosiahla okolo 40%, čo taktiež nie je málo.

Tabuľka 56 Náboženstvo a postoje k prevencii rozvodov

ALTERNATÍVA	Odpovede respondentov spolu		Rozdelenie odpovedí respondentov podľa náboženstva									
			Praktizujúci veriaci		*Príležitostní veriaci*		*Hľadajúci*		*Neveriaci*		*Spolu*	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Dostatočne dlhá známosť	712	100	294	41,3	271	38,1	52	7,3	87	12,2	704	98,9
Rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	879	100	335	38,1	365	41,5	62	7,1	111	12,6	873	99,3
Odborná (katechetická) príprav na manželstvo	174	100	156	89,7	13	7,5	3	1,7	2	1,1	174	100

Iná odpoveď	40	100	19	47,5	11	27,5	4	10,0	4	10,0	38	95,0
SPOLU označených alternatív	**1805**	**100**	**804**	**44,9**	**530**	**29,6**	**90**	**5,0**	**204**	**11,4**	**1789**	**99,1**
RESPON-DENTI	**1805**	100										
	1789	99,1	Odpovedali na otázku									
	16	0,9	Neodpovedali na otázku									

Zo všetkých odpovedí môžeme konštatovať, že ľudia ešte stále veria v prevenciu pred rozpadom rodiny a snažia sa o záchranu manželstva alebo o predchádzanie vzniku nepriaznivých javov. Nevylučujú z toho ani Božiu pomoc, ktorá je pre nich veľmi podstatná a dôležitá, o čom svedčia aj odpovede na zadanú otázku.

Graf 30 Postoje k prevencii rozvodov podľa náboženstva

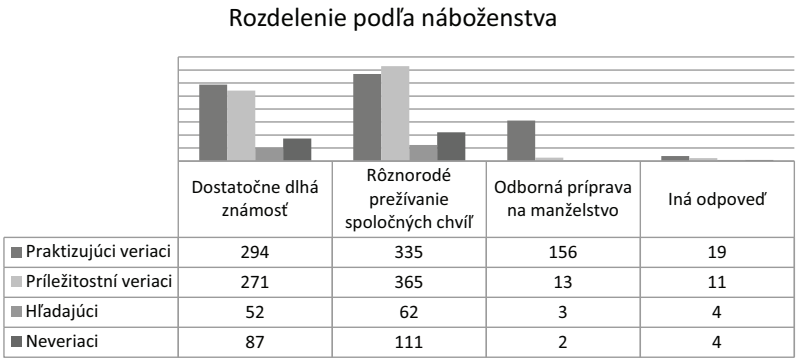

Skúsenosť učí, že dostatočne dlhá predmanželská známosť je veľmi potrebná na to, aby sa manželstvo udržalo ako zväzok na celý život. Závisí to aj od veku snúbencov, ich vzájomného spoznávania a od existenčnej prípravy na samotný život. Nemala by byť kratšia ako pol roka. Nie je presne určený čas, za ktorý by síce príprava mala trvať, ale odporúča sa dvojročné trvanie predmanželskej známosti. Prvé vzplanutie citov skresľuje predstavy o partnerovi. Mladí by sa mali stretávať pri všedných okolnostiach a pripravovať sa na každodenné vzájomné spolunažívanie. K vzájomnému spoznávaniu patria aj otvorené rozhovory o osobných problémoch a o náhľadoch na vážne životné otázky. Je

potrebné si vyjasniť, či je u snúbencov aj duchovná príbuznosť a podobnosť životného štýlu, aby v manželstve potom nevznikli veľké rozdiely. Menšie rozdiely v presvedčení, zmýšľaní, cítení a spôsobe života sú prirodzené a môžu dokonca pôsobiť konštruktívne ako podnety pre obohacovanie a prehlbovanie vzájomného spolužitia. No aj v tomto prípade je obdobie predmanželskej známosti potrebné nato, aby vedeli snúbenci zosúladiť tieto rozdiely zladiť, aby sa nestali neskôr príčinou sklamania a manželských nedorozumení.[31]

Naši respondenti uviedli za najpodstatnejšiu vec práve druhú možnosť 48,7% (spoločné prežívanie chvíľ) a za ňou nasledovala spomínaná dlhodobá známosť s 39,5 %.

31 Porov. ONDRUŠ, R. Chceme sa poznávať [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://knihy.dominikani.sk/hlavna_biblio?clanok_id=1554&par=5.

Záver

Nie je ľahké dočítať do konca publikáciu, založenú iba na štatistických údajoch. Ale toto dielo nemohlo byť iné, lebo je súhrnom odpovedí v roku 2014 na otázky položené 1361 mladým vysokoškolákom. Pýtali sme sa na štyri piliere manželstva: spolubývanie, deti, vernosť a nerozlučiteľnosť. Ako pri každom výskume aj v našom odpovede závisia od vzorky vybraných respondentov. Našu tvorili prevažne veriaci ľudia (praktizujúci 561 – 42%; príležitostní veriaci 534 – 39%) vyrastajúci v úplných rodinách (1128 – 83%). Ich hodnotová orientácia sa prejavila aj vo výsledkoch - číslach tohto výskumu.

Na otázku č. 1 dotazníku: Pri plánovaní svojho budúceho života v prípade, že by ste ho spojili s druhou osobou, uvažujete o ... Respondenti výberového súboru si najčastejšie vybrali alternatívu „Manželstvo až po určitom čase spolužitia," to znamená po „skúške" (895 respondentov – 65,76 %), pričom pri jej preferovaní prevažovali ženy (521 – 58,2 %).

Na otázku č. 2: Ak ste pri otázke č. 1 (voľba formy spolužitia) zvolili alternatívu 1 (bývanie až po sobáši), je to z dôvodu ... Z celku 1361 si „spoločné bývanie až po sobáši" vybralo 391 respondentov (28,73%). Respondenti odpovedali: bol (a) som tak vychovaný (á) – 175 (35,86 %). Druhým v poradí bol dôvod, že sú veriaci a chcú žiť podľa svojej viery -169 (34,63 %) a ako tretí dôvod, že v manželstve by cítili väčšiu istotu vzťahu – 59 (12,09 %).

Na otázku č. 3: Ak ste pri otázke č. 1 (voľba formy spolužitia) zvolili alternatívu 2 (spolužitie bez manželstva – konkubinát), je to z dôvodu ... Z 1361 respondentov takto odpovedalo iba 59 (4,34 %). Respondenti odpovedali: dôležitá je láska a nie sobášny list. Druhým v poradí bol dôvod, že manželstvo považujú za prežitok a formalizmus (15 respondentov) a ako tretí dôvod, kde bolo cítiť silný pragmatizmus, bolo ľahšie ukončenie vzťahu v prípade rozchodu (10 respondentov).

Na otázku č. 4: Manželstvo plánujem uzavrieť keď dovŕšim ..... rokov? Priemerný vek plánovaného vstupu do manželstva bol 27,5 roka a teda pri porovnaní s údajmi štatisticky priemerného veku vstupu do prvého manželstva v SR v roku 2014 (29,7 roka) sme zaznamenali rozdiel väčší ako dva roky.

Otázka č. 5: Čo ovplyvňuje rozhodnutie uzavrieť manželstvo? (motivácia), až 966 respondentov (72,2%) považuje vzájomnú lásku za najrozhodujúcejší faktor pre vstup do manželstva. Druhým najčastejším faktorom bola dĺžka trvania známosti, ktorú zakrúžkovalo 171 respondentov (12,8%). Očakávanie alebo narodenie dieťaťa považovalo za najdôležitejší faktor 81 respondentov (6,1%).

Respondenti mali možnosť odpovedať na otázku č. 6, či preferujú sobáš v kostole (kánonická forma, ktorá viaže pokrsteného človeka), alebo pred orgánom štátu? Až 1125 respondentov (85%) odpovedalo, že v budúcnosti plánujú uzavrieť cirkevný sobáš v kostole, zvyšných 199 respondentov (15%) by chcelo uzavrieť civilný sobáš pred orgánom štátu.

Otázka č. 7: Koľko detí ste ochotní prijať a vychovávať ? Väčšina respondentov si zvolilo odpoveď: dve deti – 55,8%. Ďalších 23,0% respondentov si zvolilo odpoveď: tri deti. Prijať a vychovávať štyri a viac detí by bolo ochotných 9,8% respondentov z celkového počtu opýtaných. Jedno dieťa si zvolilo o čosi menej respondentov, a to 8,4%, pričom odpoveď žiadne dieťa si zvolilo len 3% respondentov.

Otázka č. 8: Počet detí závisí od... Najviac respondentov vybralo možnosť: od finančnej situácie – 1088, čo je 81,13%.

Na otázku č. 9 Prečo chcete mať deti? odpovedalo 1344 respondentov, pričom odpoveď „mať deti je prirodzené", si zvolilo 576 respondentov, čo predstavuje 43,18% z celkového množstva odpovedajúcich na túto otázku. Respondenti mohli v danej otázke zaškrtnúť viacero odpovedí. Výrok „deti obohacujú život" zvolilo 1070 respondentov.

Na otázku č. 10 – Ak nechcete mať deti, uveďte, prečo? – odpovedalo iba 154 respondentov (11, 32%), ktorí si najčastejšie zvolili odpoveď: deti sú finančne náročné (58 respondentov – 37,66%) alebo: obávam sa problémov a starostí (57 – 37,01%).

Na otázku č. 11 v dotazníku sme výskumom dospeli k zisteniam, že väčšina respondentov (34,4%) za žiadnych okolností nesúhlasí s umelým potratom, následne 32,8% respondentov súhlasí s umelým potratom zo zdravotných dôvodov, ďalších 18,1% toleruje umelý potrat z osobných dôvodov ženy, ďalších 9,4% respondentov akceptuje umelý potrat bez uvedenia dôvodu a najmenšiu skupinu (5,3%) tvoria respondenti, ktorí tolerujú umelý potrat z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia.

Otázka č. 12: Aký je Váš postoj k rozvodu? Najviac percent získala odpoveď: rozviedol/(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmus, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu) s 58,9%. Odpoveď: rozviedol/a by som sa až po vyčerpaní možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia) pripúšťa 18,4% a nikdy sa nechce rozviesť takmer 14%.

Otázka č. 13: Myslíte si, že rozvodom sa dá predchádzať? Z celkového počtu účastníkov, si myslí až 82,4% respondentov, že rozvodom sa dá skutočne predísť.

Otázka č. 14: Ktoré z nasledujúcich možností považujete za dostatočne preventívne? Odpoveď: „dostatočne dlhá známosť pred manželstvom" – zvolilo 712 respondentov. Výrok: „rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách" – vybralo 879 respondentov a „odbornú (katechetickú) prípravu na manželstvo" – 174.

Otázky spoločného vydareného manželského života sú očakávaním všetkých ľudí na svete. Súvisia s túžbou po šťastí, ktorá je zakódovaná v bytí každého jednotlivca. A práve v oblasti, v ktorej ľudia sú pre seba najväčším darom sa môže stať, že sa aj najviac porania a ublížia si rozvodom. Preto je dôležitá sociálna práca v prípade pred a po-rozvodovom, ale aj všeobecná príprava pre rodinný život.

Zoznam použitej literatúry

ANALÝZA: Preferované počty dětí v rodině [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=546>.

BIELIKOVÁ, M. a kol. *Mládež a životný štýl – trendová analýza na roky 2000 – 2009* : výskumná správa. Bratislava : IUVENTA, 2013. 63 s.

FIALOVÁ, L., et al. *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Praha: Slon, 2000. 163 s. ISBN 80-85850-87-7.

HOELTER, L. F. – STAUFFER, D. E. What Does It Mean to Be „Just Living Together" in the New Millennium? An Overview. In BOOTH, A. – CROUTER, A. C. (eds.)., *Just Living Together. Implications of Cohabitation on Families, Children, and Social Policy.* Mahwah : Lawrence Erblaum Associates, 2002, pp. 255-271.

KIERNAN, K. Cohabitation in Western Europe: Trends, issues, and Implications. In BOOTH, A. – CROUTER, A. C. (eds.). *Just Living Together. Implications of Cohabitation on Families, Children, and Social Policy.* Mahwah : Lawrence Erblaum Associates, 2002, pp. 3-32.

KUSÁ, Z. – ZEMAN, M. *Výskum európskych hodnôt 2008.* Bratislava: Iris, 2008. 358 s. ISBN 978-80-8554-457-2.

LEŠKOVÁ, L. Vzťah vysokoškolákov k manželstvu a rodičovstvu (vybrané charakteristiky rodinného a reprodukčného správania). In Žilová, A. Manželstvo dnes. Ružomberok : VERBUM, 2010.

MACEK, P. *Adolescence.* Praha : Portál, 1999. 200 s. ISBN 80-7178-348-X.

MARENČÁKOVÁ, J. – ŠIROČKOVÁ. J. – MLÁDEK, J. *Vybrané charakteristiky demografického správania vysokoškolákov Slovenska.* In: Naša demografia – súčasnosť a perspektívy. Smolenice 04.– 06.05.2005. Bratislava: SŠDS, 2005.

MLÁDEK, J. – MARENČÁKOVÁ, J. – ŠIROČKOVÁ, J. Demografické správanie vysokoškolákov Slovenska. 2. časť – rodinné správanie. In *Slovenská štatistika a demografia.* 2006, roč. 16, č. 2. s. 72-88. ISSN 1210 – 1095.

MLÁDEK, J. – ŠIROČKOVÁ, J. Kohabitácie ako jedna z foriem partnerského spolužitia obyvateľstva Slovenska. In *Sociológia – Slovak sociological review.* 2004, ročník 36, číslo 5, s. 423-454. ISSN 0049 – 1225.

MOŽNÝ, I. *Rodina a společnost*. Praha: Slon, 2006. 311 s. **ISBN** 808642958X

NEMCOVÁ, L. a kol. *Autonómia mládeže na Slovensku ako multidimenzionálny jav.* Záverečná správa z výskumného projektu. Bratislava : Iuventa, 2011. 49 s.

ONDRUŠ, R. Chceme sa poznávať [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://knihy.dominikani.sk/hlavna_biblio?clanok_id=1554&par=5>.

PASTOR, K. Manželstvo – základ rodiny. In *Viera a život. Časopis pre kresťanskú orientáciu. 2004, roč.* 14, číslo 4, s. 361-369. ISSN 1335-6771.

PODMANICKÝ, I. – PODMANICKÁ, Z. Demografický a spoločenský aspekt fenoménu rozvodovosti na Slovensku [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://tftu.sk/studiaaloisiana/wp-content/uploads/2013/07/Demografick%C3%BD-aspolo%C4%8Densk%C3%BD-aspekt-fenom%C3%A9nu-rozvodovosti-na-Slovensku.pdf>.

PROGNOSTICKÝ ÚSTAV SAV. Prognóza vývoja rodín domácností na Slovensku do roku 2030 [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete:<http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognoza_rodin.pdf>.

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV SAV. *Podklady k tlačovej besede Sociologického ústavu SAV k zisteniam výskumu európskych hodnôt EVS 2008 na Slovensku*. [online].[cit. 2015-10-28]. Dostupné na internete: <http://www.sociologia.sav.sk/podujatia.php?id=1180&r=1>.

STANTON, G. T. *The Ring Makes All the Difference. The Hidden Consequences of Cohabitation and the Strong Benefits of Marriage.* Chicago : Moody Publishers, 2011. 146 s. *ISBN* 978-0-8024-0216-5.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR. Vývoj obyvateľstva v SR a krajoch v roku 2013 [online]. [2015-11-11]. Dostupné na internete: <http://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/6fad4776-6fff4d13948eb8e5310fa055/Vyvoj_obyvatelstva_v_Slovenskej_republike_a_krajoch_v_roku_2013.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=6fad4776-6fff-4d13-948e-b8e5310fa055>.

TOMANOVÁ, A. *Mladí ľudia a rodiny : Potreby mladých ľudí pri zakladaní rodiny a potreby mladých rodín* : výskumná správa. Bratislava : IUVENTA, 2013. 20 s.

VÝROST, J. *Rodina a zmena rodových rolí v optike údajov medzinárodného projektu ISSP (International Social Survey Programme)*. Košice : Spoločenskovedný ústav SAV, 2011. 265 s. ISBN 978-80-89524-02-0

WU, Z. *Cohabitaton. An Alternative Form of Family Living*. Toronto : Oxford University Press, 2000. ISBN 9780195413786.

Príloha

Otázka č.1: Pri plánovaní svojho budúceho života v prípade, že by ste ho spojili s druhou osobou, uvažujete o:																	
manželstvo bez predchádzajúceho spolubývania	28,7%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,5%	neodpovedali	1	0,3%
		do 21 rokov	198	50,6%	muži	117	29,9%	technický	162	41,4%	úplná	351	89,8%	praktizujúci veriaci	312	79,8%
											rozvedená	29	7,4%	príležitostní veriaci	62	15,9%
		viac ako 21	193	49,4%	ženy	274	70,1%	humanitný	229	58,6%	single rodič	9	2,3%	hľadajúci	5	1,3%
														neveriaci	11	2,8%
		spolu	391	100,0%	spolu	391	100,0%	spolu	391	100,0%	spolu	391	100,0%	spolu	391	100,0%
spolužitie bez manželstva	4,3%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,7%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,7%	neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	28	47,5%	muži	29	49,2%	technický	38	64,4%	úplná	38	64,4%	praktizujúci veriaci	7	11,9%
											rozvedená	17	28,8%	príležitostní veriaci	24	40,7%
		viac ako 21	31	52,5%	ženy	29	49,2%	humanitný	21	35,6%	single rodič	3	5,1%	hľadajúci	11	18,6%
														neveriaci	17	28,8%
		spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%
manželstvo až po určitom čase spolužitia	65,8%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,1%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	5	0,6%	neodpovedali	10	1,1%
		do 21 rokov	496	55,4%	muži	373	41,7%	technický	544	60,8%	úplná	727	81,2%	praktizujúci veriaci	237	26,5%
											rozvedená	137	15,3%	príležitostní veriaci	444	49,6%
		viac ako 21	399	44,6%	ženy	521	58,2%	humanitný	351	39,2%	single rodič	25	2,8%	hľadajúci	72	8,0%
														neveriaci	132	14,7%
		spolu	895	100,0%	spolu	895	100,0%	spolu	895	100,0%	spolu	894	100,0%	spolu	895	100,0%
neuvažujem o živote vo dvojici	1,2%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	6,3%
		do 21 rokov	5	31,3%	muži	11	68,8%	technický	6	37,5%	úplná	12	75,0%	praktizujúci veriaci	5	31,3%
											rozvedená	4	25,0%	príležitostní veriaci	4	25,0%
		viac ako 21	11	68,8%	ženy	5	31,3%	humanitný	10	62,5%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	4	25,0%
														neveriaci	2	12,5%
		spolu	16	100,0%	spolu	16	100,0%	spolu	16	100,0%	spolu	16	100,0%	spolu	16	100,0%

Otázka č.2: Ak ste pri otázke č. 1 zvolili 1), je to z dôvodu:															
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
bol(a) som tak vychovaný(á)	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%
	do 21 rokov	89	50,9%	muži	53	30,3%	technický	67	38,3%	úplná	160	91,4%	praktizujúci veriaci	149	85,1%
										rozvedená	13	7,4%	príležitostní veriaci	18	10,3%
	viac ako 21	86	49,1%	ženy	122	69,7%	humanitný	108	61,7%	single rodič	2	1,1%	hľadajúci	3	1,7%
													neveriaci	4	2,3%
	spolu	175	100,0%	spolu	175	100,0%	spolu	175	100,0%	spolu	175	100,0%	spolu	149	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
som veriací(a) a chcem žiť poľa svojej viery	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	79	46,7%	muži	44	26,0%	technický	66	39,1%	úplná	147	87,0%	praktizujúci veriaci	157	92,9%
										rozvedená	16	9,5%	príležitostní veriaci	11	6,5%
	viac ako 21	90	53,3%	ženy	125	74,0%	humanitný	103	60,9%	single rodič	5	3,0%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	1	0,6%
	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
v manželstve by som cítil(a) väčšiu istotu vzťahu	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	29	49,2%	muži	21	35,6%	technický	30	50,8%	úplná	55	93,2%	praktizujúci veriaci	40	67,8%
										rozvedená	3	5,1%	príležitostní veriaci	16	27,1%
	viac ako 21	30	50,8%	ženy	38	64,4%	humanitný	29	49,2%	single rodič	1	1,7%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	3	5,1%
	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%	spolu	59	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
nútili by ma k tomu rodičia pod hrozbou prerušenia kontaktov so mnou	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	2	66,7%	muži	0	0,0%	technický	2	66,7%	úplná	3	100,0%	praktizujúci veriaci	3	100,0%
										rozvedená	0	0,0%	príležitostní veriaci	0	0,0%
	viac ako 21	1	33,3%	ženy	3	100,0%	humanitný	1	33,3%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	0	0,0%
	spolu	3	100,0%	spolu	3	100,0%	spolu	3	100,0%	spolu	3	100,0%	spolu	3	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
každý iný spôsob spolužitia považujem za vypočitavýkontaktov so mnou	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	6	25,0%	muži	13	54,2%	technický	9	37,5%	úplná	20	83,3%	praktizujúci veriaci	19	79,2%
										rozvedená	4	16,7%	príležitostní veriaci	4	16,7%
	viac ako 21	18	75,0%	ženy	11	45,8%	humanitný	15	62,5%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	1	4,2%
													neveriaci	0	0,0%
	spolu	24	100,0%	spolu	24	100,0%	spolu	24	100,0%	spolu	24	100,0%	spolu	24	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
kvôli usporiadanému domovu pre budúce deti	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	25	52,1%	muži	9	18,8%	technický	18	37,5%	úplná	45	93,8%	praktizujúci veriaci	31	64,6%
										rozvedená	2	4,2%	príležitostní veriaci	14	29,2%
	viac ako 21	23	47,9%	ženy	39	81,3%	humanitný	30	62,5%	single rodič	1	2,1%	hľadajúci	1	2,1%
													neveriaci	2	4,2%
	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
iný dôvod	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	10,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	5	50,0%	muži	2	20,0%	technický	5	50,0%	úplná	7	70,0%	praktizujúci veriaci	7	70,0%
										rozvedená	2	20,0%	príležitostní veriaci	2	20,0%
	viac ako 21	5	50,0%	ženy	8	80,0%	humanitný	5	50,0%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	1	10,0%
													neveriaci	0	0,0%
	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%

Otázka č.3: Ak ste pri otázke č. 1 zvolili 2), je to z dôvodu:															
manželstvo považujem za prežitok a formalizmus	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	7	46,7%	muži	7	46,7%	technický	9	60,0%	úplná	11	73,3%	praktizujúci veriaci	1	6,7%
										rozvedená	3	20,0%	príležitostní veriaci	7	46,7%
	viac ako 21	8	53,3%	ženy	8	53,3%	humanitný	6	40,0%	single rodič	1	6,7%	hľadajúci	5	33,3%
													neveriaci	2	13,3%
	spolu	15	100,0%	spolu	15	100,0%	spolu	15	100,0%	spolu	15	100,0%	spolu	15	100,0%
ľahšieho ukončenia vzťahu v prípade rozchodu	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	4	40,0%	muži	6	60,0%	technický	7	70,0%	úplná	6	60,0%	praktizujúci veriaci	1	10,0%
										rozvedená	4	40,0%	príležitostní veriaci	5	50,0%
	viac ako 21	6	60,0%	ženy	4	40,0%	humanitný	3	30,0%	single rodič	10	1,1%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	4	40,0%
	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%
dôležitá je láska a nie sobášny list	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	5,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	5,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	12	60,0%	muži	5	25,0%	technický	16	80,0%	úplná	13	65,0%	praktizujúci veriaci	2	10,0%
										rozvedená	5	25,0%	príležitostní veriaci	7	35,0%
	viac ako 21	8	40,0%	ženy	14	70,0%	humanitný	4	20,0%	single rodič	1	5,0%	hľadajúci	2	10,0%
													neveriaci	9	45,0%
	spolu	20	100,0%	spolu	20	100,0%	spolu	20	100,0%	spolu	20	100,0%	spolu	20	100,0%
poznám v okolí voľne žijúce páry v peknom vzťahu	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	3	75,0%	muži	3	75,0%	technický	3	75,0%	úplná	3	75,0%	praktizujúci veriaci	0	0,0%
										rozvedená	1	25,0%	príležitostní veriaci	2	50,0%
	viac ako 21	1	25,0%	ženy	1	25,0%	humanitný	1	25,0%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	1	25,0%
													neveriaci	1	25,0%
	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%
iný dôvod	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	1	25,0%	muži	1	25,0%	technický	1	25,0%	úplná	2	50,0%	praktizujúci veriaci	1	25,0%
										rozvedená	1	25,0%	príležitostní veriaci	1	25,0%
	viac ako 21	3	75,0%	ženy	3	75,0%	humanitný	3	75,0%	single rodič	1	25,0%	hľadajúci	1	25,0%
													neveriaci	1	25,0%
	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%	spolu	4	100,0%

Otázka č.4: Manželstvo plánujem uzavrieť keď dovŕšim ..... rokov :																	
do 27 rokov (vrátane)	56,6%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	5	0,7%	neodpovedali	4	0,6%
		do 21 rokov	436	60,1%	muži	197	27,2%	technický	346	47,7%	úplná	613	84,6%	praktizujúci veriaci	354	48,8%
											rozvedená	85	11,7%	príležitostní veriaci	270	37,2%
		viac ako 21	289	39,9%	ženy	528	72,8%	humanitný	379	52,3%	single rodič	22	3,0%	hľadajúci	30	4,1%
														neveriaci	67	9,2%
		spolu	725	100,0%	spolu	725	100,0%	spolu	725	100,0%	spolu	725	100,0%	spolu	725	100,0%
viac ako 27 rokov	43,4%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,4%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	3	0,5%	neodpovedali	5	0,9%
		do 21 rokov	255	45,9%	muži	297	53,5%	technický	351	63,2%	úplná	453	81,6%	praktizujúci veriaci	178	32,1%
											rozvedená	87	15,7%	príležitostní veriaci	237	42,7%
		viac ako 21	300	54,1%	ženy	256	46,1%	humanitný	204	36,8%	single rodič	12	2,2%	hľadajúci	53	9,5%
														neveriaci	82	14,8%
		spolu	555	100,0%	spolu	555	100,0%	spolu	555	100,0%	spolu	555	100,0%	spolu	555	100,0%

Otázka č.5: Čo ovplyvňuje rozhodnutie uzavrieť manželstvo (načasovanie):																	
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,2%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,7%	neodpovedali	8	0,8%
vzájomná láska	72,2%	do 21 rokov	506	52,4%	muži	363	37,6%	technický	518	53,6%	úplná	804	83,2%	praktizujúci veriaci	422	43,7%
											rozvedená	135	14,0%	príležitostní veriaci	373	38,6%
		viac ako 21	460	47,6%	ženy	601	62,2%	humanitný	448	46,4%	single rodič	20	2,1%	hľadajúci	57	5,9%
														neveriaci	106	11,0%
		spolu	966	100,0%	spolu	966	100,0%	spolu	966	100,0%	spolu	966	100,0%	spolu	966	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	2	1,2%
dĺžka trvania známosti	12,8%	do 21 rokov	91	53,2%	muži	64	37,4%	technický	103	60,2%	úplná	138	80,7%	praktizujúci veriaci	64	37,4%
											rozvedená	23	13,5%	príležitostní veriaci	69	40,4%
		viac ako 21	80	46,8%	ženy	107	62,6%	humanitný	68	39,8%	single rodič	9	5,3%	hľadajúci	13	7,6%
														neveriaci	23	13,5%
		spolu	171	100,0%	spolu	171	100,0%	spolu	171	100,0%	spolu	171	100,0%	spolu	171	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
vek partnerov	3,6%	do 21 rokov	21	43,8%	muži	22	45,8%	technický	26	54,2%	úplná	41	85,4%	praktizujúci veriaci	16	33,3%
											rozvedená	6	12,5%	príležitostní veriaci	22	45,8%
		viac ako 21	27	56,3%	ženy	26	54,2%	humanitný	22	45,8%	single rodič	1	2,1%	hľadajúci	3	6,3%
														neveriaci	7	14,6%
		spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
túžba osamostatniť sa od rodičov	3,7%	do 21 rokov	28	56,0%	muži	21	42,0%	technický	22	44,0%	úplná	45	90,0%	praktizujúci veriaci	25	50,0%
											rozvedená	4	8,0%	príležitostní veriaci	19	38,0%
		viac ako 21	22	44,0%	ženy	29	58,0%	humanitný	28	56,0%	single rodič	1	2,0%	hľadajúci	2	4,0%
														neveriaci	4	8,0%
		spolu	50	100,0%	spolu	50	100,0%	spolu	50	100,0%	spolu	50	100,0%	spolu	50	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,2%	neodpovedali	0	0,0%
očakávanie alebo narodenie dieťaťa	6,1%	do 21 rokov	57	70,4%	muži	40	49,4%	technický	53	65,4%	úplná	64	79,0%	praktizujúci veriaci	19	23,5%
											rozvedená	12	14,8%	príležitostní veriaci	37	45,7%
		viac ako 21	24	29,6%	ženy	41	50,6%	humanitný	28	34,6%	single rodič	4	4,9%	hľadajúci	7	8,6%
														neveriaci	18	22,2%
		spolu	81	100,0%	spolu	81	100,0%	spolu	81	100,0%	spolu	81	100,0%	spolu	81	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
zvyky, tradície	1,6%	do 21 rokov	11	50,0%	muži	12	54,5%	technický	12	54,5%	úplná	18	81,8%	praktizujúci veriaci	6	27,3%
											rozvedená	3	13,6%	príležitostní veriaci	6	27,3%
		viac ako 21	11	50,0%	ženy	10	45,5%	humanitný	10	45,5%	single rodič	1	4,5%	hľadajúci	8	36,4%
														neveriaci	2	9,1%
		spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%

Otázka č.6: Sobáš plánujem uzavrieť:																	
v kostole (cirkevný)	85,0%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,1%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	8	0,7%	neodpovedali	8	0,7%
		do 21 rokov	604	53,7%	muži	417	37,1%	technický	592	52,6%	úplná	952	84,6%	praktizujúci veriaci	543	48,3%
											rozvedená	135	12,0%	príležitostní veriaci	472	42,0%
		viac ako 21	521	46,3%	ženy	707	62,8%	humanitný	533	47,4%	single rodič	30	2,7%	hľadajúci	52	4,6%
														neveriaci	50	4,4%
		spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%	spolu	1125	100,0%
pred orgánom štátu (civilný)	15,0%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,5%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,5%	neodpovedali	1	0,5%
		do 21 rokov	103	51,8%	muži	92	46,2%	technický	134	67,3%	úplná	149	74,9%	praktizujúci veriaci	9	4,5%
											rozvedená	42	21,1%	príležitostní veriaci	49	24,6%
		viac ako 21	96	48,2%	ženy	106	53,3%	humanitný	65	32,7%	single rodič	7	3,5%	hľadajúci	35	17,6%
														neveriaci	105	52,8%
		spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%	spolu	199	100,0%

Otázka č.7: Koľko detí ste ochotní prijať a vychovávať ?																	
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,5%
žiadne	3,0%	do 21 rokov	23	57,5%	muži	17	42,5%	technický	25	62,5%	úplná	31	77,5%	praktizujúci veriaci	12	30,0%
											rozvedená	8	20,0%	príležitostní veriaci	16	40,0%
		viac ako 21	17	42,5%	ženy	23	57,5%	humanitný	15	37,5%	single rodič	1	2,5%	hľadajúci	4	10,0%
														neveriaci	7	17,5%
		spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,9%	neodpovedali	2	1,8%
jedno	8,4%	do 21 rokov	49	43,0%	muži	51	44,7%	technický	59	51,8%	úplná	88	77,2%	praktizujúci veriaci	27	23,7%
											rozvedená	22	19,3%	príležitostní veriaci	53	46,5%
		viac ako 21	65	57,0%	ženy	63	55,3%	humanitný	55	48,2%	single rodič	3	2,6%	hľadajúci	14	12,3%
														neveriaci	18	15,8%
		spolu	114	100,0%	spolu	114	100,0%	spolu	114	100,0%	spolu	114	100,0%	spolu	114	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,3%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,9%	neodpovedali	7	0,9%
dve	55,8%	do 21 rokov	414	54,8%	muži	298	39,5%	technický	443	58,7%	úplná	614	81,3%	praktizujúci veriaci	228	30,2%
											rozvedená	115	15,2%	príležitostní veriaci	360	47,7%
		viac ako 21	341	45,2%	ženy	455	60,3%	humanitný	312	41,3%	single rodič	19	2,5%	hľadajúci	55	7,3%
														neveriaci	105	13,9%
		spolu	755	100,0%	spolu	755	100,0%	spolu	755	100,0%	spolu	755	100,0%	spolu	755	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,3%	neodpovedali	2	0,6%
tri	23,0%	do 21 rokov	176	56,6%	muži	111	35,7%	technický	169	54,3%	úplná	273	87,8%	praktizujúci veriaci	187	60,1%
											rozvedená	30	9,6%	príležitostní veriaci	84	27,0%
		viac ako 21	135	43,4%	ženy	200	64,3%	humanitný	142	45,7%	single rodič	7	2,3%	hľadajúci	13	4,2%
														neveriaci	25	8,0%
		spolu	311	100,0%	spolu	311	100,0%	spolu	311	100,0%	spolu	311	100,0%	spolu	311	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
štyri a viac	9,8%	do 21 rokov	62	47,0%	muži	49	37,1%	technický	46	34,8%	úplná	114	86,4%	praktizujúci veriaci	106	80,3%
											rozvedená	12	9,1%	príležitostní veriaci	16	12,1%
		viac ako 21	70	53,0%	ženy	83	62,9%	humanitný	86	65,2%	single rodič	6	4,5%	hľadajúci	5	3,8%
														neveriaci	5	3,8%
		spolu	132	100,0%	spolu	132	100,0%	spolu	132	100,0%	spolu	132	100,0%	spolu	132	100,0%

Otázka č.8: Počet detí závisí od:																
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,2%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,7%	neodpovedali	10	0,9%
finančnej situácie	do 21 rokov	575	52,8%	muži	433	39,8%	technický	607	55,8%	úplná	891	81,9%	praktizujúci veriaci	404	37,1%
										rozvedená	163	15,0%	príležitostní veriaci	456	41,9%
	viac ako 21	513	47,2%	ženy	653	60,0%	humanitný	481	44,2%	single rodič	27	2,5%	hľadajúci	78	7,2%
													neveriaci	140	12,9%
	spolu	1088	100,0%	spolu	1088	100,0%	spolu	1088	100,0%	spolu	1088	100,0%	spolu	1088	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	4	0,8%	neodpovedali	8	1,6%
bytovej situácie	do 21 rokov	255	51,1%	muži	190	38,1%	technický	263	52,7%	úplná	411	82,4%	praktizujúci veriaci	190	38,1%
										rozvedená	71	14,2%	príležitostní veriaci	198	39,7%
	viac ako 21	244	48,9%	ženy	309	61,9%	humanitný	236	47,3%	single rodič	13	2,6%	hľadajúci	41	8,2%
													neveriaci	62	12,4%
	spolu	499	100,0%	spolu	499	100,0%	spolu	499	100,0%	spolu	499	100,0%	spolu	499	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	4	0,7%	neodpovedali	6	1,1%
zdravotného stavu	do 21 rokov	268	50,0%	muži	165	30,8%	technický	277	51,7%	úplná	455	84,9%	praktizujúci veriaci	264	49,3%
										rozvedená	65	12,1%	príležitostní veriaci	175	32,6%
	viac ako 21	268	50,0%	ženy	371	69,2%	humanitný	259	48,3%	single rodič	12	2,2%	hľadajúci	39	7,3%
													neveriaci	52	9,7%
	spolu	536	100,0%	spolu	536	100,0%	spolu	536	100,0%	spolu	536	100,0%	spolu	536	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,2%	neodpovedali	1	2,2%
pomoci starých rodičov	do 21 rokov	19	42,2%	muži	18	40,0%	technický	18	40,0%	úplná	35	77,8%	praktizujúci veriaci	20	44,4%
										rozvedená	8	17,8%	príležitostní veriaci	12	26,7%
	viac ako 21	26	57,8%	ženy	27	60,0%	humanitný	27	60,0%	single rodič	1	2,2%	hľadajúci	5	11,1%
													neveriaci	7	15,6%
	spolu	45	100,0%	spolu	45	100,0%	spolu	45	100,0%	spolu	45	100,0%	spolu	15	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,8%	neodpovedali	1	0,8%
od iného	do 21 rokov	66	54,5%	muži	46	38,0%	technický	62	51,2%	úplná	98	81,0%	praktizujúci veriaci	63	52,1%
										rozvedená	18	14,9%	príležitostní veriaci	34	28,1%
	viac ako 21	55	45,5%	ženy	75	62,0%	humanitný	59	48,8%	single rodič	4	3,3%	hľadajúci	11	9,1%
													neveriaci	12	9,9%
	spolu	121	100,0%	spolu	121	100,0%	spolu	121	100,0%	spolu	121	100,0%	spolu	121	100,0%

Otázka č.9: Prečo chcete mať deti ?																
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,2%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	5	0,9%	neodpovedali	7	1,2%
je to prirodzené	do 21 rokov	289	50,2%	muži	229	39,8%	technický	290	50,3%	úplná	472	81,9%	praktizujúci veriaci	254	44,1%
										rozvedená	86	14,9%	príležitostní veriaci	208	36,1%
	viac ako 21	287	49,8%	ženy	346	60,1%	humanitný	286	49,7%	single rodič	13	2,3%	hľadajúci	40	6,9%
													neveriaci	67	11,6%
	spolu	576	100,0%	spolu	576	100,0%	spolu	576	100,0%	spolu	576	100,0%	spolu	576	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,2%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,7%	neodpovedali	6	0,6%
deti obohacujú život a robia ho radostnejším a zaujímavejším	do 21 rokov	577	53,9%	muži	388	36,3%	technický	581	54,3%	úplná	895	83,6%	praktizujúci veriaci	458	42,8%
										rozvedená	138	12,9%	príležitostní veriaci	433	40,5%
	viac ako 21	493	46,1%	ženy	680	63,6%	humanitný	489	45,7%	single rodič	30	2,8%	hľadajúci	64	6,0%
													neveriaci	109	10,2%
	spolu	1070	100,0%	spolu	1070	100,0%	spolu	1070	100,0%	spolu	1070	100,0%	spolu	1070	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,3%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,6%	neodpovedali	4	1,2%
chcem zanechať potomkov, aby môj rod nevymrel	do 21 rokov	187	58,3%	muži	192	59,8%	technický	214	66,7%	úplná	270	84,1%	praktizujúci veriaci	112	34,9%
										rozvedená	39	12,1%	príležitostní veriaci	122	38,0%
	viac ako 21	134	41,7%	ženy	128	39,9%	humanitný	107	33,3%	single rodič	10	3,1%	hľadajúci	30	9,3%
													neveriaci	53	16,5%
	spolu	321	100,0%	spolu	321	100,0%	spolu	321	100,0%	spolu	321	100,0%	spolu	321	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	3	1,9%
mal(a) som krásne detstvo	do 21 rokov	89	55,3%	muži	52	32,3%	technický	91	56,5%	úplná	142	88,2%	praktizujúci veriaci	66	41,0%
										rozvedená	14	8,7%	príležitostní veriaci	62	38,5%
	viac ako 21	72	44,7%	ženy	109	67,7%	humanitný	70	43,5%	single rodič	5	3,1%	hľadajúci	6	3,7%
													neveriaci	24	14,9%
	spolu	161	100,0%	spolu	161	100,0%	spolu	161	100,0%	spolu	161	100,0%	spolu	161	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
som veriaci(a) a nemôžem konať inak	do 21 rokov	31	47,7%	muži	20	30,8%	technický	19	29,2%	úplná	57	87,7%	praktizujúci veriaci	58	89,2%
										rozvedená	6	9,2%	príležitostní veriaci	6	9,2%
	viac ako 21	34	52,3%	ženy	45	69,2%	humanitný	46	70,8%	single rodič	2	3,1%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	1	1,5%
	spolu	65	100,0%	spolu	65	100,0%	spolu	65	100,0%	spolu	65	100,0%	spolu	65	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	3,2%	neodpovedali	1	1,6%
moje zabezpečenie v starobe	do 21 rokov	22	34,4%	muži	27	42,2%	technický	46	71,9%	úplná	45	70,3%	praktizujúci veriaci	21	32,8%
										rozvedená	16	25,0%	príležitostní veriaci	27	42,2%
	viac ako 21	42	65,6%	ženy	37	57,8%	humanitný	18	28,1%	single rodič	1	1,6%	hľadajúci	4	6,3%
													neveriaci	11	17,2%
	spolu	64	100,0%	spolu	64	100,0%	spolu	64	100,0%	spolu	64	100,0%	spolu	64	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
iný dôvod	do 21 rokov	17	54,8%	muži	16	51,6%	technický	16	51,6%	úplná	23	74,2%	praktizujúci veriaci	13	41,9%
										rozvedená	8	25,8%	príležitostní veriaci	8	25,8%
	viac ako 21	14	45,2%	ženy	15	48,4%	humanitný	15	48,4%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	4	12,9%
													neveriaci	6	19,4%
	spolu	31	100,0%	spolu	31	100,0%	spolu	31	100,0%	spolu	31	100,0%	spolu	31	100,0%

Otázka č.10: Ak nechcete mať deti, uveďte prečo:															
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	3,6%
chcem si užívať život bez záväzkov	do 21 rokov	13	46,4%	muži	14	50,0%	technický	19	67,9%	úplná	20	71,4%	praktizujúci veriaci	8	28,6%
										rozvedená	7	25,0%	príležitostní veriaci	12	42,9%
	viac ako 21	15	53,6%	ženy	14	50,0%	humanitný	9	32,1%	single rodič	1	3,6%	hľadajúci	4	14,3%
													neveriaci	3	10,7%
	spolu	28	100,0%	spolu	28	100,0%	spolu	28	100,0%	spolu	28	100,0%	spolu	28	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,7%
deti sú finančne náročné	do 21 rokov	24	41,4%	muži	25	43,1%	technický	28	48,3%	úplná	46	79,3%	praktizujúci veriaci	16	27,6%
										rozvedená	9	15,5%	príležitostní veriaci	24	41,4%
	viac ako 21	34	58,6%	ženy	33	56,9%	humanitný	30	51,7%	single rodič	3	5,2%	hľadajúci	9	15,5%
													neveriaci	8	13,8%
	spolu	58	100,0%	spolu	58	100,0%	spolu	58	100,0%	spolu	58	100,0%	spolu	58	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
obávam sa problémov a starostí	do 21 rokov	24	42,1%	muži	24	42,1%	technický	23	40,4%	úplná	41	71,9%	praktizujúci veriaci	15	26,3%
										rozvedená	12	21,1%	príležitostní veriaci	26	45,6%
	viac ako 21	33	57,9%	ženy	33	57,9%	humanitný	34	59,6%	single rodič	4	7,0%	hľadajúci	6	10,5%
													neveriaci	10	17,5%
	spolu	57	100,0%	spolu	57	100,0%	spolu	57	100,0%	spolu	57	100,0%	spolu	57	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
v okolí vidím nevďačnosť detí voči svojim rodičom a nechcem zažiť sklamanie	do 21 rokov	8	47,1%	muži	7	41,2%	technický	10	58,8%	úplná	14	82,4%	praktizujúci veriaci	5	29,4%
										rozvedená	2	11,8%	príležitostní veriaci	8	47,1%
	viac ako 21	9	52,9%	ženy	10	58,8%	humanitný	7	41,2%	single rodič	1	5,9%	hľadajúci	1	5,9%
													neveriaci	3	17,6%
	spolu	17	100,0%	spolu	17	100,0%	spolu	17	100,0%	spolu	17	100,0%	spolu	17	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
mal(a) som nepekné detstvo	do 21 rokov	5	50,0%	muži	5	50,0%	technický	8	80,0%	úplná	8	80,0%	praktizujúci veriaci	2	20,0%
										rozvedená	2	20,0%	príležitostní veriaci	5	50,0%
	viac ako 21	5	50,0%	ženy	5	50,0%	humanitný	2	20,0%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	0	0,0%
													neveriaci	3	30,0%
	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%	spolu	10	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
znečistené životné prostredie	do 21 rokov	3	37,5%	muži	4	50,0%	technický	4	50,0%	úplná	4	50,0%	praktizujúci veriaci	4	50,0%
										rozvedená	2	25,0%	príležitostní veriaci	3	37,5%
	viac ako 21	5	62,5%	ženy	4	50,0%	humanitný	4	50,0%	single rodič	2	25,0%	hľadajúci	1	12,5%
													neveriaci	0	0,0%
	spolu	8	100,0%	spolu	8	100,0%	spolu	8	100,0%	spolu	8	100,0%	spolu	8	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	4,5%	neodpovedali	0	0,0%
iný dôvod	do 21 rokov	15	68,2%	muži	9	40,9%	technický	14	63,6%	úplná	13	59,1%	praktizujúci veriaci	9	40,9%
										rozvedená	7	31,8%	príležitostní veriaci	7	31,8%
	viac ako 21	7	31,8%	ženy	13	59,1%	humanitný	8	36,4%	single rodič	1	4,5%	hľadajúci	2	9,1%
													neveriaci	4	18,2%
	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%	spolu	22	100,0%

Otázka č.11: Ak ide o umelý potrat:																	
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	3	0,6%	neodpovedali	2	0,4%
za žiadnych okolností s tým nesúhlasím	34,4%	do 21 rokov	254	54,9%	muži	162	35,0%	technický	219	47,3%	úplná	406	87,7%	praktizujúci veriaci	329	71,1%
											rozvedená	45	9,7%	príležitostní veriaci	107	23,1%
		viac ako 21	209	45,1%	ženy	301	65,0%	humanitný	244	52,7%	single rodič	9	1,9%	hľadajúci	11	2,4%
														neveriaci	14	3,0%
		spolu	463	100,0%	spolu	463	100,0%	spolu	463	100,0%	spolu	463	100,0%	spolu	463	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	3	0,7%	neodpovedali	2	0,5%
zo zdravotných dôvodov súhlasím	32,8%	do 21 rokov	215	48,8%	muži	178	40,4%	technický	242	54,9%	úplná	373	84,6%	praktizujúci veriaci	152	34,5%
											rozvedená	54	12,2%	príležitostní veriaci	203	46,0%
		viac ako 21	226	51,2%	ženy	263	59,6%	humanitný	199	45,1%	single rodič	11	2,5%	hľadajúci	26	5,9%
														neveriaci	58	13,2%
		spolu	441	100,0%	spolu	441	100,0%	spolu	441	100,0%	spolu	441	100,0%	spolu	441	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,4%	neodpovedali	0	0,0%
tolerujem ho z dôvodu materiálno-ekonomického zabezpečenia	5,3%	do 21 rokov	36	50,7%	muži	39	54,9%	technický	39	54,9%	úplná	44	62,0%	praktizujúci veriaci	10	14,1%
											rozvedená	19	26,8%	príležitostní veriaci	41	57,7%
		viac ako 21	35	49,3%	ženy	32	45,1%	humanitný	32	45,1%	single rodič	7	9,9%	hľadajúci	10	14,1%
														neveriaci	10	14,1%
		spolu	71	100,0%	spolu	71	100,0%	spolu	71	100,0%	spolu	71	100,0%	spolu	71	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,8%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,4%	neodpovedali	4	1,6%
tolerujem, ak ide o osobné dôvody ženy	18,1%	do 21 rokov	142	58,2%	muži	82	33,6%	technický	142	58,2%	úplná	195	79,9%	praktizujúci veriaci	49	20,1%
											rozvedená	43	17,6%	príležitostní veriaci	125	51,2%
		viac ako 21	102	41,8%	ženy	160	65,6%	humanitný	102	41,8%	single rodič	5	2,0%	hľadajúci	27	11,1%
														neveriaci	39	16,0%
		spolu	244	100,0%	spolu	244	100,0%	spolu	244	100,0%	spolu	244	100,0%	spolu	244	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,8%	neodpovedali	3	2,4%
akceptujem potrat bez uvedenia dôvodu (liberálny postoj)	9,4%	do 21 rokov	72	56,7%	muži	63	49,6%	technický	97	76,4%	úplná	98	77,2%	praktizujúci veriaci	17	13,4%
											rozvedená	24	18,9%	príležitostní veriaci	50	39,4%
		viac ako 21	55	43,3%	ženy	64	50,4%	humanitný	30	23,6%	single rodič	4	3,1%	hľadajúci	17	13,4%
														neveriaci	40	31,5%
		spolu	127	100,0%	spolu	127	100,0%	spolu	127	100,0%	spolu	127	100,0%	spolu	127	100,0%

Otázka č.12: Aký je Váš postoj k rozvodu?																	
nikdy by som sa nerozviedol(a)	13,9%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,5%
		do 21 rokov	99	52,7%	muži	89	47,3%	technický	92	48,9%	úplná	170	90,4%	praktizujúci veriaci	147	78,2%
											rozvedená	16	8,5%	príležitostní veriaci	27	14,4%
		viac ako 21	89	47,3%	ženy	99	52,7%	humanitný	96	51,1%	single rodič	2	1,1%	hľadajúci	7	3,7%
														neveriaci	6	3,2%
		spolu	188	100,0%	spolu	188	100,0%	spolu	188	100,0%	spolu	188	100,0%	spolu	188	100,0%
rozviedol(a) by som sa len v prípade, ak by v mojom manželstve neboli maloleté deti	3,6%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,1%	neodpovedali	1	2,1%
		do 21 rokov	29	60,4%	muži	25	52,1%	technický	39	81,3%	úplná	42	87,5%	praktizujúci veriaci	13	27,1%
											rozvedená	5	10,4%	príležitostní veriaci	27	56,3%
		viac ako 21	19	39,6%	ženy	23	47,9%	humanitný	9	18,8%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	3	6,3%
														neveriaci	4	8,3%
		spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%	spolu	48	100,0%
rozviedol(a) by som sa až po osamostatnení sa detí	2,2%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%
		do 21 rokov	22	73,3%	muži	13	43,3%	technický	11	36,7%	úplná	23	76,7%	praktizujúci veriaci	9	30,0%
											rozvedená	5	16,7%	príležitostní veriaci	14	46,7%
		viac ako 21	8	26,7%	ženy	17	56,7%	humanitný	19	63,3%	single rodič	2	6,7%	hľadajúci	1	3,3%
														neveriaci	6	20,0%
		spolu	30	100,0%	spolu	30	100,0%	spolu	30	100,0%	spolu	30	100,0%	spolu	30	100,0%
rozviedol(a) by som sa až po vyčerpaní iných možností (napr. mediácia, poradne, čas odlúčenia)	18,4%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,4%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,4%	neodpovedali	3	1,2%
		do 21 rokov	137	55,0%	muži	108	43,4%	technický	159	63,9%	úplná	201	80,7%	praktizujúci veriaci	56	22,5%
											rozvedená	40	16,1%	príležitostní veriaci	102	41,0%
		viac ako 21	112	45,0%	ženy	140	56,2%	humanitný	90	36,1%	single rodič	7	2,8%	hľadajúci	26	10,4%
														neveriaci	62	24,9%
		spolu	249	100,0%	spolu	249	100,0%	spolu	249	100,0%	spolu	249	100,0%	spolu	249	100,0%
rozviedol(a) by som sa len v krajnom prípade (týranie, alkoholizmu, iné závislosti, nezáujem partnera o rodinu)	58,9%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,1%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	6	0,8%	neodpovedali	5	0,6%
		do 21 rokov	416	52,3%	muži	273	34,3%	technický	419	52,7%	úplná	658	82,8%	praktizujúci veriaci	315	39,6%
											rozvedená	108	13,6%	príležitostní veriaci	353	44,4%
		viac ako 21	379	47,7%	ženy	521	65,5%	humanitný	376	47,3%	single rodič	23	2,9%	hľadajúci	49	6,2%
														neveriaci	73	9,2%
		spolu	795	100,0%	spolu	795	100,0%	spolu	795	100,0%	spolu	795	100,0%	spolu	795	100,0%
mám iný postoj	3,0%	**15. Vek**	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,5%	neodpovedali	1	2,5%
		do 21 rokov	17	42,5%	muži	16	40,0%	technický	23	57,5%	úplná	27	67,5%	praktizujúci veriaci	15	37,5%
											rozvedená	10	25,0%	príležitostní veriaci	9	22,5%
		viac ako 21	23	57,5%	ženy	24	60,0%	humanitný	17	42,5%	single rodič	2	5,0%	hľadajúci	5	12,5%
														neveriaci	10	25,0%
		spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%

Otázka č.13: Myslíte si, že rozvodom sa dá predchádzať?																	
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,1%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,6%	neodpovedali	6	0,5%
áno	82,4%	do 21 rokov	596	53,6%	muži	439	39,5%	technický	603	54,3%	úplná	946	85,1%	praktizujúci veriaci	493	44,4%
											rozvedená	128	11,5%	príležitostní veriaci	431	38,8%
		viac ako 21	515	46,4%	ženy	671	60,4%	humanitný	508	45,7%	single rodič	30	2,7%	hľadajúci	67	6,0%
														neveriaci	114	10,3%
		spolu	1111	100,0%	spolu	1111	100,0%	spolu	1111	100,0%	spolu	1111	100,0%	spolu	1111	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	3	1,8%
nie	12,5%	do 21 rokov	78	46,2%	muži	65	38,5%	technický	98	58,0%	úplná	116	68,6%	praktizujúci veriaci	39	23,1%
											rozvedená	45	26,6%	príležitostní veriaci	76	45,0%
		viac ako 21	91	53,8%	ženy	103	60,9%	humanitný	71	42,0%	single rodič	7	4,1%	hľadajúci	16	9,5%
														neveriaci	35	20,7%
		spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%	spolu	169	100,0%
		15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
		neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	1,5%	neodpovedali	2	2,9%
iná odpoveď	5,0%	do 21 rokov	44	64,7%	muži	19	27,9%	technický	41	60,3%	úplná	58	85,3%	praktizujúci veriaci	27	39,7%
											rozvedená	9	13,2%	príležitostní veriaci	23	33,8%
		viac ako 21	24	35,3%	ženy	49	72,1%	humanitný	27	39,7%	single rodič	0	0,0%	hľadajúci	7	10,3%
														neveriaci	9	13,2%
		spolu	68	100,0%	spolu	68	100,0%	spolu	68	100,0%	spolu	68	100,0%	spolu	68	100,0%

Otázka č.14: Ktoré z nasledujúcich možností považujete za dostatočne preventívne?																
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
dostatočne dlhá známosť pred manželstvom	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	4	0,5%	neodpovedali	8	1,1%
	do 21 rokov	400	56,2%	muži	312	43,8%	technický	396	55,6%	úplná	598	84,0%	praktizujúci veriaci	294	41,3%
										rozvedená	91	12,8%	príležitostní veriaci	271	38,1%
	viac ako 21	312	43,8%	ženy	400	56,2%	humanitný	316	44,4%	single rodič	19	2,7%	hľadajúci	52	7,3%
													neveriaci	87	12,2%
	spolu	712	100,0%	spolu	712	100,0%	spolu	712	100,0%	spolu	712	100,0%	spolu	712	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
rôznorodé prežívanie spoločných chvíľ pred manželstvom kvôli spoznaniu druhého v rôznych situáciách	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	2	0,2%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	7	0,8%	neodpovedali	6	0,7%
	do 21 rokov	455	51,8%	muži	310	35,3%	technický	477	54,3%	úplná	725	82,5%	praktizujúci veriaci	335	38,1%
										rozvedená	124	14,1%	príležitostní veriaci	365	41,5%
	viac ako 21	424	48,2%	ženy	567	64,5%	humanitný	402	45,7%	single rodič	23	2,6%	hľadajúci	62	7,1%
													neveriaci	111	12,6%
	spolu	879	100,0%	spolu	879	100,0%	spolu	879	100,0%	spolu	879	100,0%	spolu	879	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
odborná (katechetická) príprava na manželstvo	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	0,6%	neodpovedali	0	0,0%
	do 21 rokov	76	43,7%	muži	43	24,7%	technický	64	36,6%	úplná	152	87,4%	praktizujúci veriaci	156	89,7%
										rozvedená	18	10,3%	príležitostní veriaci	13	7,5%
	viac ako 21	98	56,3%	ženy	131	75,3%	humanitný	110	63,2%	single rodič	3	1,7%	hľadajúci	3	1,7%
													neveriaci	2	1,1%
	spolu	174	100,0%	spolu	174	100,0%	spolu	174	100,0%	spolu	174	100,0%	spolu	174	100,0%
	15. Vek	Počet	Percentá	**16. Pohlavie**	Počet	Percentá	**17. VŠ - Odbor**	Počet	Percentá	**18. Pôvodná rodina**	Počet	Percentá	**19. Náboženstvo**	Počet	Percentá
iné	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,5%	neodpovedali	0	0,0%	neodpovedali	1	2,5%	neodpovedali	2	5,0%
	do 21 rokov	18	45,0%	muži	18	45,0%	technický	28	70,0%	úplná	28	70,0%	praktizujúci veriaci	19	47,5%
										rozvedená	10	25,0%	príležitostní veriaci	11	27,5%
	viac ako 21	22	55,0%	ženy	21	52,5%	humanitný	12	30,0%	single rodič	1	2,5%	hľadajúci	4	10,0%
													neveriaci	4	10,0%
	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%	spolu	40	100,0%

Kontakt na autorov

prof. ThDr. JCDr. Anton Fabian, PhD.
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: fabian@ktfke.sk

doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD.
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: lydia.leskova@ku.sk

JUDr. Mgr. Mária Sedláková, PhD.
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
Ústav sociálnych vied a zdravotníctva bl. P. P. Gojdiča v Prešove
Jilemnického 1/A
080 01 Prešov

Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: pravo@netkosice.sk

Mgr. Peter Židó
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: peterzido@gmail.com

PhDr. Michaela Šuľová, PhD.
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: mmichaela.sulova@gmail.com

Mgr. Lenka Urbanová
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: lenka.urbanova81@gmail.com

Mgr. Bc. Alena Stopková
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: ajka.stopkova@gmail.com

Mgr. Gréta Gáborová
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89
041 21 Košice
Slovenská republika
e-mail: salbeth902@gmail.com

Mgr. Katarína Chovancová
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta Košice
Katedra spoločenských vied
Hlavná 89, 041 21 Košice
e-mail: kitti.chovancova@gmail.com

PLÁNOVANIE MANŽELSTVA A RODIČOVSTVA
V POSTOJOCH VYSOKOŠKOLÁKOV

A. Fabian – L. Lešková – M. Sedláková – P. Židó – M. Šuľová
G. Gáborová – K. Chovancová – L. Urbanová – A. Stopková

Recenzenti:
prof. PhDr. František Hanobik, PhD.
doc. PhDr. Lenka Haburajová – Ilavská, PhD.

Vedecká rada monografie:
prof. ThDr. JCDr. Anton Fabian, PhD.
prof. MUDr. PhDr. Peter Kalanin, PhD.
doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD.

Editori:
prof. ThDr. JCDr. Anton Fabian, PhD.
Mgr. Peter Židó

Vydalo Michal Vaško – Vydavateľstvo, Prešov
v roku 2016 ako svoju 988. publikáciu

Náklad: 100 ks

Počet strán: 140 [..... AH]

Tlač a knihárske spracovanie:
VMV Prešov

ISBN 978-80-7165-988-4